

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ TUTANAK DERGİSİ

138 inci Birleşim

5 Nisan 1983 Salı

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	504	lik Konseyi İşleri Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/555; M. G. Konseyi : 1/490) (D. Meclisi S. Sayısı : 268; M. G. Konseyi S. Sayısı : 558)	510:511
II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	504	3. — 26.4.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Üç Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/646; M. G. Konseyi : 1/491) (D. Meclisi S. Sayısı : 362; M. G. Konseyi S. Sayısı : 560)	511:517
1. — Para Sermaye Piyasalarının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/592; M. G. Konseyi : 1/492) (D. Meclisi S. Sayısı : 345 ve 345'e 1 inci Ek; M. G. Konseyi S. Sayısı : 559)	504:510	4. — Telsiz Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/117; M. G. Konseyi : 1/383) (D. Meclisi S. Sayısı : 131; M. G. Konseyi S. Sayısı : 555)	517:550
2. — 13.3.1913 Tarihli İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 Sayılı Kanunu Muvakkatının 5670 Sayılı Kanunla Değişik 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güven-			

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

28 Mart 1983 Pazartesi

İki oturum yapılan bu Birleşimde :

Mustafa Başaran (3/297) (S. Sayısı : 556) ve

Hüseyin Üye (3/295) (S. Sayısı : 557),

Haklarındaki ölüm cezalarının yerine getirilmesine dair Adalet Komisyonu raporları ile;

Petrol Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Kanuna Bazı Madde ve Fıkralar Eklenmesi Hakkında (1/485) (S. Sayısı : 554) ve

Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair (1/473) (S. Sayısı : 551), Kanun tasarıları kabul edildi.

Gelecek toplantının yapılacağı gün ve saatin sonradan tespit edileceği belirtilerek, Birleşime saat 17.25'te son verildi.

Necdet ÜRUĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.10

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Cumhurbaşkanı, Genelkurmay ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Millî Güvenlik Konseyinin 138 inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimize göre, kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşülmesine başlıyoruz.

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — *Para ve Sermaye Piyasalarının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu.* (D. Meclisi : 1/592; M. G. Konseyi : 1/492) (D. Meclisi S. Sayısı : 345 ve 345'e 1 inci Ek; M. G. Konseyi S. Sayısı : 559) (1)

BAŞKAN — Birinci sırada, Para ve Sermaye Piyasalarının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olu-

nan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe-Plan Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor, 559 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır. Bütçe-Plan Komisyonu Sözcüsü, Sayın Bakan ve ilgililer yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyoruz.

Bütçe-Plan Komisyonu Başkanının bir diyeceği var mı efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — İzin verirseniz kısa bir açıklamada bulunmak istiyorum.

BAŞKAN — Tabii, buyurun efendim.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhur-

(1) 559 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir. (Raporun başlığı «Türk Mali Sisteminin Yeniden Düzenlenmesi» şeklindedir.)

başkanım, Türkiye yüksek malumları, 1977 ile 1980 yılları arasında geçen dört senelik dönemde, aşağı-yukarı yakın tarihin en büyük enflasyon dönemini yaşamıştır. 1977 yılının 100 kuruşu, 1980 yılında 5,2 katı değer kaybetmiş ve 19 kuruşa düşmüştür. Bu durum mevcut bütün kuruluşları büyük bir finansman sıkıntısı içine sokmuştur.

Bunun dışında, 1980 yılına kadar banka faizlerinin çok düşük olması nedeniyle de küçük tasarruf sahiplerinin parası -bankada olan paralar da dahil- kendi kendini yemiştir. Binaenaleyh, tüm memlekette büyük bir sermaye ve finansman sarsıntısı oluşmuştur.

Yüksek malumları, bir atasözümüz vardır, «Denize düşen yılana sarılır» diye. Bu dönemde şirketler ve küçük tasarruf sahipleri denize düşmemek için yılana sarılmışlar ve «Bankerlik Olayı» dediğimiz olay meydana gelmiştir. Bunun peşinden de, ondan dolayı meydana gelen son bankalar operasyonu olmuştur.

Açıkça şunu ifade etmek isterim ki, bunların 12 Eylül 1980 tarihinde tesis edilen huzur ortamından sonra meydana gelmesi, şiddetlerini aslında çok düşürmüştür. Bunlar 1977 tarihinden 1980 tarihine kadar devam eden ekonomik ortam içinde olsa idi, parasal açıdan memleketin ayakta durması bile çok güç olurdu; bu husus samimi inancımdır.

Ancak, tahrip edilen bu para ve sermaye piyasasını düzeltmek lazım. Mevcut Kanunun hükümlerinin bir kısmı çok eski, günün koşullarının çok gerisinde kalmış. Yeni konulan hükümler de eski kanundan örnek alınıp yapıldığı için, o hükümlerde de çok büyük boşluklar var. Bu aksaklığın giderilmesi için yasalarda bazı değişikliklerin yapılması zorunludur.

Bu kanunlardan 7129 sayılı Bankalar Kanununda, 2279 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Kanununda, 1211 sayılı Merkez Bankası Kanununda, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda, 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanununda ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunlarında değişiklik ve bazı düzenlemelerin yapılması kaçınılmazdır; bu değişiklik ve düzenlemelerin de süratle yapılması gerekir.

Hükümetimiz bu noksanlığın, tahrip edilen bu para ve sermaye piyasasının bir an evvel düzene kavuşması için bu kanunların bir kısmında doğrudan doğruya, bir kısmında da ivedi ve etkin çözüm yolları bulmak için huzurunuzda gelmiş ve bunun için

yetki istemiştir. Bu kanunların hepsinin yeniden düzenlenip normal prosedürle huzurunuzda gelmesi çok uzun zaman alacağından, gerçekten bir yetki kanununa ihtiyaçları vardır.

Danışma Meclisinde kabul edilen metin hakkında Maliye Bakanlığı ilgilileri ile Komisyon olarak görüştük. Onlar, bu metnin Maliye Bakanlığımızı ve Hükümetimizi tatmin eden bir metin olduğunu söylediler. Bu nedenle, yetki kanunlarımızı, kanun hükmünde kararnamedeki metni (havale buyurduğunuz takdirde huzurunuzda gelip fikirlerimizi ayrıca söylemek üzere biz de aynı metni, hem zaman kaybetmemek, hem de bu metin hükümeti de Komisyonumuzu da tatmin ettiği için) aynen huzurunuzda getirdik.

Bu metin, 7129 sayılı Bankalar Kanunu ile, 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Borsalar Kanununda oldukça detaylı bir değişikliği ihtiva edecektir; istedikleri yetki budur. Ancak, bunlara paralel olarak Merkez Bankası Kanununda, Sermaye Piyasası Kanununda ve Ödünç Para Verme İşleri Kanununda da değişiklik yapmak gerekecektir. Bu kanunlarda yapılacak değişiklikler, Bankalar ve Borsalar Kanunlarında yapılacak değişikliğe paralel ve bununla sınırlı olacaktır.

Tasarı bu haliyle Hükümetimizi tatmin etmiş olmakla beraber, Hükümetimizin asıl tasarısında yer alan Türk Ticaret Kanununun, özellikle çekler ile ilgili hükümlerinin -ki bankerlik olayında da oldukça önemli bir etken olmuştur- yetki tasarısından çikartılmış olması, kanımca bir noksanlık olmuştur.

Diğer taraftan, kurulduğundan bugüne kadar sermaye ve para işlerinin içine kendini bir türlü sokamamış olan Sermaye Piyasası Kurulunda da burada söylendiği gibi, böyle sınırlı değil, daha geniş çapta bir değişiklik yapılması zorunlu görülmektedir. Ama bu tarz gelen metin Hükümetimizi tatmin ettiğine göre, bizi de tatmin etmiştir.

Diğer taraftan, verilen yetki ile yapılacak olan uygulamalar bir yerde 24 Ocak Kararları ile çelişmektedir. Yani, serbest piyasa ekonomisine bir yerde müdahale edilmektedir.

Bu hususta da kanımız şudur ki, 24 Ocak Kararları özellikle 12 Eylül Harekâtının getirdiği huzur ortamından da yararlanarak Türkiye ekonomisini bir yerlere kadar getirmiştir. Benim kişisel kanım Sayın Cumhurbaşkanım, getirdiği yer tahmin ettiğimiz yerin de üzerinde bir yerdir. Ne kadar aksi söyleneirse söylene, ekonomide hakikaten çok büyük dar-

boğazlar aşılımıştır. Ancak, aradan geçen süreler nedeniyle hakikaten bu kararların bir kısım yerlerinde - tabii IMF ve diğer dünya beynelmilel para ve sermaye kuruluşları ile olan irtibatlarımız da dahil - bazı düzenlemeler ve zorluklar vardır. Bu arada onun da ele alınmasında yarar vardır.

Son arz edeceğim husus da şudur: Buraya kadar gelirken bazı darboğazlardan geçtik, bankerlik vesaire gibi istenmeyen bazı olaylar oldu. Bunların tamamının kanunların yetersizliğinden veya kanunların yetkili organlara yeterli yetkiyi vermediğinden dolayı meydana geldiği inancında da değilim. Aslında bu kanunlarda az da olsa, çok da olsa yetki vardır. Ancak, yetkiler zamanında ve yeterli etkinlikte kullanılmamıştır. Ümit ederiz ki, Yetki Kanunu Tasarısı huzurlarınızda tasvip görür de Hükümete bu yetkiler verilirse, zamanında ve etkin olarak kullanılır. Türk ekonomisinin hakikaten bazı müdahalelere ihtiyaçları vardır. Hükümetin getirdiği tasarı bunları temin edecektir. Bu nedenle aynen huzuruza getirdik efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim?

Buyurun Sayın Tümer.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Sayın Cumhurbaşkanım, bu konularda son birkaç yıldır, özellikle Ticaret ve Sanayi Odaları, bazı önemli kuruluşlar, üniversiteler, hatta gazetelerde yazı yazan bazı önemli kişilerce memleketin para, ticaret, sanayi, ithalat, ihracat konularında gayet ağır tenkitler yapıldı ve «tek taraflı» diye tabir ettikleri, «yalnız devleti yönetenlerce, Hükümet ve bakanlıklardan yapılan değişikliklerle bir nevi yalnız bürokrasi tarafı devamlı bu işlerde değişiklik kanunları yapmak suretiyle bugüne kadar getirildi. Bunun dışında bizlerin, görüşü genellikle pek fazla alınmadı» diye birçok görüşmeler, toplantılar, konferanslar da düzenlendi.

Biraz evvel Emekli Amiral Sayın Küçükahmet'in de söylediği gibi, hakikaten bizim görüşümüze göre gerçekten Türkiye bugün çok daha iyi temellere oturtulmuş ve bugünkü seviyesine gelmiştir. Bu tenkitlerin ne kadarı doğrudur, ne kadarı yanlıştır, bunu kesinlikle biz takdir edemiyoruz, veya ben şahsen edemiyorum. Tabii bunun değerlendirilmesini ilgili bakanlıklarımız muhakkak ki yapıyor.

Ancak, bu konularda en çok tenkide maruz olan gerek Maliye Bakanlığı, gerek Ticaret Bakanlığı, gerek Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve gerekse Merkez Bankası, bu söylediğimiz tenkitlerde ortaya atılan hususları hakikaten incelediler, değerlendirdiler ve bugün Türk bürokrasisinin bir türlü içinden çıkmadığı bazı hususları giderecek şekilde tashihi ettiler mi ve bundan sonra gerçekten bu ağır tenkitlerden kurtulacak mıyız? Bu konuda yapılan çalışmalarda bununla ilgili hususlar dikkate alınmış mıdır? Bu konuda herkesin endişesi var, «daima tek taraflı yapılıyor» denilmektedir.

Bunu arz etmek istedim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Tümer.

Buyurun Sayın Küçükahmet.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET
Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — İzniniz olursa, bir kısmına bendeniz cevap arz edeyim.

Sayın Cumhurbaşkanım, şu anda Genelkurmay Başkanlığımızın Mali Plan ve Program Dairesinde 1978 yılı ile ilgili bir dosya vardır : Üç dolar tutarındaki bir hücumbotu parçasını İngiltere'den getiremediğimiz için hücumbotu atıl kalmıştır. Memleketimizin 1978 yılındaki döviz durumu ile bugünkü döviz durumu ortadadır.

Şu mümkün değil Sayın Cumhurbaşkanım; «12 Eylül olmasa idi şunlar olurdu...» 12 Eylül olmuş; «olmasaydı» lafı boşlukta kalıyor ve herkes bunu hafızasında canlandıramıyor. Varılan nokta geçmişle mukayese edilemeyecek kadar açıktır. Benzin vesaire kuyrukları... Üç kuruş ucuzmuş... Ucuz da değildi Sayın Cumhurbaşkanım. Yoktu ki ucuz olsun. Sana yağtım olmadıktan sonra ucuz olmasının hikmeti vücudu nedir? Sana yağına milyon da verseniz yoktu.

Müracaatlara gelince : Her kanun hazırlığı duyulduğunda - ki Maliye Bakanımız diğer teferruatı arz edecektir - Sayın Komutanım kanalıyla bize her konuda yüzlerce, binlerce doküman gelir. Bunlar, en küçük vatandaştan da, ticaret ve sanayi odalarından da gelmektedir. Huzurunuzda getirdiğimiz her kanunda kiminin «ak» dediğine, öteki «kara» der. Buna rağmen kanun tasarılarını huzuruza getirmeden önce satır satır incelediğimizden emin olmanızı arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Zaten bunlar yetki kanunudur.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Bilahara huzurunuzda tekrar gelecek Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — «Alınacak yetkiye göre bundan sonra çıkacak olan kanun hükmündeki kararnameler de bu hususlar dikkate alınacak mı?» diye soruyorlar. Onu herhalde Sayın Maliye Bakanımız açıklayacaklardır.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, henüz sizin maiyetinizde çalıştığım sıralarda bankalar konusu üzerinde Yüksek Konseyde iki defa brifing oldu ve bu konuda karşılıklı olarak görüşler teati edildi. Bankalar sistemimizin ve o günkü banker piyasasının aldığı durum muvacehesinde bankaların durumu da Yüksek Konseyin huzurunda tartışıldı. Bir diğer Konsey toplantısında da, Bankalar Kanununun üç maddesini değiştirdiler ve Danışma Meclisince reddedilmiş bir kanun tasarısı Konseyde müzakere edilirken Maliye Bakanlığını o zaman bana tevcih buyurmuşunuz. O müzakereler sırasında «Maliye Bakanlığı olarak bu kanuna ihtiyacınız var mı?» diye sual buyurdunuz. Ben, Bankalar Kanununun sistem olarak tamamıyla bir revizyona tabi tutulması gerektiği, ancak Meclislerden de bunun bir kanun olarak geçmesine pek imkân olmadığı hakkındaki fikrimi arz etmiştim. Bunun üzerine «Para piyasalarını tanzim edecek bir yetki kanunu alınız, bunun çerçevesi içerisinde bu ıslahatı yapalım» diye emir buyurdunuz.

O günkü kanun reddedildi ve Bankalar Kanununun üç maddesinde gerekli değişiklik de yapılamadı.

Biz ise, emirlerinizi aldıktan sonra bu yetki kanunu tasarısını hazırladık, Bakanlar Kurulunda savunduk, bilahara Danışma Meclisinin üç komisyondan geçirdik, Genel Kurulda iki kere müzakere ettik ve şimdi huzurunuzda getirdik.

Bu arada çok çeşitli neşriyat olduğu için bize de çok başvuran oldu, Sayın Amiralimin işaret ettiği gibi; üniversitelerden gelmiş raporlar vardır, kişiliklerine güvendiğimiz insanlara özel olarak görev vermişizdir, onların hazırladığı raporlar vardır, İstanbul Ticaret Odasının, Ankara Ticaret Odasının ve Sanayi Odalarının arzu ve raporları vardır. En son olarak da harekete geçmeden önce bütün bankacıları iki kere Bankalar Birliğinde toplayıp görüşlerini müzakere ettik.

Yetki kanunlarımız da hazır vaziyettedir. Kanun hükmünde kararnameler Bakanlar Kurulunda görüşülür görüşülmez tabii ki yüksek ıtlalınıza sunula-

cak ve kabul buyurulduğu şekilde «kanun hükmünde kararname» hüviyeti ile meriyete girecektir.

Bu sebeple Sayın Deniz Kuvvetleri Komutanımızın işaret ettiği gibi, Merkez Bankası, Maliye Bakanlığı, Sermaye Kurulu bürokratları olarak oturup kendi başımıza, kapalı kapılar arkasında bir hazırlık yapmadık. Hatta bu hususta İstanbul Sanayi Odası AET ülkelerinin bankacılık sistemini süratle tercüme etti, bize gönderdi. Amerikan sistemini getirttik, tercüme ettirdik, incelemelerimizde nazarı dikkate aldık. Amerikadan menfaat sigortası mevzuatını getirttik, inceledik. Bu arada IFC'den dünyada en büyük uzman sayılan Kolombiya Üniversitesinin ünlü bir profesörünün başkanlığında onbeş kişiden oluşan bir heyet, üç defa Türkiye'ye geldiler ve Sermaye Piyasası Kurulumuz, borsa sistemimiz, banka sistemimiz konularında bize çok teferruatlı rapor verdiler. O raporları da Türkçeye çevirdik ve bütün teşkilatta bu konu ile ilgili çalışanların ıtlalında oldu.

Bu sebeple, yalnızca kendi şahsî bilgilerimiz, tecrübelerimiz, birikimlerimiz içerisinde değil, ülkede meydana gelmiş olan birikimleri, sermaye piyasası kurulmadan önce teşekkül etmiş tabii sermaye piyasası müesseselerinin neticeyi akıbetlerini, bankalarımızın, sermaye piyasasında meydana gelen çöküntü dolayısıyla karşılaştıkları durumları ve Bankalar Yeminli Murakıplar Kurulunun aşağı yukarı yüzelliye yakın banka üzerinde yapmış olduğu incelemeler sonunda bankaların ortaya konan noksanlarını, kusurlarını, işleyiş tarzlarını, maliyetlerini, kredi verme usullerini, kredi verirken yakın firmalara karşı cömert davranıp bankası olmayan firmaları nasıl sıktıklarını ve bunlara benzer bütün müşahadelerini nazarı itibare alarak, Bankalar Kanununu daha modern hale getireceğiz. Eskiden beri Kıta Avrupasından (çünkü Amerikan bankalar sistemi çok değişik) adaptasyon suretiyle ülkemize intikal eden Fransız Alman, İtalyan, İngiliz bankalar kanunlarındaki mevzuat ve sistemleri de yeniden gözden geçireceğiz. Bu bizim üçüncü Bankalar Kanunumuz olacaktır.

Cumhuriyetten beri iki defa Bankalar Kanunu çıkarılmıştır. 1950 lerde müttekâmil bir kanun olarak yürürlüğe konulan 7129 sayılı Kanun üzerinde altı defa tadilat yapılmıştır. Bütün bunlar yetişmemiş, son olarak 1978 yılında Cumhuriyet Halk Partisi Hükümeti zamanında, hükümetin aldığı bir yetkiye dayanılarak, kanun hükmünde kararname ile 40 mad-

desine yakın bir kısmı da değiştirilmiştir ki bu 28 sayılı Kanun Hükümünde Kararname olup halen Danışma Meclisinin gündeminde durmaktadır.

Bu sebeple, biz, bir defada tek bir metin halinde yeni bir Bankalar Kanunu tanzim etmek, bütün değişiklikleri ortadan kaldırmak, 28 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameyi de Danışma Meclisinde görüşülmeden nihayete erdirmek konusunda Danışma Meclisinde ısrarlı olduk. Danışma Meclisi söylediklerimize inandı, büyük bir ekseriyetle bu ısrarımızı kabul etti ve Bankalar Kanununun tamamında bize yetki verdi.

Değiştirilmeye yetki verilen diğer bir husus da Borsa Kanunumuzdur. Bu da, 1929 senesinden beri yaşayan bir kanun. O zamanki borsa, dünya borsasına göre pek belli değilmiş. O zamandan bu zamana bütün dünyada köprülerin altından çok sular geçmiş. Sermaye piyasası teşekkülü bizde olmadığı için, borsa da hemen hemen hiç işlemez, süs bir müessese haline gelmiş.

Sermaye Piyasası Kanunu kurulur kurulmaz, neden işlemiyor, diye inceleme yaptırdığımızda, IFC'nin şöhretli heyeti, «Borsası olmayan yerde sermaye piyasası işlemez. Önce borsayı kuracaksınız» dedi. Biz de derhal Borsa Kanunu üzerinde bize bir teklif getirmelerini söyledik. O teklif elimizde, Borsa Kanununu o teklifin ışığı altında hazırlayacağız.

Yalnız Sayın Cumhurbaşkanım, borsa konusunda bize eksper heyeti olarak rapor vermiş olan kurulun başlıca kanaati, «iyi bir eğitim yapılmadan güzel bir borsanın işlemesine imkân yoktur» şeklindedir. Biz bir eğitim programını da beraber hazırlıyoruz.

Ayrıca, fizikî kuruluşun borsada çok mühim olduğunu, yani borsa sarayı olmayan bir ülkenin borsası olamayacağını, bütün dünya borsalarını anında takip edecek elektronik aletlerle mücehhez olmayan bir borsada her hisse senedi o an kaç liradır, diğer menkul kıymetlerin, tahvillerin değeri kaç liradır, borsada gözükmüyorsa piyasasının teşekkül edemeyeceğini ifade ediyorlar. Dünden beri müsteşarım İstanbul'da kamu mülkiyetinde olan veyahutda bankerlerin mülkiyetinde olan, borsa olmaya müsait bütün binaları, yanında eksper elemanları da gezdirerek bir seçime tabi tutuyor. Sonra IFC'den «en uygun borsa binası hangisi olur» diye, biz tespitlerimizi yaptıktan sonra, oradan bir heyet getireceğiz, onlara seçtireceğiz. Çünkü mekanik yerleştirmesini de yine IFC'nin nezaretinde yapacağız.

Sayın Cumhurbaşkanım, bu faaliyetler için biz Danışma Meclisinden bir yıllık yetki istemiştik. Hükümet olarak, 6 aylık bir yetki verdiler. Danışma Meclisinde genel temayül olarak, seçimlerin sonbaharda olacağını düşünerek, kendi yetki sürelerini aşan bir yetki verme arzusunda olmadıklarını ifade etti, çoğu üyeler. Fakat biz, Anayasanın 91 inci maddesini açıkça okuduk, dedik ki; Her Meclis kendi süresince yetki vermez, son gününe gelebilir meclisin yine de yetki verir; bir yıllık yetki verir, iki yıllık yetki verir. Yapılacak işin icabına göre yetki verir, dedik. Önceleri üç ay diye düşünüyorlardı, sonunda ben 6 aya razı oldum, 6 ay için yetki aldık.

Bizi Bakanlar Kurulunda, Sermaye Piyasası, Ödünç Para Verme İşleri Kanununda yapacağımız değişiklikleri muhakkak ki 6 ay içinde değil, çok kısa bir zamanda yapmak düşüncesindeyiz. Borsalar Kanununda yapacağımız değişiklikleri, iyi bir borsa kurup işletme hükümlerini de 6 ay içerisinde çıkarabiliriz. Fakat tüzüklerle, yönetmeliklerle kurulup işletilmesini daha sonraki tarihlerde yapmak durumunda olacağız. Tabii ki bizim yapacağımız değişiklikler konusunda çok hazırlıklı olmuştuk. Sayın Başbakanımız, «bu kanun tasarısını Meclise sevk edince Konsey bizden bir brifing isteyebilir» diye hazır olmamızı emir buyurmuşlardı ve biz de çok büyük bir brifing vermeye hazırlanmıştık. Fakat bir emirleri olmadığı için bu brifingi de Konseye veremedik. Kanun çıktıktan sonra emir buyurursanız, Bakanlar Kurulunda brifingimizi verip kanun hükümünde kararnamelerimizi izah ettikten sonra, önce Konseyde genel olarak sistemin kusurlarını ki, sayılamayacak kadar çok kusurlar tespit edilmiş durumdadır, çok uzun bir brifing istiyor; bu brifingi arz ederiz. Sonradan o brifingteki müşahedelerimizin kanun hükümündeki kararnamelerimize nasıl aktettiğini bir bir, Yüksek Konseyde zatı devletlerine arz etmek suretiyle, bütün yapmak istediğimiz şeyleri ortaya koyarız.

Genel olarak yetki kanununun görüşülmesinde huzurunuzda daha fazla söz etmeyi zait addediyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Bu kararnameler ne zaman hazır olabilir?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, Bankalar Kanunundaki kararname her halde 15 gün sonra huzurunuzda olur, çünkü Bakanlar Kurulundan geçireceğiz.

BAŞKAN — Yani ondan sonra dinleyebileceğiz.
MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFA-
OĞLU — Evet efendim.

BAŞKAN — Başka söz almak isteyen var mı efendim? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum :
Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Para ve Sermaye Piyasalarının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Para ve sermaye piyasalarının güven ve istikrar içinde ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara uygun olarak çalışmasını sağlayacak düzenlemelerin yapılması amacıyla Bakanlar Kuruluna Kanun Hükmünde Kararnameler çıkarma yetkisi verilmiştir.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

Kapsam

MADDE 2. — Kanun Hükmünde Kararnameler ile :

1) Para piyasasının gerektirdiği düzenlemeleri yapabilmek için;

23.6.1958 tarihli ve 7129 sayılı Bankalar Kanunu ve bu Kanunda yapılacak değişikliklerle ilgili olmak kaydıyla, 14.1.1970 tarih ve 1211 sayılı T.C. Merkez Bankası Kanununun ve diğer bankaların kuruluşlarına ilişkin kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerin hükümleri,

2) Sermaye Piyasasının gerektirdiği borsaların kuruluş ve faaliyetlerinin düzenlenmesi için;

16.5.1929 tarih ve 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanunu ve bu Kanunda yapılacak olan değişikliklerle ilgili olmak kaydıyla, 27.8.1981 tarih ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri,

3) 23.6.1958 tarih ve 7129 sayılı Bankalar Kanunu ve 27.8.1981 tarih ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunlarında yapılacak değişikliklerle ilgili olmak kaydıyla, 8.6.1933 tarih ve 2279 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Kanunu hükümleri,

4) Bu Kanunların ek ve değişiklikleri,

Kaldırılabilir, değiştirilebilir veya yeniden düzenlenebilir.

BAŞKAN — Demin izah ettiğiniz kanunlar üzerinde yapılacak değişiklikler tadat edilmiş oluyor bu madde ile.

2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun efendim.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Sayın Cumhurbaşkanım, bankerlerin tasfiyesi hakkında kanun hükmünde kararnameler çıkardık; yüksek malumumuz 35'ten 53'e kadar uzadı. Fakat bugünkü Hükümetimizin müşahedesi, tasfiyenin bugünkü mevzuatla sürmesi halinde bunun 20-25 sene alacağı merkezinde. Çünkü daha evvel ülkede bu adli sistem içinde yapılan tasfiyeler hep böyle sürmüş. Bakanlar Kurulunda işi tezekkür ettik, bunun daha kısaltılması için bazı tedbirler alabilir miyiz, diye. Bunu, bu Kanun içerisinde, tekrar kanun hükmünde kararname çıkartma yetkisi almak suretiyle mi kısaltalım, yoksa bir müstakil kanun sevk ederek mi sonuçlandıralım, şeklinde müzakere ettik. Sonunda Bakanlar Kurulu müstakil bir kanun neşretmeye karar verdiği için o hususu bu Kanun içerisine koymadık. Size genel taslağını arz ettiğimiz gibi, bir düşüncemiz var, o da müstakil bir kanun olarak Danışma Meclisinden geçtikten sonra huzuruza gelecek.

Arz ederim.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

İlkeler

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu, verilen yetkiyi kullanırken, aşağıdaki ilkeleri göz önünde bulundurur :

1) Bankaların hukukî ve malî bünyelerini, tasarrufları güven altında tutacak şekilde takviye etmek,

2) Kaynakların ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara uygun ve rasyonel kullanılmasını sağlamak,

3) Sermaye piyasasının güven, kararlılık ve istikrar içinde çalışmasını, menkul kıymetler borsalarının kurulup işletilmesini temin etmek,

4) Para ve sermaye piyasalarını gecikmesiz ve etkin bir şekilde denetlemek.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum :

Yetki süresi

MADDE 4. — Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay için geçerlidir.

BAŞKAN — 4 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum :

Kanun hükmünde kararname sayısı

MADDE 5. — Bakanlar Kurulu bu Kanunla verilen yetkiyi, birden fazla Kanun Hükmünde Kararname ile kullanabilir.

BAŞKAN — 5 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum :

Yürürlük

MADDE 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Yarın yayınlanırsa hemen yürürlüğe girmesini belirtiyorsunuz.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Hükümet ondan sonra yetkilidir.

BAŞKAN — Yetkilidir de, «15 gün sonra hazırlayacağız» dediniz. Acaba, bir 10 gün sonraya atılım mı diyecektim?

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Yürürlüğün başlangıç tarihi mi?

BAŞKAN — Evet.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Zaman kazandırır.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Evet, bir zaman kazandırır. 15 gün.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ne zaman çıkartırsa çıkartsın.

BAŞKAN — Ama, işte bu yürürlüğe girdi mi, 6 aylık süre işlemeye başlar.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tamam, mesuliyet kendisine ait, iserse yarın çıkartır.

BAŞKAN — Ne diyorsunuz Sayın Küçükahmet?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, «aybaşı» demek uygun olabilir; bu takdirde de aybaşından evvel getirsinler istiyoruz. Onun için böyle bir acayip durum olacak, diye bunun böyle olması yerindedir.

BAŞKAN — Bir an evvel çıkması faydalı olur.

MALİYE BAKANI ADNAN BAŞER KAFAOĞLU — Bizce ihtiyaç yok efendim, hazır olunca gelir.

BAŞKAN — Peki.

6 ncı mada üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum :

Yürütme

MADDE 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 7 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — 13.3.1913 Tarihli İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 Sayılı Kanunla Değişik 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İçişleri Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/555; M. G. Konseyi : 1/490) (D. Meclisi S. Sayısı : 268; M. G. Konseyi S. Sayısı : 558) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin ikinci sırasında, 13.3.1913 Tarihli İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 Sayılı Kanunla Değişik 111 nci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İçişleri Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor, 558 sıra sayı ile basılıp dağıtılmıştır.

İçişleri Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık Temsilcisi yerlerini almışlardır.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve ilk sözü Komisyon Sözcüsüne bırakıyorum.

Buyurun efendim.

HÂKİM ALBAY FERİDUN BALATLIOĞLU (İçişleri Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, malumları olduğu üzere 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 5 inci maddesine göre malî yılbaşı 1 mart idi. Bilahara kabul buyurulan 2493 sayılı Kanunla 1 ocak malî yılbaşı oldu. Hal böyle iken, İdarei Umumiyei Vilayat Kanununun 111 inci mad-

(1) 558 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

desinde halen il genel meclisleri aralık ayının ilk yarısında toplanmakta ve de il özel bütçelerinin görüşülmesi ve kabulü yapılmaktadır. Bu 111 inci madde bugünkü haliyle kaldığı takdirde, haliyle bu bütçe yetiştirecek, malî yılbaşında uygulamaya giremeyecektir. Bu nedenle, Hükümet bu sakıncayı giderecek nitelikte bir değişiklik yapmış ve de 111 inci maddedeki değişiklikle, «aralık ayının ilk yarısı» ibaresi «ekim ayının ilk yarısı» olarak düzeltilmiş bulunmaktadır.

Komisyonumuz da bu değişikliğe aynen katılmış bulunmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Tasarının tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

13.3.1913 Tarihli İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 Sayılı Kanunla Değişik 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 Sayılı Kanunla değişik 111 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 111. — İl genel meclisleri yılda bir defa Ekim ayının ilk yarısı içinde toplanır. Seçimlerden sonra ilk toplanma günü valilerce, diğer toplantı günleri il genel meclislerince kararlaştırılır.»

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3. — 26.4.1961 Tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Üç Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/646; M. G. Konseyi : 1/491) (D. Meclisi S. Sayısı : 362; M. G. Konseyi S. Sayısı : 560) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin üçüncü sırasında, 26.4.1961 Tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Üç Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor, 560 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık temsilcileri yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyor ve ilk sözü Komisyon Sözcüsüne bırakıyorum.

Buyurun efendim.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Hakkındaki Kanunun 36 ncı maddesine göre, seçmen kütüğünün dört yılda bir yeniden düzenlenmesi için bütün Türkiye'de aynı zamanda, nisan ayının ikinci pazar günü yazım yapılması gerekmektedir. Bu yazım da bu yıl nisan ayının 10'na rastlamaktadır.

Ancak, 2687 sayılı Kanunun hükümlerine göre, Anayasanın halk oylamasına sunulması hakkında seçmen kütükleri yeniden ve çok az hata ile düzenlenmiştir; yeniden bir yazım için Hükümet zorunluluk bulmamaktadır. Bu maksatla bir tasarı hazırlamıştır; bu tasarı Danışma Meclisi Genel Kurulundan bir geçici madde eklenmesi ve bir yürütme maddesi olarak geçmiştir. Komisyonumuzca yapılan incelemede de uygun bulunmuştur. Maddelere geçildiği zaman arz edeceğim gerekçelerle, iki geçici madde daha eklenmesi öngörülmüştür.

Arz ederim.

BAŞKAN — Evet.

Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

(1) 560 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa ektir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

26.4.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Üç Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

Tasarısı

MADDE 1. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna aşağıdaki Üç Ek Geçici Madde eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 1. — Anayasaya dayalı olarak hazırlanacak Siyasal Partiler ve Seçim Kanununa göre yapılacak ilk genel seçimlerde; 1.7.1982 tarihli ve 2687 sayılı Kanun gereğince Anayasanın halk oyuna sunulması için hazırlanan seçmen kütükleri, aynı kanunun ilgili hükümlerine göre güncellenerek kullanılır.

Güncelleştirme işlemi, Anayasa için yapılan halk oylamasına katılmayanların tespit edilmesinden sonra, kütüklerin muhtarlık bölgesi askı listesi halinde askıya çıkarılması, bu listelerde ismi bulunmayanların ve yanlış yazılanların, başvurularına imkân sağlanması, yanlışlıkların düzeltilmesi ve eksiklerin giderilmesi suretiyle yapılır.

Askıya çıkarılma tarihi ve askı süresi ile itirazlar, itiraz belgeleri, evvelce yazılmamış olanların yeniden ne suretle yazılacağı ve yazılma şartları Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Kütüklerde ismi bulunmayanlardan, seçmen kütüklerinin kesinleştiği tarihe kadar 21 yaşını bitirmiş olanlar, başvuruları üzerine seçmen kütüklerine kaydedilirler. Nüfus kütüğünde doğduğu ay ve günü belli olmayanlar o yılın son günü doğmuş gibi işleme tabi tutulurlar.

BAŞKAN — Kütüklerin tanzimi sırasında bulunmayanları ve yapılabilecek yanlışlıkları anladık; fakat, 21 yaşını dolduranlar bir hayli yekûn tutar. Bunların hepsinin müracaatı üzerine mi bunu düzelteceğiz? Daha kolay bir uygulama bulunamaz mıydı? Bunlar aşağı yukarı bir milyona yakındır, bir yaş daha büyüyenlerin sayısı ayrı müracaat edecek bu takdirde, kadar insan ayrı müracaat edecek bu takdirde, öyle değil mi?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, bildiği üzere, 1961 Anayasasında seçmen olabilme yaşı belirtilmemişti; bu, 298 sayılı Kanunda belirtilmişti. 298 sayılı Kanun ayrıca bir de tarif getirmişti 34

üncü maddesinde; «21 yaşına girdiği yılın Aralık ayının son günü doğmuş kabul edilir» demektedir.

2687 sayılı Kanun gereğince yapılan yazımda bu esas kabul edildi; ancak, 1982 Anayasasında «21 yaşını bitiren her Türk seçmen olabilir» hükmü getirildi. Böyle bir hüküm getirilince, 21 yaş, aralık ayının son gününe göre değil, fiilen doğduğu tarihe göre belirlenecektir. Yalnız buradaki yaş sınırı, kütük askı süresi ve kesinleşme tarihi ile bağlantılı olduğu için, bu seçim tarihine kadar değil, eğer kütükler Mayıs ayında askıya çıkarılacaksa ve Yüksek Seçim Kurulu da askıda kalma süresini bir ay olarak öngörürse, Haziran ayına gelmiş oluyor; 10 gün de itiraz süresi eklenirse Haziran ayının 10 ununda kesinleşmiş olacaktır. Haziranın 10 una kadar 21 yaşını bitirmiş olanlar müracaat ettikleri takdirde kabul edileceklerdir.

Bu, Danışma Meclisi Genel Kurulu tarafından da kabul edildi, Anayasa hükmü gereği olduğu için biz de Komisyonunda yaptığımız toplantıda bunu aynen benimsedik.

BAŞKAN — Danışma Meclisinin kabul ettiği metin ile bizimki arasında fark var, bunu açıklar mısınız?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Arz edeyim efendim.

Bir maddi hata var, dört de ana noktadan fark vardır. Maddi hata; 2687 sayılı Kanunun kabul tarihini 2.7.1982 olarak yazmışlar, 1.7.1982 olacak.

Ayrıca, Danışma Meclisi metninin birinci fıkrasında, kütüklerin neye göre güncelleştirileceği belirtilmemiş. Bu kanun tasarısı, Danışma Meclisi metninde 298 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmesi şeklinde öngörüldüğünden, cezaevinde hükümlü veya tutuklu olarak bulunanların da 298 sayılı Kanuna göre kütüklere yazılması mümkün ki en azından bu konuda uygulamada tereddüt olacaktır. Komisyonumuz bunu, «2687 sayılı Kanunun esaslarına göre güncelleştirilir» demek suretiyle, Anayasanın halk oylamasına sunulması için tespit edilen seçmen kütüklerinin yazılmasındaki esasları benimsedi; o bakımdan bir açıklık getirildi.

İkinci olarak, 2707 sayılı Kanun hükümlerine ve Anayasanın geçici 16 ncı maddesi hükümlerine göre Anayasanın halk oylamasına katılmayanlara 5 yıl süre ile seçimlere katılmama ve aday olamama şeklinde kısıtlama getirildi. Komisyonunda yaptığımız toplantıda; Sayın Yüksek Seçim Kurulu Başkanı, Seçim Kurulunda konuyu görüştiklerini, halk oylamasına

katılmayanların bilinmediğini; çünkü, imzalı oy pusulalarının sandıklarda mühürlü olarak belirlendiğini, ancak bu kanun böyle açık şekilde bir yetki verirse bunun tespit edileceğini, işaret veya başka bir şekilde belirtileceğini ifade ettiler. O bakımdan, ikinci fıkrayı da Yüksek Seçim Kurulunun istediği doğrultuda değiştirdik.

Üçüncü fıkra askıda kaldığı süre içinde 21 yaşını bitirenlerin müracaatlarını öngörüyordu. Yine biz Komisyonda, askıda kaldığı sürede değil, kütüklerin kesinleştiği tarihte olarak kabul ettik. Ayrıca bu fıkrada bir boşluk vardı: Ay ve günü belli olmayanlar hakkında ne işlem yapılacak? Danışma Meclisi metnin son fıkrasında bir açıklık yoktu. Buna bir açıklık getirmek için nüfus kâğıdında doğum tarihi olarak ay ve günü belli olmayanların doğduğu yılın aralık ayının son gününde doğmuş olacakları, şeklinde uygulamaya bir açıklık getirdik.

BAŞKAN — Eskiden vardı; ama şimdi de var mıdır böyle doğum tarihinde ay ve günü belli olmayan? Bu şekilde nüfus kâğıdı tanzim ediliyor mu?

İSMET YANIKÖMEROĞLU (Yüksek Seçim Kurulu Başkanı) — Var Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Bizim nüfus müdürlükleri böyle kaydedebiliyor, öyle mi?

İSMET YANIKÖMEROĞLU (Yüksek Seçim Kurulu Başkanı) — Çok azdır; fakat vardır efendim.

BAŞKAN — Onu da düzeltmek lazım, İçişleri Bakanlığı bunu değiştirsin. Bizim doğduğumuz senelerde vardı ve sadece doğduğu sene yazılırdı. Benim bildiğim, artık ondan sonra ayı, günü hepsi yazılıyor nüfus kâğıtlarına. Bunların yazılması lazım.

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Yazılması lazım; ama bir maddi hata olarak tek tük de olsa yazılmamış olanların bulunduğunu söylüyorlar.

BAŞKAN — Demek hâlâ da var; işte o da bir hata.

Daha evvel de görüşmüştük; Anayasa oylamasında oy kullanamayanların 5 sene süre ile oy vermelelerinin yasaklılık hali kaldırılıyor, değil mi şimdi?

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Bir geçici madde geliyor, onu bilahare arz edeceğim.

BAŞKAN — Peki.

Efendim, bu ek geçici 1 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 21 yaşını doldurmuş vatandaşların seçme hakkına sahip olmaları gerekir. O halde seçme hakkına sahip olmak, seçim gündür. (Binaenaleyh, bir kısıtlama var efendim bu getirilen metinde. Askıda kütüklerin kesinleştiği tarihten sonra belki 100 gün veya üç ay geçecektir, ikinci seçimlere kadar. O seçim tarihine kadarki 100 günlük sürede 21 yaşını doldurmuş olanlar bu seçim hakkından mahrumdur. Bunun alternatifi şöyle olabilir: Seçim tarihinin önceden tespit ve ilanı mümkün olursa, mesela, «30 Ekim 1984'te 21 yaşını doldurmuş olanlar seçmen kütüklerine yazılır» denir ve bu suretle seçime kadar geçecek bu 100 veya 200 günde kaybedilen 21 yaşındaki insanlar da seçim hakkını kazanmış olurlar.

Binaenaleyh, bunun gerektirdiği ufak bir şey var, bunu dikkatinize arz ederim.

BAŞKAN — Var; çünkü seçim tarihi belli olmadığı için yazamıyorlar tabii, nasıl desinler? Kararlaştırılmış olsa idi mesele yoktu.

Seçmen kütüklerinin kesinleştiği tarih hangi tarih olacak?

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ — (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yine seçim tarihine bağlı olacak tabii.

BAŞKAN — Hayır, «Kütüklerde ismi bulunmayanlardan seçmen kütüklerinin kesinleştiği tarihe kadar» deniyor.

Buyurun.

İSMET YANIKÖMEROĞLU (Yüksek Seçim Kurulu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 298 sayılı Kanunda, askıya alınmayan kimselerin, yeni askı halinde çıkartılacağı hususu açıkça belirtilmiştir. Yalnız, kanunun bazı maddelerinde belirli bir askı süresi gösterilmesine rağmen bazılarında yok.

Bu itibarla bunun tamamen Yüksek Seçim Kurulunun insiyatifine bırakılarak, yazılmayan vatandaşların yazılmalarına imkân sağlanması seviyesinde olması daima yararlıdır.

1979'da genel yazımlar yapılmıştır, 12 Eylül harekâtından sonra bütün seçimler durdurulduğu için 298 sayılı Kanunun kütüklerin denetlenmesi ve ihyasına ilişkin hükümleri uygulanmadı. 2687 sayılı Anayasanın Halk Oylamasına Sunulmasını Düzenleyen Kanun getirilirdi. Bu Kanun olmamış olsa idi yeni baştan bir yazım külfetine zaruri olarak girecektik. Şimdi, ortada bu yeni yapacağımız muhtarlık belgesi askı listelerinin asılması süresini belirleyecek

bir hüküm yok. Yüksek Seçim Kurulu, bunu, biraz evvel arz etmeye çalıştığım imkânları geniş tutmak suretiyle, bütün vatandaşların oy kullanmalarını sağlayacak şekilde bir tarih tespit ederek ikmale çalışacaktır.

BAŞKAN — Kesinleşeceği tarihi siz tespit edebilirsiniz.

İSMET YANIKÖMEROĞLU (Yüksek Seçim Kurulu Başkanı) — Yüksek Seçim Kurulu olarak biz tespit edeceğiz. 40 ncı maddenin ışığı altında gerek gazete ile, gerek televizyon ile ve gerekse seçim kurullarına göndereceğimiz genelgelerle bunları açıklayacağız ve farzımuhal, 1 Mayıstan 30 Mayıs'a kadar bunlar askı süresi olarak tespit edilecek, her vatandaş gelip kendisine bakacak ve askıda yok ise yazılacak.

Ayrıca, yine vatandaşlarımızın lehine olmak üzere daha kısa süreli bir itiraz süresi tespit edilecek. Bu kanunun esnekliğine göre ya «askı süresi aynı zamanda itiraz süresi» demek suretiyle vatandaşların müracaatında bir aksaklık varsa daha itiraz süresini de beklemeden onun telafisine imkân sağlayacak bir uygulama getireceğiz veyahut da demin arz ettiğim gibi askı süresi ve itiraz süresini kesin olarak belirteceğiz.

Biz şimdi bu süreyi bir ay olarak düşünüyoruz. Yazılmayanların ve tekrar 21 yaşını idrak edenlerin bu ölçüler içinde, bu süre içinde yazılacağını tahmin ediyoruz.

BAŞKAN — Hayır, benim öğrenmek istediğim husus şu idi: Diyelim ki Haziran ayında çıktı, «1 Haziran» diye tarih tespit ettiniz, 30 Hazirana kadar askıda kaldı. 30 Haziran günü, bu fıkraya göre «Kütüklerde ismi bulunmayanlardan, seçmen kütüklerinin kesinleştiği tarihe kadar 21 yaşını bitirmiş olanlar...» Yani, kesinleştiği tarih 30 Haziran mıdır? Ben onu öğrenmek istiyorum.

İSMET YANIKÖMEROĞLU (Yüksek Seçim Kurulu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, kesinleşme tarihini Yüksek Seçim Kurulu tespit edecek. Daha bilmiyoruz, bu kanun bize gelecek...

BAŞKAN — Neye göre tespit edecek? Seçim tarihinden geriye gelerek mi onu tespit edecek?

İSMET YANIKÖMEROĞLU (Yüksek Seçim Kurulu Başkanı) — Hayır, bunun o tarihlerle hiç ilgisi yok Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — O halde oraya, «Kütüklerde ismi bulunmayanlardan, seçmen kütüklerinin Yüksek Seçim Kurulunca tespit edilecek kesinleştiği tarihe kadar» diye bir şey yazmamız lazım. Kesinleştiği tarih ortada yok; kim tespit edecek, o da yok.

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu husus yukarıdaki üçüncü fıkrada belirtilmiştir, izin verirseniz özetleyeyim?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Onur.

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Yüksek Seçim Kurulu Sayın Başkanı belirtiyorlar; kesinleşmede iki türlü sistem olabilir. Bunun hangisini kabul edecekleri ilke kararıyla belli olacağı için, Sayın Başkan henüz bilemiyorlar. Bu kesinleşme tarihi askı süresinin sonu da olabilir, askı süresinden 10 gün geçtikten sonra da olabilir, yahut 15 gün geçtikten sonra da olabilir. Yüksek Seçim Kurulu, 3 üncü fıkraya göre vereceği ilke kararıyla bunu belirleyecek.

BAŞKAN — O husus nerede yazılı?

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Şöyle arz edeyim; «Askıya çıkarılma tarihi ve askı süresiyle itirazlar, itiraz belgeleri, evvelce yazılmamış olanların yeniden ne suretle yazılacağı ve yazılma şartları Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.»

BAŞKAN — Tamam, yalnız şu var. «Askı süresi, itirazlar, itiraz belgeleri, evvelce yazılmamış..» kesin tarih, yani kesinleştiği tarih burada yok.

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — O husus yok; itirazların bitme süresi, kesinleştiği tarih oluyor.

BAŞKAN — Nerede o? Orada geçmiyor.

Oraya, o zaman üçüncü fıkraya «askıya çıkarılma tarihi, askı süresi, kesinleşme tarihi, itirazlar» diye bir, şeyi yazmak lazım.

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — «İtirazlar, itiraz belgeleri, kütüklerin kesinleşme tarihi...»

BAŞKAN — O zaman şöyle olacak; «Askıya çıkarılma tarihi ve askı süresi ile itirazlar, itiraz belgeleri, kütüklerin kesinleşme tarihi, evvelce yazılmamış olanların yeniden ne suretle yazılacağı ve yazılma şartları Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.»

Mesele kalmıyor, çünkü açıkta kalıyordu o.

Bu ek geçici 1 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Kâşifoğlu.

KEMALLETİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, sorunuza cevap vermeye çalışayım: Bu muhtarlıklarda ilan edilince, vatandaş sadece muhtara müracaat edecek, yoksa, mahkemeye gitmeyecek.

BAŞKAN — Tabii, mahkemeye gitmeyecek.

KEMALLETİN ALIKAŞIHOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Muhtara müracaat edecek.

BAŞKAN — Nüfus kâğıdını gösterecek.

KEMALLETİN ALIKAŞIHOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Nüfus kâğıdını gösterecek, ona göre muhtar belgesini dolduracak, bunu ilçe seçim kuruluna bildirecek.

Tabii Anayasa gibi, hele Anayasanın halk oyuna sunulması gibi tarihî gelişim içinde çok ender rastlanan bir olayda da bu yola gidilmesi elbetteki arzuya şayan bir konu idi.

Ancak, müsaade ederseniz Sayın Orgeneralimin belirlediği şu hususu da belirtelim. Eğer biz kütükleri sadece milletvekili seçimine göre ayarlasak 21 yaş çok kolay. Ama bu kütükler aynı zamanda mahallî seçimlerde de kullanıldığı ve bunların tarihleri belirlenmediği için, ister istemez burada uzatabileceğimiz en son tarihi, itiraz süresinin sonu olarak alıyoruz. Yoksa, bizatihi milletvekili seçimleri için ayrı bir kütük düzenlenmiş olsa idi, onun zaten tarihi belli idi; ona göre kütüklerin, oy verme günü 21 yaşını dolduranlara göre düzenlenmesi de mümkün olacaktı.

Arz ederim.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, tabii geçici 1 inci maddede bu tespit ediliyor, onun için arz ettim.

İkincisi, 298 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinde şöyle bir kayıt var: «298 sayılı Kanunun uygulanmasında herkes, nüfus kütüğünde doğduğu ay ve gün yazılmış olup olmadığına bakılmaksızın, nüfus kütüğünde gösterilen doğum yılının son günü doğmuş gibi işleme tabi tutulur».

Tereddütüm bu noktada, onun için arz ettim bu hususu.

Binaenaleyh, 298 sayılı Kanun bunu öngörmüş; seçim ne zaman yapılırsa yapılsın ona bakmayın, herkes kütüğe yazılırken isterse 1 inci ayda olsun, 31 inde doğmuşçasına muamele görür, diyor. O bakımdan arz etmiştim.

KEMALLETİN ALIKAŞIHOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Tabii bu sefer bu düzenleme ile 6 ncı aya kadar doğmuş olanlara hak sağlamış oluyoruz, ondan farklı olarak.

Söyle arz edeyim efendim: Şimdi ona göre 21 yaş ilave ediyorduk. Hangi sene seçim yapılacaksa bundan 21 sene çıkarıyoruz; Örneğin, 1983'te seçim yapılacak ise 21 çıkarırsak 1962 yılına iniyoruz - 1962'

liler, 298 sayılı Kanunun düzenlemesine göre, kesinlikle seçimde oy kullanamazlardı. Fakat şimdi 1962'nin 6 ncı ayına kadar doğmuş olanlar, örneğin seçim Ekiminde yapılacak ise, oy kullanma imkânına sahip olacaklardır. Yok Mayısta seçim yapılacak ise, bu sefer 1963 yılının Mayıs ayına kadar, yahut o kütüğe göre 21 yaş hesaplanarak 298 sayılı Kanuna göre 21 yaşına daha çok yaklaşma pozisyonu yaratılmış olur.

BAŞKAN — Bu ek geçici 1 inci maddenin 3 üncü fıkrasını düzeltilmiş şekliyle bir daha okutuyorum:

«Askıya çıkarılma tarihi ve askı süresi ve itirazlar, itiraz belgeleri, kütüklerin kesinleşme tarihi, evvelce yazılmamış olanların yeniden ne suretle yazılacağı ve yazılma şartları yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.»

BAŞKAN — Tamam.

Ek geçici 1 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim? Yoktur.

Ek geçici 1 inci maddeyi oyluyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek geçici 2 nci maddeyi okutuyorum:

EK GEÇİCİ MADDE 2. — 1.7.1982 tarihli ve 2687 sayılı Kanunun 8 inci maddesine göre oy kullanma yeterliğine sahip olup yazım için gelen memurlara kendilerini yazdırmayanlardan, bu kanun hükümlerine göre kütüklerin askı süresi içinde başvurarak kendilerini kütüğe yazdıranlar hakkında, bu suçtan dolayı takibat yapılmaz, ceza mahkûmiyetleri sonuçlarını da kapsamak üzere ortadan kalkar. Ancak tahsil edilmiş para cezaları iade edilmez.

Bu şekilde kütüğe kendilerini yazdıranlar, genel ve ara seçimleri ile mahallî seçimlerde ve halkoylamalarında oy kullanabilirler ve aday olabilirler.

BAŞKAN — İşte demin söylemek istediğiniz buydu, değil mi?

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet, Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Ek geçici 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oyluyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Ek geçici 3 üncü maddeyi okutuyorum:

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Anayasa'nın halkoylamasına ilişkin oy verme kütüğünde ve sandık listesinde kaydı ve oy kullanma yeterliği bulunduğu halde hukukî veya fiilî herhangi bir mazereti nedeniyle halkoylamasına katılmayan ve süresinde mazeretini ileri sürmeyen veya bu yönde başvuruda bulunduğu

halde delil yetersizliği veya süre nedeniyle başvurusu reddedilenlerden, seçmen kütüklerinin askıdan indirildiği tarihten önce kayıtlı oldukları ilçe seçim kurulu başkanlıklarına başvurarak mazeretlerini tevsik edenler hakkında 24.9.1982 tarihli ve 2707 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yazılı yasaklar uygulanmaz.

Başvuruların incelenmesine ilişkin usul ve esaslar Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

BAŞKAN — Bu ek geçici 3 üncü madde üzerinde biraz açıklamada bulunur musunuz?

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Arz edeyim Sayın Cumhurbaşkanım.

Gerek Anayasamızın geçici 16 ncı maddesinde yer alan ve gerekse Anayasamızın Halkoyuna sunulması Hakkındaki 2707 sayılı Kanunun 12 nci maddesindeki hükme göre, Anayasamızın halkoylaması için oy verme kütüğünde ve sandık listesinde kaydı ve oy kullanma yeterliliği bulunduğu halde hukukî veya fiilî herhangi bir mazereti olmaksızın halkoylamasına katılmayanlar, Anayasamızın halkoylamasını takip eden beş yıl içinde yapılacak genel ve ara seçimleriyle mahallî seçimlere ve diğer halkoylamalarına katılmayacaklar, seçimlerde aday gösterilemeyeceklerdir.

Ancak, uygulamadan anlaşılmıştır ki, bir kısım şahıslar 2707 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan bir aylık itiraz süresini ellerinde olmayan nedenlerle geçirmişler veya itiraz ettikleri halde ya eksik belgeyle müracaat ettikleri için veya diğer nedenlerle itirazları reddedilmiştir. Çünkü, 298 sayılı Kanunla ilgili oy verme kütüğüne yapılan itirazlar, verilen ekli belgelere göre reddedilmektedir ve normal bir mahkemenin araştırması ve geliştirmesi gibi olmamaktadır.

Bu itibarla, yeni bir imkân getirilerek halkoylamasına katılmayanlar ve süresinde mazeretini ileri sürmeyenler veya bu yönde başvuruda bulunduğu halde delil yetersizliği veya süre bakımından başvurusu reddedilenler, seçmen kütüklerinin askıdan indirildiği tarihten önce kayıt oldukları ilçe seçim kurulu başkanlıklarına, Anayasamızın geçici 16 ncı maddesinde gösterilen mazeretlerini tevsik edecek belgelerle müracaat ettikleri takdirde, durumları yeniden incelenecek, mazeretleri kabul edilenler seçmen kütüklerine kaydedilecekler ve 12 nci maddenin 1 inci fıkrasında yazılı yasaklamalar bunlar hakkında uygulanmayacaktır.

BAŞKAN — Ek geçici 2 nci madde, kendisini seçmen kütüklerine yazdırmayanlar içindi, ek geçici 3 üncü madde de, seçmen kütüklerine yazıldıkları halde oy kullanmayanlar içindir ve bunların cezaî durumlarını ortadan kaldırıyor değil mi?

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet Sayın Cumhurbaşkanım; oyunu kullanmayanlardan hukukî veya fiilî mazereti olanlara, bu mazeretlerini tevsik etmeleri halinde oy kullanma hakkı getiriyor.

BAŞKAN — Biz bunu daha önce de belirttik, değil mi?

ORGENERAL NECDET ÜRÜĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Affedilmeyenler içindi efendim, yasaya koyduk onu. Çünkü (b) fıkrasında bu kanuna göre işlem yapılıyor ve bu kanundaki cezaları kaldırıyoruz. Ama öbürkü ise kabul edilmiş bir Anayasa hükmüdür.

BAŞKAN — Bir imkân daha sağlıyoruz ve «Mazeretini tevsik et» diyoruz yani?

ORGENERAL NECDET ÜRÜĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet efendim, mazeretleri nedeniyle yapılan başvuruları yeniden gözden geçireceğiz.

Yalnız müsaade buyursanız, burada iki konuya bağlandı efendim; «Mazeretini ileri sürmeyen veya bu yönde başvuruda bulunduğu halde delil yetersizliği ve süre» dendi. Bunun dışında çeşitli sair sebepler de vardır efendim. Binaenaleyh, «Süre ve sair nedenlerle» demek lazım. Çünkü, çok kişisel ve keyfi uygulamalar olmuştur burada. O bakımdan sadece bunları saymayalım, bunun dışında kalmış ve aklımıza gelmeyen birtakım gecikme veya başvuramama nedenleri de vardır. Binaenaleyh, «vesaire nedenlerle» demek suretiyle en geniş şekilde yeniden oy kullanmalarını sağlayabiliriz, müsaade buyursanız efendim.

BAŞKAN — O zaman, «Yetersizliği veya süre veya sair sebeplerle» demek lazım.

ORGENERAL NECDET ÜRÜĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sebep neyse gelsin, başvursun herkes efendim.

BAŞKAN — «Nedeniyle» değil de «sair sebeplerle» denilecek oraya değil mi?

ORGENERAL NECDET ÜRÜĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Nedenlerle» veya «sair sebeplerle»; ikisi de uygun olur efendim.

BAŞKAN — O kısmı değişik şekliyle bir kere daha okutuyorum:

«Yetersizliği veya süre veya sair sebeplerle başvurusu reddedilenlerden.»

BAŞKAN — Geçici 3 üncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim? Yoktur.

Ek geçici 3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 1 inci maddeye bağlı olarak ayrı ayrı oyladığımız ek geçici 1 inci madde, ek geçici 2 nci madde ve ek geçici 3 üncü maddeyle birlikte çerçeve 1 inci maddeyi oyluyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 15.18

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.30

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Cumhurbaşkanı, Genelkurmay ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — İkinci oturumu açıyorum.

Kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşülmesine devam ediyoruz.

II. — KANUN TASARISI VE TEKLİFLERİ (Devam)

4. — *Telsiz Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/117; M. G. Konseyi : 1/383) (D. Melisi S. Sayısı : 131; M. G. Konseyi S. Sayısı : 555) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin dördüncü sırasında yer alan Telsiz Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporunun görüşülmesine başlıyoruz.

Bu rapor, 555 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır. İhtisas Komisyonu Sözcüsü, Sayın Bakan ve ilgililer yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve ilk sözü İhtisas Komisyonu Sözcüsüne veriyorum.

Buyurun.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 1937 yılından beri uygulanan 3222 sayılı Telsiz Kanununun günün ihtiyaçlarına cevap verecek hale getirilmesi için hazırlanan ve yüksek onaya takdim edilen kanun ta-

(1) 555 S. Sayılı Basmayazı Tutanağına ektir.

sarısı Danışma Meclisinde görüşülerek kabul edilmiştir.

Bilahare yapılan çalışmalarda, kanun tasarısı ile öngörülen Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünün, Ulaştırma Bakanlığı merkez teşkilatı içinde Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü şeklinde düzenlenmesi uygun görülmüştür.

Ayrıca bu tasarı ile, telsiz cihazlarının imal ve ithali, -amatör telsizcilik dahil- kullanılma esasları, frekansların tahsis ve tescili, telsiz haberleşmesinin denetimi ve ceza müeyyideleri günün ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenlenerek yüksek onaylarınıza sunulmuştur.

Özet olarak, çalışmalarda haberleşmeye plan anlayışının getirilmesi, frekans tahsis ve tescil işlemlerindeki aksaklıkların düzeltilmesi, telsiz yayınlarının kontrol edilmesi ve elektronik sanayiimizin gelişmesi hedef alınmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Tümü üzerinde başka söz isteyen var mı? Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Telsiz Kanunu Tasarısı

BİRİNCİ KISIM

Genel Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı; haberleşme maksadıyla kullanılan ve elektromanyetik dalgalar yoluyla açık veya kodlu veya kriptolu ses, data ve resim vermeye veya almaya yarayan her türlü telsiz sisteminin kurulmasına, işletilmesine müsaade edilmesi ve kontrolü ile telsiz haberleşmesi alanındaki politika, hedef ve ilkelerin tespitine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

BAŞKAN — «Data» kelimesi bizim lügatımıza geçti mi? Beynenmlele bir kelime midir?

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Beynenmlele bir kelime Sayın Cumhurbaşkanım, teknik lügatta var.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

Kapsam

MADDE 2. — Bütün kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler bu Kanun hükümlerine tabidir. Ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri ve kendi kuruluş kanununda belirtilen görev sahaları ile ilgili konularda Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı hakkında 11 inci madde hariç bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN — Silahlı Kuvvetler ile Millî İstihbarat Teşkilatını bundan hariç tutuyoruz.

2 nci madde üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

Tanımlar

MADDE 3. — Kanunda geçen;

a) «Telsiz» terimi, aralarında herhangi bir fiziki bağlantı olmaksızın elektromanyetik dalgalar yoluyla açık veya kodlu veya kriptolu ses, data ve resimleri vermeye, almaya veya yalnızca vermeye veya almaya yarayan sistemleri,

b) «Radyo - Televizyon Yayını» terimi, radyo dalgaları yoluyla doğrudan kitle haberleşmesi amacıyla yapılan ses, televizyon veya öteki tip yayınları kapsayan yayın şeklini,

c) «Telsiz Yayın Kontrolü» terimi, olağanüstü haller ile ülkenin güvenliğini ilgilendiren durumlarda, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde, düşman uçak, gemi veya diğer muhabere elektronik vasıtalarının, elektromanyetik yayınlarımızdan seyrüsefer yardımcısı olarak veya istihbarat amacı ile istifade etmesine mani olmak üzere, bu yayınları geçici veya süresiz olarak durdurmayı veya kısıtlamayı,

d) «Enterferans» terimi, ilgili kanun ve tüzüklere uygun olarak sağlanan her türlü haberleşme hizmetini engelleyen, haberleşmede kesinti doğuran veya kalitesini bozan her türlü yayın veya elektromanyetik etkiyi,

e) «Kamu Haberleşmesi» terimi, Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün yürütmekle yükümlü olduğu ve kendi kuruluş kanununda belirtilen haberleşmeyi,

İfade eder.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum :

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Kuruluş ve Görevler

Genel esaslar

MADDE 4. — Telsiz haberleşmesine ilişkin genel esaslar şunlardır.

a) Her türlü telsiz sisteminin kurulmasına ve işletilmesine müsaade edilmesi ile kontrolü, Devletin yetkili ve sorumluluğu altındadır.

b) Telsiz sistemlerinin kurulması, kullanılması, nakli, değiştirilmesi, yenilenmesi ve hizmet dışı bırakılması işlemleri; başvuru üzerine yapılan inceleme ve tespitlere göre yürütülür.

c) Her türlü telsiz yayınının birbirlerini taciz etmemesini ve frekans bantlarının en verimli şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla bölgesel, ülke çapında ve uluslararası frekans planlaması yapılır ve uygulanır.

d) Telsiz sistemlerinin, ülke ekonomisinin ve sosyal gelişmesinin yararına, âtil kapasiteye yol açmayacak ve Millî haberleşme şebekesini tamamlayacak şekilde tesisi esastır.

e) İmal ve ithal edilen telsiz sistem ve cihazlarının çağdaş teknoloji gerekleri göz önünde tutularak yapılacak düzenlemelerle tespit edilen standartlara uygunluğu sağlanır.

f) Olağanüstü haller ile ülkenin güvenliğini ilgilendiren durumlarda, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde tüm telsiz cihazları ve sistemleri alınacak tertip ve tedbirlerle, kamu yararına ve Millî Savunma amaçları doğrultusunda kullanılır.

g) Müsaade edilen veya edilmeyen frekanslarda yapılacak usulsüz yayınların ve enterferansların izlenmesi ve önlenmesi amacıyla gerekli kontrol tertip ve tedbirleri alınır.

h) Merkez dışı yerlerdeki başvurular ve tebliğler, Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü aracılığıyla yapılır.

BAŞKAN — 4 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum.

Kuruluş

MADDE 5. — Dördüncü maddede belirtilen genel esaslar çerçevesinde, Devlet yetki ve sorumluluğunu uygulamak ve bu Kanunla verilen diğer görevleri

yapmak üzere; Haberleşme Yüksek Kurulu ile Ulaştırma Bakanlığı merkez teşkilatı bünyesinde Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Ayrıca 4 üncü maddenin (g) bendindeki görevlerin ifası için, lüzum görülen diğer birimler Başbakanlıkça kurulabilir.

BAŞKAN — 5 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA BAKANI MUSTAFA AYSAN — Sayın Cumhurbaşkanım, burada «monitör» kelimesinin kullanılması daha uygun olmaz mı? Çünkü burada Başbakanlığa çok genel bir yetki veriliyor. Diğer birimlere çok fazla kuruluş kurma yetkisini vermek bu maddenin orijinal amacında yok idi. Emrederseniz burada monitör teşkilatını açıkça söyleyelim ve o teşkilatı da «kurulur» şeklinde kanunda belirtelim, ileride muhakkak kurulmasını sağlamak üzere.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bunu kasten çıkarttık Sayın Başkanım. Birincisi Anayasanın haberleşme hürriyeti ilkesine ters düşüyordu.

İkincisi de; malumunuz bu hizmeti özel bir teşkilata mal ettik. Binaenaleyh o da Başbakanlığa bağlıdır. Onun için bunu Başbakanlığın yetkisine bıraktık; nasıl isterse öyle yapar. O bakımdan ulaştırma hizmetini kapsayan bir nesne, bir hizmet olmadığı için bu şekilde üstü kapalı geçmeyi uygun gördük.

Tensiplerinize sunarım.

BAŞKAN — Geçen sefer de konuşmuştuk zaten bunu.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Maksatlı olarak konulmuştur zaten bu.

BAŞKAN — Evet.

5 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

Haberleşme Yüksek Kurulunun kuruluş, çalışma esasları ve görevleri

MADDE 6. — Haberleşme Yüksek Kurulu, telsiz haberleşmesi alanında genel direktif organı olup Başbakanın veya görevlendireceği bir Devlet Bakanının başkanlığında, İçişleri ve Ulaştırma Bakanları ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri ve Genelkurmay Muhabere Elektronik Başkanından oluşan bir üst kuruldur.

Telsiz İşleri Genel Müdürü ve Başbakanca gerek görülen diğer bakanlar ile kamu kurum ve kuruluşları yetkilileri Kurul toplantılarına katılır.

Kurul, Mart ve Eylül aylarında olmak üzere yılda iki defa toplanır. Başbakan, resen veya Ulaştırma Bakanının teklifi üzerine gerektiğinde ayrıca Kurulu toplantıya çağırabilir.

Kurulun çalışma usul ve esasları Başbakanlıkça düzenlenir.

Haberleşme Yüksek Kurulunun görevleri şunlardır:

a) 4 üncü maddede belirtilen genel esaslar dahilinde prensip kararları almak ve direktifler vermek.

b) Tespit edilen politika ve planlar doğrultusunda yapılan uygulamaları incelemek, değerlendirmek ve yönlendirmek.

BAŞKAN — «Genelkurmay Muhabere Elektronik Başkan» mı diyelim ona, «Genelkurmay Başkanlığı temsilcisinden oluşur» mu diyelim?

Muhabere Başkanlığı denmez de başka bir şey denebilir.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Muhabere Destek Hizmetlerini Yürüten Başkanlık» denir. «Temsilci» dersek düzeyi düşürür efendim.

BAŞKAN — Ama göndermez yine; buradakiler bakanlar seviyesinde ve Başbakan başkanlık yapıyor; ötekiler hep bakan. Esasında oraya gidecekse Genelkurmay İkinci Başkanının gitmesi lazım. Fakat teknik bir şey olduğu için oraya konulmuş.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Bilhasa onun için, teknik olduğu için.

BAŞKAN — Evet.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Efendim değişse de ya muhabere gelecek, ya elektronik gelecek, bence bir mahzuru yok.

BAŞKAN — Evet.

6 ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

Telsiz İşleri Genel Müdürlüğünün kuruluş ve görevleri

MADDE 7. — Ulaştırma Bakanlığı merkez teşkilatı bünyesinde kurulan Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü; Genel Müdür, yeteri kadar genel müdür yar-

dımcısı ile teknik ve idarî bakımdan lüzumlu birimlerden oluşur.

Telsiz İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır :

a) Dördüncü maddede belirtilen genel esaslar çerçevesinde, Haberleşme Yüksek Kurulu ile Ulaştırma Bakanlığının vereceği direktifleri yerine getirmek, gerekli planları hazırlamak ve uygulamak ve ilgili diğer kurum ve kuruluşların bu konudaki faaliyetlerine Ulaştırma Bakanlığı adına nezaret etmek.

b) Telsiz haberleşme ve endüstrisi alanlarındaki araştırmacı ve imalatçı kuruluşlarla da işbirliği yaparak elektronik ve elektromanyetik teknolojideki gelişmeleri takip etmek.

c) Bu Kanun uyarınca yapılan uygulamaları takip ve kontrol etmek, incelemek, değerlendirmek ve Ulaştırma Bakanlığınca lüzum görülen konularda Haberleşme Yüksek Kuruluna bilgi sunmak.

d) Radyo ve televizyon verici istasyonları dahil olmak üzere her nevi frekans, planlama, tahsis ve tescil işlemlerini takat ve yayın sürelerini de göz önünde tutarak uluslararası kuruluşlarla işbirliği de yapmak suretiyle yürütmek.

e) Usulsüz yayınları ve enterferansları izleyen ve tespit eden birimlerle karşılıklı işbirliği yaparak gerekli işlemleri yürütmek.

f) Bu Kanunda yer alan ve Ulaştırma Bakanlığınca verilen görevleri Bakanlık adına yürütmek, her türlü kayıtları tutmak ve mevcut hükümlere uymayanlar hakkında gerekli teknik ve idarî işlemleri yapmak.

g) Haberleşme Yüksek Kurulunun sekreteryaya hizmetlerini yapmak.

h) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

BAŞKAN — 7 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum :

Personel nitelikleri

MADDE 8. — Genel Müdür ile en az bir genel müdür yardımcısının elektronik dalında lisansüstü eğitim yapmış olmaları şarttır. Diğer genel müdür yardımcılarında da en az lisans düzeyinde eğitim yapmaları aranır.

Genel Müdür ve yardımcıları kamu kurum veya kuruluşlarında ihtisasları ile ilgili görevlerde, Genel

Müdür en az onbeş yıl, yardımcıları ise en az on yıl çalışmış olanlar arasından atanırlar.

BAŞKAN — «Elektronik dalında lisansüstü eğitim yapmış olmaları şarttır» dedik. Silahlı Kuvvetlerin muhabere ve elektronik dalından ayrılmış personel burada görev alamayacak mı? Bunların eğitim seviyeleri lisansüstü sayılmaz.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, eskiden «yüksek ihtisas» deniliyordu. Bugün «yüksek ihtisas» deyimini artık kalktı. «İhtisas» kelimesi yerine «lisans» ve «lisansüstü» deyimleri yer almıştır.

İhtisasın seviyesi nedir? 6 yıllık bir okuldan mezun olmuşsa veya 4 yıllık okul üzerine 2 veya 3 senelik doktora yaparsa lisansüstü eğitim yapmış sayılır. İhtisası böyle kabul ettik.

BAŞKAN — O takdirde Servet Paşa gibi birisi şimdi burada Genel Müdürlük yapamaz.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Özel bir genel müdürlük olduğu için ve kendilerinden ihtisas arandığı için «ihtisas» teriminin karşılığını «lisansüstü» olarak 2547 sayılı Kanundan aldık; ama emir buyurulursa bu da aranmayabilir, tamamen takdirinize bağlı bir şey.

BAŞKAN — Biliyorsunuz Devlet Tiyatrolarında bunun sıkıntısını çektik. Onlar da kendi içlerinden çıkması için kanunlarına muhakkak sanatkâr olması hükmünü koymuşlar. Halbuki idarecilikle ilgili bir makamdır. Üniversite hocalarından birisini tayin etmek istedik ama edemedik. Ancak, ilgili kanunda değişiklik yaptıktan sonra, üniversitede bu işin hocalığını yapan birisini atayabildik.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu tabii sıkıntı yaratacaktır. Alttaki fıkrada ise, genel müdürün 15 yıllık kamu görevi yapmış olması ve lisansüstü eğitim şartı aranacak, ki bu bir güçlüktür. Ancak, bu genel müdürlüğün özelliği nedeniyle elektronik dalında lisansüstü, yani 6 senelik eğitim veya doktora, mastır yapmış olması şartı aranması gerçekten gerekir, diye düştük. Takdir yine sizlerindir.

Arz ederim.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Müsaade ederseniz, bir teklifim olacak.

«Yükseköğrenim görmüş, muhabere ve haberleşme elektroniği dalında ihtisaslaşmış» desek.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — İhtisasın seviyesini nasıl belirleyeceğiz?

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Sayın Cumhurbaşkanımızın biraz evvel söyledikleri gibi, muhabere sınıfından mezun ve tüm beynelmil kavaiidi bugün okullarında öğrenen muhabereci personelimiz var. Bunlar muhabere ve haberleşme dalında ihtisaslaşmıştır.

BAŞKAN — Onu öyle koyalım, yoksa ileride çok sıkıntı çekeriz.

Mesela, 3 senedir NATO'da olan ve hatta 4 üncü seneyi bile isteyen tümgeneralimiz var; Özdemir General.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu kurum bir araştırma, teknoloji ve aşağı yukarı mühendislik hizmetleri gören bir ünedir. O bakımdan biz lisansüstü eğitimi yapmış olma hükmünü getirdik. Geçen sefer siz ihtisası tasvip buyurmuşunuz; ama ihtisasın ilmi tarifi yok. «İhtisas görmüş» demenin ilmi karşılığı yok. İhtisas bir takvili icap ettiriyorsa karşılığı «lisansüstü»dür; ama olur veya olmaz, takdir sizlerin efendim.

BAŞKAN — «Yükseköğrenim görmüş ve bu konuda ihtisas yapmış» diyelim, yoksa sıkıntı çekeriz. Çünkü, lisansüstü eğitim yapmış bir kişi burada genel müdürlük yapamayabilir, bulunamayabilir. Bu görev biraz da işletmecilik ve idarecilik görevidir, bir fabrika idareciliği görevi değildir.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, yükseköğretim dersiniz iki yıllık yükseköğretim de bunun içine girer. Terimlere çok dikkat ettik ve bunun üzerinde cidden çok çalıştık.

Yükseköğretim deyince iki senelik meslek okulu, elektronik yüksekokulları da girer ve bu okullardan mezun olan bir kişiyi de genel müdür olarak atayabilirler.

BAŞKAN — Genellikle getirmezler artık. Bir bakan böyle bir göreve iki yıllık yüksekokuldan mezun birisini atarsa, 11 Eylül akşamına gelinir.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Huzuruza gelen kararnelerde hangi genel müdür hangi okullardan mezun olmuş, görüyorsunuzdur efendim.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Lisans tabiri dört senelik okulu kapsamıyor mu?

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 2 senelik okul mezununa önlisans, 4 senelik okul mezununa lisans, 6 senelik okul mezununa lisansüstü diploma verilir.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Aysan.

ULAŞTIRMA BAKANI MUSTAFA AYSAN — Sayın Cumhurbaşkanım, Danışma Meclisinin kabul ettiği 13 üncü madde metninde daha esnek bir ibare var, müsaade ederseniz onu okumak istiyorum:

«Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürü elektronik dalında ihtisası bulunan ve bu ihtisasını belgelendiren, yükseköğrenim görmüş en az 15 yıl...»

BAŞKAN — «İhtisas yapmış ve lisans düzeyinde öğrenim görmüş» deriz. Yani, 4 senelik yükseköğrenim değil, lisans düzeyinde öğrenim görmüş, deriz.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Elastiki bir ifade yazarsak daha iyi olur. «O veya o» denebilirse, gerek duyulduğunda o, olmadığı takdirde öbüründen atanabilir.

BAŞKAN — Maddeyi yeniden düzenleyelim :

«Genel Müdür ile en az bir genel müdür yardımcısının elektronik dalında ihtisası bulunan ve bu ihtisasını belgelendiren en az lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olmaları şarttır.»

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — «Muhabere ve elektronik» dersek daha iyi olur. Tek başına elektronik tamamen ayrı bir şeydir, muhabere ve elektronik ayrı ayrı hususlardır.

BAŞKAN — Peki.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, «Muhabere» diye bir tahsil yok, «elektronik» veya «elektronik mühendisliği» var, muhabere diye bir tahsil yok. Yalnızca Silahlı Kuvvetlerde muhabere sınıfı var. Üniversitelerde «elektronik fakültesi» var ama «muhabere fakültesi» diye bir fakülte yok.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Yalnızca üniversiteyi düşünmeyeceğiz. Lisans ve lisansüstü diyorsunuz; ama harp okullarının muhabere dalı yok mu?

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, muhabere dalı var ama lisansüstü eğitim değildir.

BAŞKAN — Lisans düzeyinde.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Şimdi lisansa göre konuşuyoruz.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Lisansı elektronik bölümünden alıyor, muhabere kendi sınıfıdır; ama lisans düzeyinde aldığı diploması elektronik bölümündendir.

BAŞKAN — «Muhabere ve elektronik» dedik, «muhabere veya elektronik» demedik.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — «Muhabere» kelimesini koymazsak büyük sıkıntılara maruz kalırız. Silahlı Kuvvetlerden ayrılan hiç kimse bu hizmetlere gidemez. Halbuki birçok kademelerde bugün bu hizmetleri yürütenlerin orijini hep muhabereden geliyor.

BAŞKAN — Şimdi şöyle düzenleyelim :

«Genel müdür ile en az bir genel müdür yardımcısının, muhabere ve elektronik dalında ihtisası bulunan ve bu ihtisasını belgelendiren en az lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olmaları şarttır.»

8 inci maddenin yeni düzenlenmiş şekliyle tümünü bir kere daha okutuyorum :

«Personel nitelikleri

MADDE 8. — Genel Müdür ile en az bir genel müdür yardımcısının muhabere ve elektronik dalında ihtisası bulunan ve bu ihtisasını belgelendiren en az lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olmaları şarttır. Diğer genel müdür yardımcılarında da en az lisans düzeyinde eğitim yapmaları aranır.

Genel Müdür ve yardımcıları kamu kurum veya kuruluşlarında ihtisasları ile ilgili görevlerde, Genel Müdür en az onbeş yıl, yardımcıları ise en az on yıl çalışmış olanlar arasından atanırlar.»

BAŞKAN — 8 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi okunan son şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. 9 uncu maddeyi okutuyorum :

İKİNCİ KISIM

Telsiz Cihazları

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Telsiz kurma ve kullanma esasları

MADDE 9. — Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişilere, Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü imkânları ile haberleşme sağlanamaması veya Millî Güvenlik ya da kamu yararı açısından gerekli olması hallerinde veya eğitim ve öğretim kurumlarına ve gerçek kişilere amatör maksatlar için, talepleri üzerine telsiz kurma veya her türlü telsiz haberleşme sistemi tesis etme ve kullanma izni verilebilir.

Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü imkânları ile sağlanamaması nedeniyle verilen izinler, bu idarece imkân sağlanması halinde geri alınabilir.

Ancak, yönetmelikte belirtilen belirli gayelere yönelik olarak tahsis edilmiş frekans bandında çalışan

telsiz cihazları ile Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün kamu haberleşmesini sağlamak amacıyla kurduğu ve işlettiği veya kiraya verdiği telsiz sistem ve cihazları, tescilleri yapılmak kaydıyla ruhsata ihtiyaç göstermeksizin kullanılabilir.

BAŞKAN — 9 uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Tümer.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, 3 üncü fıkranın başında, «Ancak» diye başladıktan sonra satırın sonuna doğru, «... frekans bandında çalışan telsiz cihazları...» deniyor. Burada acaba «tayin edilen güçteki telsiz cihazları» desek. Çünkü, mutlaka bunun gücünün tespit edilmesi lazım; aksi halde daha büyük güçte cihazlar olabilir. Yönetmelikte o tayin edilecek ama, burada da bir açıklık kazandırmak lazım gibi geliyor bana. Yoksa istediği güçteki bir telsiz cihazını kullanabilir.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ateş.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, burada tahsis edilmiş frekans bandında çalışan telsiz cihazlarından kastettiğimiz şudur efendim : Belirli bir frekans vardır, 48.1 frekansı ki, bunlar genellikle VHF veya UHF bandında çalışan küçük takatli telsizlerdir. Biz bunları yönetmeliğe bıraktık. Ancak, Sayın Komutanımın belirttiği gibi, «tayin edilmiş güç» olarak - eğer bir endişe varsa - bu gücü de buraya koyabiliriz.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN — Yani, biz o güçleri tayin edecek miyiz yönetmelikte?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet.

BAŞKAN — O zaman koymakta fayda var.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Yönetmeliğe ışık tutması bakımından, bu gücün tayin edilmesine dair bir madde bulunursa, yönetmeliği yapanlar o zaman bunu tayin eder efendim; aksi halde bir eksiklik doğar.

BAŞKAN — O zaman, «Yönetmelikte tayin edilen güçteki telsiz cihazları ile» diyelim, değil mi? Yönetmelikle tespit edilir.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Efendim, yönetmelik belirli gayeleri üzerinde topladığı için...

BAŞKAN — Evet, «Yönetmelikte belirtilen...» diyor. «Ancak yönetmelikte belirtilen gayelere yönelik olarak tahsis edilmiş frekans bandında çalışan...»

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — «Tayin edilen güçteki telsiz cihazları...» kelimesi burada olacak efendim.

BAŞKAN — «Tayin edilen güçteki telsiz cihazları ile...»

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Evet.

BAŞKAN — Evet, o fıkrayı yeniden okutuyorum :

«Ancak, yönetmelikte belirtilen belirli gayelere yönelik olarak tahsis edilmiş frekans bandında çalışan, tayin edilen güçteki telsiz cihazları ile Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün kamu haberleşmesini sağlamak amacıyla kurduğu ve işlettiği veya kiraya verdiği telsiz sistem ve cihazları, tescilleri yapılmak kaydıyla ruhsata ihtiyaç göstermeksizin kullanılabilir.»

BAŞKAN — Evet.

Başka söz almak isteyen var mı efendim?

Buyurun Sayın Ersin.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — TRT Genel Müdürlüğünün buradaki durumu nedir acaba? Onun da elinde birtakım verici tesisleri var, o da bir devlet kuruluşu. Burada bir ruhsat mevzuu var, bunun hakkında ne düşünüyorlar acaba?

BAŞKAN — Evet, Sayın Komisyon ne diyor?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, TRT Kanununda, sadece radyo ve televizyon yayınlarını yapan vericilerin TRT tarafından tesis edileceğine dair bir hüküm var. Yani bunların kurulması, Devletin tekeli altında ve Devlet adına da TRT bu tekeli kullanacak. Ancak, bu vericiler arasındaki haberleşme ortamı, bu Kanundaki, şimdi düzenlediğimiz bu maddeye göre, PTT irtibatları veyahut PTT imkânları olmaması halinde onlara haberleşme ortamını kurma yetkisi verilecek; eğer PTT'nin imkânı varsa, bu vericiler arasında TRT sistem kuramayacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Şimdi halen böyle midir?

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Bazı bölümlerde dublikasyon var Sayın Cumhurbaşkanım; ama bundan sonra olmaması lazım. Mesela şöyle efendim; Sayın Jandarma Genel Komutanımız hatırlar, Kıbrıs Harekâtından sonra yaptığımız toplantıda TRT Kıbrıs'a görüntü götürmek için «Radyolink sistemi kuracağım Ankara ile Adana arasında» diye ısrarda bulundu. Biz o zaman Genelkurmay olarak, «PTT kurmaktadır, nasıl olsa bir sene sonra kurulacaktır» dedik; fakat o zaman Hükümet uygun buldu,

şimdi mesela Adana'ya kadar dublikasyon olarak iki sistem beraber gitmektedir. Diğer bazı yerlerde de bu şekilde kurulmuştur; ama bundan sonra Genelkurmayımız da hassasiyetle üzerinde durmaktadır, Hükümet de duracaktır. Bunu PTT olarak bizim kurmamız lazım, ki son olarak yapılan toplantıda bazı yerlere TRT radyolink kurmak için teşebbüsteydi, başaramadığı için bize intikal ettirdiler, mesela şimdi biz Hakkâri'ye radyolink sistemini kuruyoruz; hem haberleşme olacak, hem de görüntü nakli olacak. Yalnız birkaç yerde dublikasyon vardır, o da zamanla halledilecektir efendim.

BAŞKAN — Yalnız, bu, bundan evvelki maddelerde de geçti. Eğer PTT bunu kuramamış veya kuramamış ise, TRT'nin kurmasına müsaade edeceksiniz. Kurduğunuz takdirde de, kaldırılabileceksiniz.

Şimdi PTT, «Ben kuramayacağım» dedi, bunun üzerine TRT veya başka bir kuruluş kurdu; fakat bir sene sonra da PTT, «Ben kuracağım kaldır» derse, doğru olmaz, bu gayri iktisadî olur, onu da bir esasa bağlamak lazım.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Onu yönetmelikle biz devralacağız.

BAŞKAN — İyi, o zaman masrafını falan belki vermek gerekebilir.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Tabii efendim. Biz devralacağız.

BAŞKAN — Yönetmelikte devir esaslarını vesairesini koymak gerekir.

9 uncu madde üzerinde başka söz isteyen var mı? Buyurun.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Müsaade buyursanız bu tashih ettiğiniz cümleyi basitleştirmek bakımından bir redaksiyon teklifim var, arz edeyim.

«Ancak, yönetmelikte belirtilen belirli gayelere yönelik olarak tahsis edilmiş frekans bandında ve güçte çalışan» dersek cümle daha fazla uzamadan maksada hizmet eder.

BAŞKAN — «ve» ilave edilecek değil mi?

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Evet, «ve güçte çalışan...» diye devam ederse hallolur efendim.

BAŞKAN — Ama, «tayin eden» lafı yok orada, «tahsis edilmiş» diyor. Frekans tahsis edilir...

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, belirli gayelere yönelik olarak tahsis edilmiş. Burada, tahsis edilmiş güç de var. Mesela, «3 vatın üstünde olmayacak» di-

yeceksek, yönetmelikte bunu zaten belirteceğiz; iki, bunun unsurunu belirtmiş oluyoruz, ki endişe o idi galiba; bir gücünü, bir de çalışma frekansını belirtiyoruz. Gücünü de buraya ilave ettiğimiz zaman konu hallolur, diğer teferruatı ise yönetmelikte geçer.

BAŞKAN — «Tayin ve tahsis edilmiş» dersek daha iyi olur.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Olabilir efendim.

BAŞKAN — «Belirli gayelere yönelik olarak tayin ve tahsis edilmiş frekans bandında ve güçte...» diyelim.

Bu kısmı, o şekilde okutuyorum :

«Ancak, yönetmelikte belirtilen belirli gayelere yönelik olarak tayin ve tahsis edilmiş frekans bandında ve güçte çalışan telsiz cihazları ile Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün kamu haberleşmesini sağlamak amacıyla kurduğu ve işlettiği veya kiraya verdiği telsiz sistem ve cihazları, tescilleri yapılmak kaydıyla ruhsata ihtiyaç göstermeksiz kullanılabilir.»

BAŞKAN — Evet, daha kısa oldu.

9 uncu madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi okunan son şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. 10 uncu maddeyi okutuyorum :

Özel hükümler

MADDE 10. — Yabancı devletlerle yapılan antlaşma veya anlaşmalara dayanılarak kurulmuş veya kurulacak telsiz tesisleri bu antlaşma ve anlaşmalar-daki varsa özel hükümlere tabidir.

Yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilciliklerine, münhasıran mensup buldukları hükümet merkezleriyle haberleşme yapmak üzere müteakabiliyet esasına bağlı olarak Bakanlar Kurulu kararı ile telsiz verici, alıcı ve verici - alıcı cihazı kurma ruhsatı ve kullanma izni verilebilir.

BAŞKAN — 10 uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum :

Frekans tahsisi ve tescili

MADDE 11. — Her ne şekilde olursa olsun telsiz verici cihazı kurmak talebinde bulunacaklar, gerekli bilgileri Ulaştırma Bakanlığına bildirerek, frekans tahsis ve tescil işlemlerini yaptırmak zorundadırlar. Frekans tahsislerinde Türk Silahlı Kuvvetlerine ve emniyet teşkilatına öncelik tanınır.

BAŞKAN — Türk Silahlı Kuvvetleri bu kanun kapsamı dışında olacaktır.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — «11 inci madde hariç» denmişti Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Evet, «11 inci madde hariç» demiştik.

11 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Tümer.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Sayın Cumhurbaşkanım, bu son satırdaki «emniyet teşkilatına» ibaresi yerine, «güvenlik teşkilatına» desek, acaba daha geniş kapsamlı olmaz mı? Mesela şimdi Sahil Güvenlik Komutanlığı var. O Komutanlık, emniyet teşkilatından sayılır mı?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ateş.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, güvenlik teşkilatı dediğimiz zaman bunun içerisine Silahlı Kuvvetler de girmektedir.

BAŞKAN — Silahlı Kuvvetleri başta yazdık.

Sahil Güvenlik Komutanlığını ne yapacağız?

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O jandarmanın içinde efendim.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Değil, İçişleri Bakanlığına bağlı.

BAŞKAN — Emniyet ve güvenlik teşkilatına diyelim.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — «güvenlik» kelimesi ikisini de kapsıyor efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — İkisi de aynı oluyor efendim.

BAŞKAN — İsmi «Sahil Güvenlik Komutanlığı», «Sahil Emniyet Komutanlığı» değil; onun için böyle söyledim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O zaman, Sahil Güvenlik Komutanlığı diye tesmiye edelim.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O zaman Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı diye isimlerini yazarak belirtelim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet, isimlerini yazarak belirtelim.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, başlangıçta «11 inci madde hariç» demiştik. Eğer tek tek

yazacaksak, Millî İstihbarat Teşkilatını da ilave edelim.

BAŞKAN — O da 11 inci maddeye dahil miydi?

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Evet, dahildi Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Dahilse onu da ilave etmek lazım.

Maddeyi yeni şekliyle okutuyorum :

Frekans tahsisi ve tescili

MADDE 11. — Her ne şekilde olursa olsun telsiz verici cihazı kurmak talebinde bulunacaklar, gerekli bilgileri Ulaştırma Bakanlığına bildirerek, frekans tahsis ve tescil işlemlerini yaptırmak zorundadırlar. Frekans tahsislerinde Türk Silahlı Kuvvetlerine, Millî İstihbarat Teşkilatına, Emniyet Genel Müdürlüğüne ve Sahil Güvenlik Komutanlığına öncelik tanınır.

BAŞKAN — Silahlı Kuvvetlerin içine jandarma da dahildir. Türk Silahlı Kuvvetleri diye belirttiğimiz için, jandarma diye ayrıca yazılmadı.

11 inci maddenin son şekli üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

11 inci maddeyi okunan son şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum:

Amatör telsizcilik

MADDE 12. — Hiçbir maddî ve siyasi çıkar gözetmeksizin ve Millî Güvenlik gereklerine mutlaka bağlı kalmak şartıyla sadece kişisel istek ve çaba ile radyo tekniği alanında kendisini yetiştirmek amacıyla amatör telsiz istasyonu çalıştırabilecek nitelikte olduğu, yönetmelikteki esaslara göre belirlenenlere, Ulaştırma Bakanlığınca her üç senede bir yenilenmek üzere amatör telsizcilik belgesi verilir.

Reşit olmayanlar ve kamu hizmetlerinden yasaklananlar ile affa uğramış olsalar bile Türk Ceza Kanununun 2 nci kitabının 1 inci babında yazılı suçlardan, 312 nci maddesinin 2 nci fıkrasında yazılı halkı sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik etmek suçlarından mahkûm olanlar ve Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı kanunun 537 nci maddesinin 1, 2, 3, 4, 5 inci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten hüküm giyenlere, amatör telsizcilik belgesi verilmez, verilmiş olanların belgesi iptal edilir.

BAŞKAN — 12 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13 üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Telsiz Verici, Verici - Alıcı Cihazları

Ruhsat alma mecburiyeti

MADDE 13. — Ulaştırma Bakanlığınca telsiz verici ve verici-alıcı tesisi kurma ruhsatı verilen kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler kullanacakları her verici veya verici-alıcı cihaz için bir ruhsatname almak mecburiyetindedirler.

Bir cihaz için verilmiş olan ruhsatname yalnız o cihaz için geçerlidir. Ancak ruhsatnameye esas olan teknik özellikleri aynen kalmak şartıyla, kuruluşun özelliğine göre birden fazla cihaz kullanılması gereken durumlarda ve mobil sistemlerde uygulanacak usuller yönetmelikte belirtilir.

Telsiz verici ve verici - alıcıların kullanılmasından vazgeçilmesi halinde ruhsatları iptal edilir.

Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün kurup işleteceği telsizler bu madde hükmü dışında.

BAŞKAN — Devredemez değil mi? Aldığını başka birisine devredebilir mi?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, müteakip maddelerde var.

BAŞKAN — 13 üncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Ersin.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, burada gene akla TRT Kurumu geliyor. O da bir devlet kuruluşu olduğu için bu hizmetleri yapıyor.

BAŞKAN — O da ruhsat alacak.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O da mı alacak?

BAŞKAN — Öyle değil mi?

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Neden alıyor efendim?

BAŞKAN — Diğer bakanlıklar da, İçişleri Bakanlığı da, Emniyet Teşkilatı da alıyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Normal görevi.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — TRT ruhsat almaz efendim. Bu doğrudan doğruya kamu haberleşmesi için konulan telsiz teşkilatıdır. Buna mukabil sahil ve

limanlardaki kamu kuruluşu kendi özel telsizini işletecektir. Eğer gerekiyorsa TRT de kendi özel telsizini işletir. Bu doğrudan doğruya kamu haberleşmesi bakımından kendi ihtiyacı için telsiz kullanabilir.

BAŞKAN — Yalnız kamu demiyor ki, «...ruhsatı verilen kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler kullanacaklar her verici veya verici-alıcı cihaz için bir ruhsatname almak mecburiyetindedirler» diyor.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bununla alakası yok efendim.

BAŞKAN — Neden? O da girer bunun içine.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Girer bunun içine.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Posta, Telefon ve Telgraf Teşkilatını nasıl istisna etmişsek TRT'yi de istisna etmemiz lazım.

BAŞKAN — Sayın Sel, siz bu konuda ne diyorsunuz?

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Giriyor Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Giriyor, yani onlar da ruhsatname alacak.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Müsaade eder misiniz Sayın Cumhurbaşkanım, konuyu genişleterek niçin böyle yazıldığını açıklamaya çalışayım.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Sel.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Bugüne kadar Türkiye'deki uygulamada, çeşitli Bakanlar Kurulu kararları ile çeşitli mukavele hükümleriyle, hiçbir makama danışmadan tesis kurulması hadiseleri vardır ve bu husus Bakanlar Kurulu çalışmaları ile halen de, günümüzde, şu anda dahi yürütmektedir.

Bu kanunla getirilmek istenen bütün fikir, kim tesis kurarsa kursun, bu haberleşme teşkilatının müsaade ve muvafakatı alınacaktır. Bu konudaki esas da şu olacaktır: Türkiye'de işletmenin kendi yararı değil de kamu yararı esas alınacak ve böyle bir tesis kurulmasına lüzum var mı yok mu bu husus ortaya çıkacaktır. Bunun için müracaatların hepsini burada toplamak ve ruhsata bağlamak lüzumunu hissetmiş ve bu noktadan hareket etmiştik.

BAŞKAN — Kamu kurumları arasında Karayolları Genel Müdürlüğü, Orman ve YSE teşkilatları

var; bu teşkilatların hepsi tesislerini kurmuştur. Halbuki bu teşkilatlar muhaberelelerini PTT üzerinden yaparak, onun imkânlarından istifade ederek, tesisleri için harcadıkları parayı sarfetmeden pekala yapabilirlerdi. İşte para ödememek için, dediğiniz gibi, bir ödenek bulup telsizleri almışlardır, konuşur dururlar ve hiç kimsenin de haberi yoktur. Bunların bir tanesine istisna tanıyacak olursak bu sefer de arkası çorap söküğü gibi gelir.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, müsaade ederseniz, TRT bizatihi kendi hizmetini elektronik veyahut elektromanyetik cihazlarla yürüten, bu vasatı kullanan bir kuruluştur.

Binaenaleyh, öyle bir şey ki TRT bugün mobil sistemde; yarın öbürgün Karadenizde, yahut zâtü âliniz, cümleniz Karadeniz Bölgesine gidiyorsunuz; o takdirde o bölge ile Ankara'yı irtibatlandırıyor.

BAŞKAN — İşte o irtibatı PTT vasıtasıyla yapıyor.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu irtibatı gerekirse yapar efendim.

BAŞKAN — Hayır, kendisi yapamıyor. Devamlı PTT vasıtasıyla yapıyor.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O halde böyle bir tesisi yoksa, zaten TRT'yi ilgilendiren...

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Var mı yok mu? Biz onu soruyoruz zaten.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Buradaki amaç, haberleşme maksadıyla efendim.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Buradaki amaç haberleşme, onun maksadı ise başkadır efendim.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — TRT hizmetini haberleşme için yapacaksa ruhsat alması gerekir efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Tabii ruhsat alsın. Yalnız benim dokunduğum nokta, TRT kendi hizmetleri için ayrıca ruhsat alırsa, o zaman ters oluyor gibi geliyor bana.

BAŞKAN — Burada, «Kendi hizmeti için olan» hususu geçiyor, ne olabilir bu husus?

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — O konu zaten beynelmilel efendim, yani kendi hizmeti dediği husus da radyodur.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yani bizim burada bir tereddüdümüz oldu da, hangisidir onu açıklayalım.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Sel.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Müsaade buyurursanız konuya açıklık getirmek için iki tane misal vermek istiyorum.

Birinci misal; burada bahsettiğiniz TRT'nin yayın yapan vericisi, doğrudan doğruya «broad cast» dediğimiz sistem bir kere bunun dışındadır, o TRT'nin aslı görevidir; fakat 359 sayılı Kanunun yazıldığı devrede ne yazık ki TRT'de bir tekeli kendisine mal etmiştir. Eski kanunda Türkiye'de her türlü radyolink kurmak, televizyon üretmek dahi TRT Kanunu içerisine sokulmuştur.

Bundan da yararlanılarak 1972 - 1973 yılında bizim girdiğimiz, müdahale ettiğimiz fakat başarısız olduğumuz; TRT'nin bugün çalıştıramadığı Ankara'dan başlayıp Karadeniz'e kadar giden radyolink vardır. Yine aynı TRT'nin, o haklardan istifade ederek, hiç kimseye danışmadan yaptırdığı bugün Ankara'dan başlayıp Adana üzerinden Kıbrıs'a kadar giden radyolinkleri vardır. Bunların bir kısmını kullanmamasına rağmen, bu memleketten parası çıkmış, parası verilmiş ölü yatırımlar haline getirilmiştir.

İkinci bir misal de; **BOTAŞ**, Irak Petrol Boru Hattı yapılırken, hiç kimseye danışma lüzumunu hissetmediği için, böyle bir boşluk olduğu için dövizini bu konsorsiyumdan almasına rağmen, tek yönde gönderme yapma imkânına sahip 24 kanallı radyolink kurmuştur. Halbuki aynı radyolink bu Kanun çerçevesinde elinden alıp da aynı paraya kurdursaydık, bütün Güneydoğu Anadolumuzdaki vilayetlerimiz 1800 kanaldan faydalanacak, hem Suriye'ye, hem de Irak'a gayet güzel radyolink irtibatını aynı para içerisinde uzatmış olacaktık.

Aynı konu, bugün Orta Anadolu petrol rafineri çalışmalarında ortadadır. PTT Genel Müdürümüz de burada. Ben o zaman Muhabere Elektronik Daire Başkanlığında, PTT Genel Müdürü ile **BOTAŞ** Genel Müdürünü çağırıp konuştuğum halde, ellerinden projeyi almamız resmen mümkün olmadı. Bu misaller daha da çoğaltılabilir.

Bu Kanuna bu hususların konulmasındaki amaç; bu şekilde tesis kurma imkânını arayan bütün müesseseler buraya gelsin, bir kere müracaat etsin, bir arası bulunsun diyedir. Yoksa kimseyi kısıtlamak için değildir.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bu konu ayrı, sarıh ve izaha zaten lüzum yok. Bunun dışında PTT'nin yaptığı şeylerden faydalanıyorsa, zaten mesele yok. O husus kanunda gösterilir.

Bu konunun dışında, acaba kendi kanununa göre kendisinin yapacağı tesisler de, burada giriyor mu, girmiyor mu? Tereddüt buradan hâsıl oldu.

BAŞKAN — Radyo neşriyatı buraya girmez.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O noktayı sordum efendim.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Kesinlikle giremez; ama haberleşme bakımından kullanılacak her şey bunun içine girer. Ama kendi teşkil edeceği, kuracağı hiçbir tesis ruhsata bağlı olmaz efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Mesele zaten oydu, bunun açıklanmasıydı; tamam doğru.

BAŞKAN — Televizyon neşriyatı, radyo neşriyatı ayrı.

13 üncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 üncü maddeyi okutuyorum:

Yer, teknik özellik veya işletme tipinin değiştirilmesi

MADDE 14. — Ruhsat alınarak kurulmuş olan sabit telsiz tesislerinin, yer, teknik özellik veya işletme tipinin değiştirilmesi Ulaştırma Bakanlığının iznine bağlıdır. İzin verilirken ruhsat değişikliği de yapılır.

İzin alınmadan yapılan değişikliklerde, telsiz tesisinin ruhsatı iptal edilir ve söz konusu telsiz tesisi için 13 üncü madde hükümleri uygulanır.

Mobil sistemlere uygulanacak usuller yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN — Diğer konuları yazdık da, mobil sistemlere uygulanacak usulleri niçin yönetmeliğe bıraktık?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu konular çok teferruatlı ve burada saymak da çok zor olduğu için yönetmeliğe bıraktık.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Sayın Cumhurbaşkanımın temas ettiği husus, acaba burada anailke var mı? Bu anailkeler buraya yazılmakla iktifa edilse de, teferruat yönetmeliğe bırakılırsa olmaz mıydı?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, burada teknolojik gelişmeler ve kullanma ihtiyaçlarına göre değişiklik de icap edebilecektir.

Bir misal vermek istiyorum; Bugün biz sadece tiyatrodaki hastanelerde bu tip cihazların kullanılması

için müsaade edeceğiz. Diğer işlerde ise, güvenlik açısından müsaade etmeyeceğiz; ama 15 sene sonra bu cihazları kullanmak ihtiyaç haline gelecektir. Eğer burada kesin hükümler koyarsak, şartlar ileride değişebilir ve kanun da çok bağlayıcı olduğu için bir mahzur getirebilir. Onun için yönetmeliğe bıraktık efendim. Arz ederim.

BAŞKAN — 14 üncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi okutuyorum:

Telsiz cihazlarının çalıştırılması

MADDE 15. — Kendilerine ruhsat verilmiş olan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler telsiz cihazlarını, Ulaştırma Bakanlığınca incelenip kontrol edilerek, kullanma izni verilmedikçe işletemezler.

Ulaştırma Bakanlığınca bu konudaki müracaatlar otuz gün içinde sonuçlandırılır.

BAŞKAN — 15 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16 ncı maddeyi okutuyorum:

Ehliyetli operatör kullanma mecburiyeti

MADDE 16. — Ulaştırma Bakanlığınca ruhsat verilmiş olan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişilere ait telsiz cihazlarından hangilerinin ehliyetnameli operatörlerle işletileceği yönetmelikte belirtilir. Ehliyetnamesiz operatör kullananların ruhsatnameleri, yönetmelikte belirtilecek usule göre Ulaştırma Bakanlığınca iptal edilir.

BAŞKAN — 16 ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Ersin.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Burada sadece iptalle mi iktifa edilecek, bunun ayrıca bir cezası var mı, yok mu?

BAŞKAN — Çantadan yetişmiş bir adam bulunuyor ve çalıştırılıyor. Ehliyetnamesiz olduğu için nihayet ruhsatını iptal ediyorlar. Bence bu kişiye bir ceza vermeye gerek yok.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Cezaî hükme gerek yok efendim; zaten yönetmeliğe bağlı olduğu için cezaî hüküm getirilemez.

BAŞKAN — Evet.

Seyyar cihazları, elde kullanılan telsizleri kullananlar da bu Kanuna dahil olacak mı; yani mutlaka bir ehliyetname alacak mı?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu tip çevrimler bellidir. Meteorolojinin Türkiye içerisinde veya dışında yapacağı veya deniz yollarındaki faktörler kastediliyor; yoksa diğerleri değil efendim.

BAŞKAN — Ufak el telsizlerini herkes kullanır, onları kullanmak için ehliyetnameye ihtiyaç var mı?

Buyurun Sayın Sel.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım el telsizini kullanmak için ehliyetnameye ihtiyaç yok. Bu yönetmelikte, cihazın takatı, kullanmada ehliyete ihtiyaç gösterip göstermemesi, karakteristikleri ve beynelmül anlaşmalar nazarı itibara alınarak tespit edilecektir.

Buyurduğunuz gibi, el telsizleri hatta araç telsizleri için ehliyet almaya lüzum yoktur.

BAŞKAN — Şoför aynı zamanda belki telsizi de kullanacaktır.

16 ncı madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17 nci maddeyi okutuyorum:

Operatör ehliyetnamesi

MADDE 17. — Onaltıncı maddede belirtilen telsiz cihazlarını çalıştıran telsiz operatörlerinin «Millî İletişim Kurumu ile Telekomünikasyon Sözleşmesine ek Radyo Tüzüğü» hükümlerine uygun olarak ehliyetname almaları şarttır.

Bu ehliyetnameler Ulaştırma Bakanlığınca düzenlenecek sınav sonuçlarına göre verilir ve beş senede bir yenilenir.

BAŞKAN — Niçin bunu beş senede bir yeniliyoruz? Mesela, ehliyetli elektrikçiler var, onların ehliyetnameleri de ikide bir yenileniyor mu?

Buyurun Sayın Ateş.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu tip operatörlerin bu telsizlerde devamlı çalışması esastır.

Bu kontrolü devamlı suretle yapmaz isek, bu takdirde mesela, on sene aradan sonra tekrar aynı telsizde çalışmaya başlar. Bunu kontrol altına alabilmek açısından buraya koyduk efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Tümer.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Sayın Cumhurbaşkanı, ikinci fıkra üzerinde benim de bir teklifim var. Eğer bu şekilde devam edecekse, «Bu ehliyetnameler Ulaştırma Bakanlığınca düzenlenecek yönetmelik esaslarına göre verilir» demekte yarar var. Çünkü, imtihanın nasıl yapılacağı, kimlerin imtihana gireceği yönetmelikle tayin edilir. Mesela şöyle bir şey de ilave edebiliriz: «Kamu kurum ve kuruluşlarında telsiz operatör hizmeti yapmak üzere resmen yetkili kılınmış özel kuruluşlarda yetkili makamlarca ehliyetlendirilmiş telsiz operatörlerine, amatör telsiz ehliyeti belgelere dayanılarak sınava tabi olmaksızın verilir» Çünkü bugün bu hizmeti yürüten, Silahlı Kuvvetlerden ayrılmış birçok kimseler var.

O nedenle, burada «yönetmelik esaslarına göre verilir» deyip, bunu yönetmeliğe bırakmak gerekir.

BAŞKAN — Tabii, yönetmelikte muhakkak bir şey olması lazım.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu maddenin esası halen bizim tatbik ettiğimiz usulle aynı. Mesela, bizim karşımızda olduğu için gemilerdeki telsizcileri beş senede bir imtihana tabi tutarız; ama diğer kamu kuruluşları kendi aralarında haberleştikleri için, buradaki telsizcileri imtihana tabi tutmuyoruz.

Bunlar bazen bir - iki sene çalıştıktan sonra bu hizmeti bırakıyorlar; üç - dört sene bu hizmeti başka yerlerde yaptıktan sonra, «telsizci ehliyetim var» diye bir gemiye giriyor, bu sefer de karşımızda muhabere yapamıyorlar. Bu bakımdan zarurî.

BAŞKAN — Doğru; ama böyle deyince telsiz kullananlar anlaşılıyor.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Sayın Cumhurbaşkanım, onu yönetmelikte koymak lazım. Çünkü o zaman kendi aralarında muhabere yaparlar.

BAŞKAN — Tabii.

«Bu ehliyetnameler Ulaştırma Bakanlığınca düzenlenecek yönetmelikte düzenlenir» deyip, o yönetmelikte bazısına beş senede bir ehliyetnamenin yenilenmesi şartı konulur. Bazı ufak şeyler için de beş senede bir yenilenme şartı konmayabilir veya hiç süre konulmayabilir.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Koyamaz efendim, çünkü muhabereyi kendi aralarında yapıyorlar.

Esasında bu, PTT sahil istasyonunda karşımıza çıkan gemilerdeki telsizciler için halen uyguladığımız bir müeyyidedir efendim.

BAŞKAN — Şöyle desek : şBu ehliyetnamelerin ne şekilde verileceği ve geçerlilik süreleri Ulaştırma Bakanlığınca düzenlenecek yönetmelikte belirtilir.» Yani, ehliyetnamenin süresini orada belirtsin; bazısında beş senede bir, bazısında iki senede bir, bazısında belki hiç istemeyecektir. Ehliyetnameleri kimin vereceği, nasıl verileceği, kim tarafından imtihan edileceği vesaire yönetmelikle düzenlenir.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Müsaade buyurur musunuz Sayın Cumhurbaşkanım.

Gerçi bu hukuk konusu, bizi aşıyor; ama eğer hafızam beni yanıltmıyorsa, çeşitli kademelerdeki çalışmalarda hukukçular, «Kanunen bunun süresinin burada belli olması şarttır» demişler idi. Onun için buraya bir müddet konulmuş idi; bilemiyorum ne derecede doğru.

BAŞKAN — Zannetmem, yani bir ehliyetnamenin kaç senede bir yenileneceği yönetmelikle pekâlâ düzenlenebilir.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi — Sayın Cumhurbaşkanım, ama tör şoför ehliyetnameleri için beş yıl, profesyonel şoför ehliyetnameleri için de üç yılda bir vize şartı vardır.

BAŞKAN — Şoför şofördür, başka şekli yoktur.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, amanesinden geçiriliyor Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — Ona benzetmişler diyorsunuz.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Evet Sayın Cumhurbaşkanım.

O nedenle burada beş yılı müsaade ederseniz saklı tutalım; ama diğerlerini yönetmeliğe bırakalım.

BAŞKAN — Ama hepsi beş senede bir değil ki, demin onu konuştuk, hepsini beş senede düşünmüyorlar. Büyük telsizleri çalıştıranlar için, gemilerdeki telsizleri çalıştıranlar için düşünüyorlar.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Belki amatörler için düşünülmemiştir.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Amatör telsizciler için üç sene; o ayrı geçti.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Burada da beş sene kaydı olduğuna göre, o zaman bir boşluk kalmıyor efendim.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Zaten kanunda «Yönetmelikte belirtilecek» deyince, o süreleri yönetmelik içerisinde gösterdi mi bir nevi kanuna dayanmış olur.

BAŞKAN — «Bu ehliyetnamelerin ne şekilde verileceği ve geçerlilik süreleri Ulaştırma Bakanlığınca düzenlenecek yönetmelikte belirtilir.»

Belki şu da söylenebilir; «... ne şekilde düzenleneceği ve beş seneden fazla olmamak üzere geçerlilik süreleri...»

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Azamî bir süre konmuş.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Ondan aşağı da olabilir.

BAŞKAN — Tabii, ondan aşağısı da olabilir.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — İzin verirseniz Sayın Cumhurbaşkanım, kabul buyurduğunuz 16 ncı maddeye göre herkese ehliyetname verilmeyecek. Çünkü 16 ncı maddede; «Ulaştırma Bakanlığınca ruhsat verilmiş olan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait telsiz cihazlarından hangilerinin ehliyetnameli operatörlerle işletileceği yönetmelikte belirtilir» deniyor.

BAŞKAN — Bir kısmına ehliyetname belki hiç verilmeyecek.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Evet Sayın Cumhurbaşkanım, o bakımdan beş senenin kalmasında fayda var.

BAŞKAN — Yani, herkese ehliyetname vermeyeceksiniz, onu yönetmeliğe atf yaptınız.

Böyle olunca şu şekilde değiştirmek lazım : «Bu ehliyetnamelerin ne şekilde verileceği Ulaştırma Bakanlığınca düzenlenecek yönetmelikte belirlenir ve ehliyetnameler beş senede bir yenilenir.»

ULAŞTIRMA BAKANI MUSTAFA AYSAN — Sayın Cumhurbaşkanım, «Bu ehliyetnamelerin verilmesi ve beş yılda bir yenilenmesi yöntemleri çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.» desek.

BAŞKAN — O da olabilir.

İlk söylediğim gibi ikinci fıkrayı bir daha okur musunuz.

«Bu ehliyetnamelerin ne şekilde verileceği Ulaştırma Bakanlığında düzenlenecek bir yönetmelikte belirlenir ve ehliyetnameler beş senede bir yenilenir.»

BAŞKAN — 17 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi son okunan şekli ile oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

18 inci maddeyi okutuyorum :

Telsiz Yayın Kontrolü

MADDE 18. — Ulaştırma Bakanlığı Bakanlar Kurulunun veya Genelkurmay Başkanlığının talebi üzerine Telsiz Yayın Kontrolünü ilan ederek uygular. Bu uygulama belli tesis ve bölge için olabileceği gibi, bütün ülke içinde olabilir.

BAŞKAN — 18 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

19 uncu maddeyi okutuyorum :

Telsizlerin denetimi

MADDE 19. — Ulaştırma Bakanlığı, Türkiye'deki kamu kurum ve kuruluşlarına, gerçek ve tüzelkişilere ait her çeşit telsiz tesislerini denetler. Ancak, özel anlaşma hükümlerine tabi yabancı devletlere ait telsiz tesisleriyle diplomatik temsilciliklerin telsiz sistemleri bu hükmün dışındadır.

Telsizlerin denetimi sırasında kanun, yönetmelik ve ruhsatlarındaki kayıt ve şartlara aykırı durumları tespit edilenlerin kullanma izni, gerekli düzeltmeler yapılmaya kadar geri alınır ve cihazları mühürlenir. Yönetmelikte gösterilen sürede bu düzeltme yapılmazsa, ruhsatnameleri verilmesindeki usule göre iptal edilir.

Türk sularına ve limanlarına giren yabancı deniz taşıtlarıyla, Türk havalarına giren veya hava limanlarına inen yabancı hava taşıtlarındaki telsiz tesisleri «Milletlerarası Telekomünikasyon Sözleşmesi» ve buna bağlı tüzük ve protokollerin hükümlerine uygunluğu açısından Türk mevzuatı ile belirlenen esaslar içinde Ulaştırma Bakanlığınca denetlenir. Bu denetlemeye ilişkin usul ve esaslar ile Türkiye'ye giren yabancı kara taşıtlarında haberleşme amacıyla kullanılmak üzere bulundurulmuş her nevi telsiz cihazına yapılacak işlemler yönetmeliklerle düzenlenir.

BAŞKAN — Bu maddenin birinci fıkrasında, «Ancak, özel anlaşma hükümlerine tabi yabancı devletlere ait telsiz tesisleriyle diplomatik temsilciliklerin telsiz sistemleri bu hükmün dışındadır» dendi.

Zaten hepsi dışında. Başta bir muafiyet getirdik onlara değil mi? Sanki bu maddeye koyarsak diğer maddelerin hepsine, ruhsat almaya vesaireye tabi

miş gibi geldi. Burada yalnız biz bunu zikredip başka hiçbir yerde zikretmediğimize göre, o ruhsat alma mecburiyeti, ehliyetname kullanması vesairesi hepsine tabi manası çıkar. 10 uncu maddede değil miydi o?

«Özel hükümler

MADDE 10. — Yabancı devletlerle yapılan anlaşma veya anlaşmalara dayanarak kurulmuş veya kurulacak telsiz tesisleri bu anlaşma ve anlaşmalardaki varsa özel hükümlere tabidir.

Yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilciliklerine, münhasıran mensup buldukları hükümet merkezleriyle haberleşme yapmak üzere müteakabiliyet esasına bağlı olarak Bakanlar Kurulu kararı ile telsiz verici, alıcı ve verici-alıcı cihazı kurma ruhsatı ve kullanma izni verilebilir.»

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu denetleme tabii. Yani girecek bir telsiz istasyonuna, kurulu unsurlarını denetleyecek.

BAŞKAN — Yine ruhsatı ve kullanma iznini alıyor.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — İkisini de alıyor. Bu denetleme. Binaenaleyh, denetlenmeyenler, ki, malumunuz, üslerdeki telsizlerinde denetlenmemesi gibi efendim.

BAŞKAN — Evvelce verilen ruhsata uygun mudur, değil midir, kullananın ehliyetnamesi var mı, yok mu; onları denetleyecek.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bunları denetlemede bir istisna getirdik efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Denetlemeyecek.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Denetlemeyecek efendim. Sefarete girip de sefaretin telsizini denetlemeyecek.

BAŞKAN — Zaten hüküm koysak da giremez ki, çünkü elçilik başka devletin toprağıdır.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tabii o bakımdan efendim. Üşler de öyle, askerî tesisler de öyle.

BAŞKAN — 19 uncu madde üzerinde başka söz almak isteyen?

Buyurun.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Müsaade buyurursanız, 10

uncu maddedeki «antlaşma» kelimesini, paralelliği sağlamak için buraya da getirelim. 10 uncu maddede; «Özel anlaşma ve antlaşmalar» tabirini kullanmıştık, burada da «anlaşma» ile beraber «antlaşma» yı kullanırsak bir paralellik olur.

BAŞKAN — İkinci satır, «Ancak, özel anlaşma ve antlaşma hükümlerine tabi yabancı devletlere ait telsiz...» diye devam edecek. Onu ilave ettik.

19 uncu madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi bu ilave edilen «ve antlaşma» ibaresiyle, birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20 inci maddeyi okutuyorum :

Enterferansın giderilmesi

MADDE 20. — Telsiz işletilmesindeki tekniklere ve usullere uyulmamasından doğan hatalardan dolayı telsiz cihazlarında enterferans meydana getiren telsiz sistemine dahil diğer cihaz ve tesisat sahipleri veya bunları işletenler, sebep oldukları bu enterferansı gidermek için gereken tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Bu konuda ortaya çıkacak anlaşmazlıklar Ulaştırma Bakanlığınca incelenip sonuçlandırılır.

Ulaştırma Bakanlığınca belirtilen süre içinde enterferansa neden olan cihaz veya tesisat ile ilgili tedbirleri almayan cihaz ve tesisat sahiplerinin o cihaza ait ruhsatı iptal edilir ve tesisatın faaliyeti durdurulur.

BAŞKAN — 20 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21 inci maddeyi okutuyorum :

Sahil telsiz istasyonları

MADDE 21. — Deniz taşıtlarının kara ile kamu haberleşmesini sağlayacak olan sahil telsiz istasyonlarını kurma ve işletme yetkisi, sadece Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğüne aittir.

BAŞKAN — 21 inci madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun efendim.

ORAMIRAL NEJAT TÜMER — Bu yetki yalnız Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait olduğuna göre, Sahil Güvenlik Komutanlığı kendi telsizini kurup çalıştıramaz mı?

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Çalıştırır efendim. Aynen Silahlı Kuvvetlerdeki gibi

kendi telsiz sistemidir yahut Deniz Kuvvetlerindeki telsiz sistemi gibidir. Bu kamu haberleşmesi, yani gemilerin, bütün dünyada olduğu gibi, Türkiye'de ve Türkiye dışındaki yerlerle konuşması için sahil istasyonları kuruluyor. Öteki ise kendi hizmetinin icabı olan telsiz sistemidir, tıpkı Silahlı Kuvvetlerdeki gibi.

ORAMIRAL NEJAT TÜMER — Karışır gibi geldi bana; ama zabıtlara bu şekilde geçti.

BAŞKAN — 21 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22 nci maddeyi okutuyorum :

Hava ve deniz taşıtlarının telsiz haberleşmesi

MADDE 22. — Türk deniz ve hava taşıtlarının ve limanlarının hangilerinde ne miktar telsiz bulundurulacağı ve teknik özellikleri ile Türk ve yabancı deniz ve hava taşıtlarının, Türk karasularında, limanlarında veya hava sahasında hareket tarzları ve telsiz haberleşmesinde uymaya mecbur oldukları hususlar yönetmelikle belirlenir.

Yönetmelikte belirtilen miktar ve teknik özellikte cihaz bulundurmayan deniz ve hava taşıtlarının sefer yapmalarına izin verilmez.

BAŞKAN — 22 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23 üncü maddeyi okutuyorum :

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Telsiz Alıcı Cihazları

Telsiz alıcı cihazları

MADDE 23. — Telsiz alıcı cihazları tabi oldukları işlem bakımından iki kısma ayrılırlar :

a) Radyo ve televizyon yayınlarını almaya yarayan cihazlar.

b) (a) bendinde belirtilenler dışındaki, elektromanyetik dalgalar yoluyla haberleşme maksadıyla kullanılan ve her çeşit resim, ses ve data almaya veya kayda yarayan telsiz cihazları.

BAŞKAN — 23 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24 üncü maddeyi okutuyorum :

Ruhsat alma mecburiyeti

MADDE 24. — Yirmi üçüncü maddenin (a) bendinde belirtilen alıcıları kullanacakların ilgili ku-

rumdan, (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarını satış amacı dışında bulunduracakların ise Ulaştırma Bakanlığından, ruhsat almaları zorunludur. Her alıcı cihaz için bir ruhsatname verilir. Ancak ruhsatnameye esas olan teknik özellikler aynen kalmak şartıyla, kuruluşun özelliğine göre birden fazla cihaz kullanılması gereken durumlarda uygulanacak usuller yönetmelikte belirtilir.

Türkiye'ye turist olarak veya geçici görevle gelen yabancılarla, yurt dışında ikâmet eden ve geçici olarak yurda dönen vatandaşların beraberinde getirilen veya taşıtlarında monte edilmiş bulunan ve geri götürülmek üzere pasaportlarına kaydedilmiş olan 23 üncü maddede belirtilen alıcılar ruhsata tabi değildir. Ancak, sıkıyönetim, seferberlik ve savaşta Bakanlar Kurulu kararıyla 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen cihazların yurt içinde kullanılmasına kısıtlama konabilir.

BAŞKAN — 24 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Olağanüstü hal, acaba sıkıyönetim veya seferberliğin içinde sayılabilir mi; yoksa ayrıca yazmak mı gerekir?

BAŞKAN — Hayır, olağanüstü hal, sıkıyönetimden biraz daha hafif. Onu koymayalım; çünkü olağanüstü hal, haliyle muayyen bir bölgeye verilecektir.

Olağanüstü halde de olabilir.

Buyurun.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bunlar telsiz alıcılarını düzenleyen bir hüküm. Biz sadece, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halini yeterli gördük. Şiddet olaylarının yaygınlaştığı veya kamu düzeninin ciddi bir şekilde bozulduğu olağanüstü halde buraya dahil edilebilir.

Tensiplerinize arz ederiz.

BAŞKAN — Çünkü, ikide birde sıkıyönetim ilan edilmesin diye, olağanüstü hali biraz genişlettik.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, «konabilir» deniyor. Bence de olabilir.

BAŞKAN — Evet, olağanüstü hal kelimesini ilave etmek lazım. Ancak, Anayasanın 120 nci maddesi gereğince ilan edilen olağanüstü hal, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde» diye devam etmesi lazım.

24 üncü maddeyi bu yeni şekle göre yeniden okutuyorum :

MADDE 24. — Yirmiüçüncü maddenin (a) bendinde belirtilen alıcıları kullanacakların ilgili kurumdan, (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarını satış amacı dışında bulunduracakların ise Ulaştırma Bakanlığından, ruhsat almaları zorunludur. Her alıcı cihaz için bir ruhsatname verilir. Ancak ruhsatnameye esas olan teknik özellikler aynen kalmak şartıyla, kuruluşun özelliğine göre birden fazla cihaz kullanılması gereken durumlarda uygulanacak usuller yönetmelikte belirtilir.

Türkiye'ye turist olarak veya geçici görevle gelen yabancılarla, yurt dışında ikamet eden ve geçici olarak yurda dönen vatandaşların beraberinde getirilen veya taşıtlarında monte edilmiş bulunan ve geri götürülmek üzere pasaportlarına kaydedilmiş olan 23 üncü maddede belirtilen alıcılar ruhsata tabi değildir. Ancak, Anayasanın 120 nci maddesi gereğince ilan edilen olağanüstü hal, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde Bakanlar Kurulu kararıyla 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen cihazların yurt içinde kullanılmasına kısıtlama konabilir.

BAŞKAN — 24 üncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

24 üncü maddeyi bu son okunan şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25 inci maddeyi okutuyorum :

Alıcı cihazlarının yerlerinin değiştirilmesi ve kaydının kapatılması

MADDE 25. — Yirmi üçüncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının başka bir yere naklinin, naklinden önce veya kaydının kapatılmasını müteakip otuz gün içinde Ulaştırma Bakanlığına bildirilmesi zorunludur.

Yirmiüçüncü maddenin (a) bendinde belirtilen cihazların başka bir yere nakli veya kaydının kapatılması işlemleri özel kanun hükümlerine göre yapılır.

BAŞKAN — 25 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26 ncı maddeyi okutuyorum :

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Telsiz cihazlarının satış ve devri

MADDE 26. — Ruhsatlı verici, verici - alıcı veya 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının herhangi bir şekilde başkalarına satışı ve-

ya devri Ulaştırma Bakanlığının iznine ve ilgili ruhsatnamelerin değiştirilmesi şartına bağlıdır.

BAŞKAN — 26 ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27 nci maddeyi okutuyorum :

Harçlar

MADDE 27. — Bu Kanunda yer alan aşağıdaki işlemler 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümlerine göre harca tabidir :

a) 11 inci maddeye göre yapılacak çalışma frekansı dışındaki yedek frekans tahsis ve tescili,

b) 12 nci maddeye göre yapılacak amatör telsizcilik belgesinin verilme ve yenilenme işlemleri,

c) 13 üncü maddeye göre verilecek telsiz verici ve verici - alıcı ruhsatı,

d) 14 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen ruhsat değişikliği,

e) 15 inci maddede belirtilen kullanma izni,

f) 17 nci maddeye göre yapılacak operatör ehliyetnamesi verilme ve yenileme işlemleri,

g) 24 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcılara verilecek ruhsatlar,

h) 26 ncı maddede belirtilen ruhsatname değişikliği.

BAŞKAN — Bu (F) fıkrasında: «17 nci maddeye göre yapılacak operatör ehliyetnamesi verilme ve yenileme işlemleri» deniyor. Bunu 5 senede bir yenileyecektik, her 5 senede tekrar verecek mi? Onu ihtiva ediyor, değil mi?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Evet efendim.

BAŞKAN — 27 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28 inci maddeyi okutuyorum:

Harca tabi olmayan telsiz, tesis ve cihazları

MADDE 28. — Aşağıdaki telsiz, tesis ve cihazları ruhsata bağlı olup harca tabi değildir:

a) Hastanelerdeki sağlık ve eğitimle ilgili telsiz cihazları,

b) Mütakabiliyet esasına bağlı olarak, yabancı devletlerin Türkiye'deki temsilciliklerine ait telsiz tesisleri,

c) Eğitim ve öğretim maksadıyla veya radyo - televizyon yayın amacı ile yayın yapılmamak ve ama-

tör bandta çalışmak kaydıyla üniversite, yüksek ve orta dereceli okullarda ders aracı olarak kullanılan telsiz cihazları,

d) Kızılayın görevlerinin yürütülmesinde kullanacağı telsiz cihazları,

e) Genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan telsiz, tesis ve cihazları,

BAŞKAN — 28 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 28 inci maddenin (a) fıkrasında, «Hastanelerdeki sağlık ve eğitimle ilgili telsiz cihazları» deniyor efendim. Sanki, eğitimle ilgili hastanelerde gibi oluyor. Bunu, müsaade ederseniz, «sağlık hizmetlerinde ve eğitim maksadıyla ilgili telsiz cihazı» diye yazalım. Yani, hastanelerdeki eğitim değil; hastanedeki sağlıkla ilgili.

BAŞKAN — Hastanelerdeki telsiz cihazları desek de olur.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Mesela, sağlıkla ilgili olarak ambulanslarda olabilir efendim, başka telsizler de olabilir. O bakımdan, «sağlık hizmetlerinde eğitim maksatlı telsiz cihazları» dersek daha uygun olur.

BAŞKAN — Ama, hastanedeki eğitim maksadı.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hastanede eğitim maksatlı, telsiz cihazları diye olmaz efendim.

BAŞKAN — Aşağıda (c) fıkrasında; «eğitim ve öğretim maksadıyla» diye geçiyor.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu yanlış efendim. Hastanelerde eğitim maksadıyla telsiz olmaz.

BAŞKAN — İşte ben onu diyorum, oradan çıkarmak lazım.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet, eğer eğitimle ilgili bir şey varsa, aşağıda (c) fıkrasında «eğitim ve öğretim maksadıyla» diye yazılı.

BAŞKAN — «Hastanelerdeki sağlık ve eğitimle ilgili telsiz cihazları» diye oraya niye yazdınız; bundan kastınız nedir?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, Hükümet teklifi böyle gelmişti. Biz bunu sorduk, «Orada kullanılacak telsiz cihazlarıyla ilgili eğitim yapılabilir» dendi. Onun için koyduk efendim.

BAŞKAN — O, aşağıda (c) fıkrasında; «Eğitim ve öğretim maksadıyla veya radyo - televizyon yayın amacı ile yayın yapılmamak ve amatör bantda çalışmak kaydıyla üniversite, yüksek ve orta dereceli okullarda...» diye hep saydık onu. O zaman, yalnız «hastanelerdeki sağlık maksadıyla, sağlıkla ilgili telsiz cihazı» olması lazım, değil mi?

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Hastane» kelimesini de çıkarmak lazım. O takdirde harç alınmaması yalnız hastanedeki telsiz cihazına münhasır olur ve ambulansda bir telsiz varsa, oradan da harç almaya kalkılır. «Sağlık hizmetleri» diyelim.

BAŞKAN — «Hastane ve sağlık hizmetleri» diyelim; «hastane» de konsun. «Hastane ve sağlık hizmetleri ile ilgili telsiz cihazları», olarak düzeltilmiş şekliyle yeniden okutuyorum:

«a) Hastane ve sağlık hizmetleri ile ilgili telsiz cihazları»,

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ürüg.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, (c) fıkrasında; «amatör bantda çalışmak kaydıyla üniversite, yüksek ve orta dereceli okullarda» deniyor.

«Üniversite ve yüksekokul» yükseköğretim kurumlarıdır. O takdirde, «... amatör bantda çalışmak kaydıyla üniversite, yüksekokul ve orta dereceli okullar...» şeklinde düzeltmek lazım.

BAŞKAN — Öyle ya, yükseköğretim kurumları, evet, atlamış o. «üniversite, yüksek ve orta dereceli okullar...» ibaresini, «... yükseköğretim kurumlarında ve orta dereceli okullarda...» diye düzeltelim.

(c) fıkrasını düzeltilmiş şekliyle okutuyorum :

«c) Eğitim ve öğretim maksadıyla veya radyo-televizyon yayın amacıyla yayın yapılmamak ve amatör bantda çalışmak kaydıyla yükseköğretim kurumlarında ve orta dereceli okullarda ders aracı olarak kullanılan telsiz cihazları»

BAŞKAN — Peki, İstanbul'da yayın yapan İstanbul Teknik Üniversitesi, şimdi yayın yapamayacak; öyle değil mi?

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir tür eğitim maksadıyla yayın yapıyordu efendim.

BAŞKAN — Eğitim maksadıyla değil, bütün İstanbul dinliyordu onu.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yalnız eğitim maksadıyla yayın yapıyor, program yapmıyordu. O neş-

riyatı eğitim için, talebe yetiştirmek için, talebenin alet ve edevatı kullanmasını öğrenmesi maksadıyla yayın yapıyor.

BAŞKAN — Zannetmem. Polis Radyosu, Polis İstasyonu vardı; herkes radyoyu açar dinlerdi. Onlar şimdi yayın yapamayacaklar değil mi?

Buyurun Sayın Ateş.

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, daha evvelden, bunlar ilk kurulduğunda sadece eğitim maksadıyla yayın yapıyorlardı; fakat sonradan bu dejenerere oldu efendim. Hatta, Eskişehir ve İstanbul'da bazı okulların bu yayınlarında reklamlar konmaya başlandı; bunun üzerine TRT bunları yasakladı.

Sayın Cumhurbaşkanım, halihazırda bunların yayınları şu anda yasaklanmış vaziyettedir. TRT Kanununda bu husus ayrıca yer alacaktır.

BAŞKAN — Zaten yasak bunlar.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN — Buyurun.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — (e) fıkrasında, «Genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan telsiz tesis ve cihazları» harca tabi değildir diyorum; fakat buna mukabil aynı kamu kurum ve kuruluşta bulunan televizyon ve radyolar vergiye bağlanmıştır. Vergisi veriliyor, değil mi efendim?

BAŞKAN — Verilir.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir daire, kendi kullandığı radyo ve televizyonun vergisini TRT'ye verirken, bu teşkilat telsiz tesis ve cihazları için ruhsat harcını niye vermesin efendim- Telsizini kuran harcını versin. Zaten bunlar pek ender olacak; PTT hat götüremediği ahvalde kamu kuruluşları bunları kuracaklar. Binaenaleyh, böyle bir tesisi kurmuş olan kamu kurum ve kuruluşları bunun ruhsat harcını da versin. Hiç olmazsa bu yönden de bir kazanç sağlanır. Bir de eşitlik söz konusu; yani TRT'ye veriliyor da şimdi bu yeni Haberleşme Yüksek Kuruluna verilmiyor gibi bir durum beliriyor.

BAŞKAN — Ruhsat alınırken para alıyor, bir nevi harç tabii.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Radyonun harcını veriyoruz ya efendim, radyo harcı oluyor onun ismi.

TÜMGENERAL GÜNGÖR CEBECİOĞLU (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaş-

başkanım, emniyet, polis gibi kuruluşların durumu ne olacak acaba?

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Kamu kuruluşlarıdır onlar, ruhsata bağlı olup, harca tabi değildirler.

BAŞKAN — Şimdi alınmıyor değil mi?

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hayır, alınmıyor efendim.

BAŞKAN — Düşünemedik biz; bir de bakarsınız çok şey çıkar. Emniyetin çok telsizi var; Karayollarının var, belediyelerin var; yani bundan azıcık gelir sağlayalım derken onları da yıkarız sonra. Hani bir zamanlar şehirde dolaşan askerî araçlar için sivil plaka vermişlerdi de 1960'da kaldırmışlardı; her plaka için para veriliyordu.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim malumunuz, askerî birliklerde bölüklere kadar televizyonumuz var, her bölük çay ocağından karşılıyor televizyon harcını ve götürüp yatırıyor.

BAŞKAN — Öteki de bütçeden verecek; yani bir bütçeden alacak ötekine verecek; Devlet, bir cebinden almış öteki cebine vermiş olacak.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Görünüşte bir denge sağlamak bakımından uygun olur diye arz ettim efendim.

ULAŞTIRMA BAKANI MUSTAFA AYSAN — Sayın Cumhurbaşkanım, burada mesele, genel bütçeden PTT'nin bütçesine ya da başka bir bütçeye imkân aktarılması meselesidir. O bakımdan da burada harç diye bir ödeme konması faydalı olabilir.

Sayın Cumhurbaşkanım, bir de kontrol getiriyor. Bizim böyle meccani telefonlarla, ucuz telefonlarla ilgili bir tecrübemiz de var. Bütçeden çıksa dahi, yönetici bir bedel ödeyince kendini biraz kontrol altına alıyor. O bakımdan, Sayın Komutanımın dediği yararlı olur efendim.

BAŞKAN — Yalnız, hepsinden de almamalı; el telsizinden de harç almamalı.

ULAŞTIRMA BAKANI MUSTAFA AYSAN — Onları tamamen bu hükmün dışında bırakmalı. Fakat, sistem kurma talebiyle gelenin hepsinden harç alınmalı ki, bütçe mekanizması için bir kontrol getirilmiş olsun.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Yönetmelikte belirtilenler hariç» diyebiliriz.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — «Verici, alıcı - verici telsiz cihazı» diye tasrih edebiliriz.

BAŞKAN — «Genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan verici ve verici - alıcı telsiz tesis ve cihazları...» Onlar da girer; onlar da verici alıcı; tabii girer.

Bu maddeyi Komisyona iade etmek ve bu konunun üzerinde iyice düşünmek lazım.

28 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen yoksa, bu son yapılan değişiklikle oylayacağım; başka söz isteyen var mı?

Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA BAKANI MUSTAFA AYSAN — Tali bir konuyu arz etmek istiyorum Sayın Cumhurbaşkanım.

(c) fıkrasında aynı manaya gelen «maksadıyla» ve «amacı ile» kelimeleri var; «Eğitim ve öğretim maksadıyla veya radyo - televizyon yayın amacı ile» diye geçiyor. Bunların ikisi birleştirilebilir.

BAŞKAN — Evet, «maksadıyla» ve «amacı ile» burada iki defa kullanılmış.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Fakat, ikisinin konulmasında bir özellik var efendim.

BAŞKAN — Birisi, «eğitim ve öğretim maksadıyla»; diğeri de, «radyo - televizyon yayın amacı ile yayın yapılmamak...»

KEMALETTİN ALIKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Burada, yayın yapılmamanın içine, eğitim ve öğretim de giriyor.

BAŞKAN — «Eğitim ve öğretim ve radyo - televizyon yayın amacıyla yayın yapılmamak...» şeklinde düzenlenirse; eğitim ve öğretim maksadıyla da yayın yapılmayacak; o da onun içine girer.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, izin verirseniz izah edeyim?

BAŞKAN — Buyurun.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR — (Adalet Komisyonu Üyesi) — Eğitim ve öğretim maksadıyla yükseköğretim kurumlarında ve orta dereceli okullarda ders amacı olarak yayın yapabilecek. Yalnız okuldaki yayın, birincisi bu.

İkincisi ise; radyo - televizyon yayın amacı gütmeyecek, bu yayını yapmayacak ve amatör bantda çalışmak kaydıyla yükseköğretim kurumlarında ve orta dereceli okullarda ders aracı olarak öğrencilere gösterecek, yani üzerinde çalıştıracak. Birisinde, telsiz vericisiyle sınıflarda ders okutacaktır.

BAŞKAN — Birisinde, eğitim ve öğretim maksadıyla olacak; diğerinde ise, radyo - televizyon yayın amacıyla yayın da yapılmamak suretiyle ve amatör bantda çalışmak kaydıyla olacak.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Evet, Sayın Cumhurbaşkanım.

BAŞKAN — O takdirde fıkra bu şekilde kalsın, böyle daha iyi.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, müsaade eder misiniz?...

BAŞKAN — Buyurun.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Daha iyi anlaşılır düşünceyle şöyle arz edeyim : Şimdi üç şık var burada. Bunlardan bir tanesi, eğitim ve öğretim yapacağı, bu maksatla kullanacağı, ikincisi, yapacağı yayın radyo veya televizyon yayını olmayacak; üçüncüsü de, amatör bantda olacak.

Bunu biz şu bakımdan amatör bantda kaydirdik. İstanbul Televizyonundan bahis buyurmuştunuz. O normal bizim televizyon kanalında çalışır, televizyon almamız bunu alır. Şimdi eğer televizyon eğitimi yapıyorsa İstanbul Teknik Üniversitesi, televizyon vericileri, stüdyoları vesairesi olacak, bunun bir intişarı da olacak. Fakat, normal televizyon alıcısıyla alınmaması için, sadece yayın bandı amatör bantda olacak. Bizim televizyonlarımız bunu alamayacak.

Şimdi bu 3 noktayı meczederek şöyle okursak, her halde bütün yanlışlıkları önleriz kanaatindeyim : «Eğitim ve öğretim maksadıyla olmak, radyo - televizyon yayın amacı ile yayın yapılmamak» ikinci noktası, «ve amatör bantda çalışmak kaydıyla» dediğimiz zaman üç unsur da bir araya gelmiş olur ve terslik de ortadan kalkar.

Arz ederim.

BAŞKAN — Şimdi buraya şöyle bir ibare koymuş oldunuz; «eğitim ve öğretim maksadıyla olmak, radyo - televizyon yayın amacıyla yayın yapılmamak.»

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — «Yayın yapılmamak» aynen bırakıyorum cümleyi ikinci noktası; «ve amatör bantda çalışmak kaydıyla» üç tane unsur olacak. Böylelikle terslik kalkar.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yahut da; «Münhasıran eğitim ve öğretim maksadıyla yayın yapmak» dersek bunun dışına çıkamaz. Yani, «telsizle münha-

sıran eğitim ve öğretim maksadıyla yayın yapmak ve amatör bantda çalışmak kaydıyla» desek olmaz mı?...

BAŞKAN — Yayın yapmayacak, hiç yayın yapmayacak.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eğitim ve öğretim maksadıyla yayın yapacak. Eğitim ve öğretim maksadıyla yayın yapacak, ama radyo istasyonu gibi yayın amacıyla yapmayacak.

General de bunu demek istiyor efendim.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sadece eğitim ve öğretim maksadıyla yayın yapmak.

BAŞKAN — Bir daha okuyunuz onu, bir yerinde bozukluk var.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — «Eğitim ve öğretim maksadıyla olmak, radyo - televizyon yayın amacıyla yayın yapılmamak ve amatör bantda çalışmak kaydıyla.»

BAŞKAN — Demin ben öyle okudum da, siz bana, «hayır, radyo - televizyon yayın yapılmamak» dediniz, yine «amacıyla» kelimesi var. Oraya biz yalnız «olmak» kaydını koyduk. «Eğitim ve öğretim maksadıyla olmak, radyo - televizyon yayın amacıyla yayın yapılmamak» orada yine aynen duruyor ve diğerleri de duruyor» ve bantda çalışmak kaydıyla yükseköğretim kurumlarında ve orta dereceli okullarda ders aracı olarak kullanılan telsiz cihazları.»

Zaten eski metin de bunu karşılıyordu ve «eğitim öğretim maksadıyla» diyordu.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Tabii efendim, eskisi de aynı.

KEMALETTİN ALIKÂŞIHOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, o hususu son kısmına alırsak bir mahzuru olur mu?...

Şöyle başlıyor : «Radyo - televizyon yayın amacı ile yayın yapılmamak ve amatör bantda çalışmak kaydıyla yükseköğretim kurumlarında ve orta dereceli okullarda eğitim ve öğretim maksadıyla ders aracı olarak kullanılan telsiz cihazları.»

BAŞKAN — Daha iyi oldu.

Onu o şekilde yazalım.

Şimdi bu 28 inci maddeyi yeniden, baştan okutuyorum :

«Harca tabi olmayan telsiz tesis ve cihazları.

MADDE 28. — Aşağıdaki telsiz tesis ve cihazları ruhsata bağlı olup harca tabi değildir :

a) Hastane ve sağlık hizmetleri ile ilgili telsiz cihazları,

b) Mütakabiliyet esasına bağlı olarak, yabancı devletlerin Türkiye'deki temsilciliklerine ait telsiz tesisleri,

c) Radyo - televizyon yayın amacı ile yayın yapılmak ve amatör bantda çalışmak kaydıyla yükseköğretim kurumlarında ve orta dereceli okullarda eğitim ve öğretim maksadıyla ders aracı olarak kullanılan telsiz cihazları,

d) Kızılayın görevlerinin yürütülmesinde kullanılacağı telsiz cihazları,

e) Genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan telsiz tesis ve cihazları.»

BAŞKAN — Bu «amatör bantda çalışmak kaydı» yükseköğretim kurumları ve orta dereceli okulları kapsıyor, değil mi?...

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

BAŞKAN — Onlar amatör bantda çalışacak, değil mi?...

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

BAŞKAN — Buraya, «Mütakabiliyet esasına bağlı olarak, yabancı devletlerin Türkiye'deki temsilciliklerine ait telsiz tesisleri»; hususunu koyduk; yalnız o «anlaşma ve antlaşmalarla bağlı olan» hususu yok burada. Onlardan da harç alacak mıyız?

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Onları alıyoruz efendim.

BAŞKAN — Alıyor muyuz onu?

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eğer onlar alıyorsa, mütakabiliyet esasına göre bizimkiler de alacak. Yoksa umumiyetle alınmıyor.

BAŞKAN — Mütakabiliyet esasına bağlı olarak, ama yabancı devletlerin Türkiye'deki temsilciliklerine ait telsiz dedik ona. O Amerikan Yardım Kurulu girmiyor bunun içerisine.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Şimdi (c) fıkrasının bu tarzda yazılışı, yalnız yükseköğretim kurumlarına ve orta dereceli okullara ait bir fıkra oluyor, başka kimseyle ilgili değil.

BAŞKAN — Var, yukarıda var, «radyo - televizyon yayın amacıyla yayın yapılmamak»

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Bu tarzdaki yazılış, yalnız yüksekokullara ait olduğu anlamını veriyor.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Yükseköğretim kurumlarında ve orta dereceli okullarda» dediğine göre, yalnız okullarla ilgilidir.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Evet yalnız onlara ait olduğu anlamını veriyor. Bu amatör bantda çalışmak kaydıyla diğer eğitim ve öğretim kuruluşlarını da kapsıyor mu?

BAŞKAN — Onu kapsamaz bu.

O mudur bizim bundan kastımız? Yalnız eğitim ve öğretimdeki yüksekokullar ile orta dereceli okullar mıdır bu (c) fıkrası münhasıran?

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Eğer münhasıran o ise, tamam.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Onun dışındakiler özeldir. Bir de; genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan telsiz, tesis ve cihazları.»

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Onlar ayrı.

BAŞKAN — O ayrı.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Yani burada eğer o kastediliyorsa tamam; onu sordum.

KEMALETİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Kara Kuvvetleri Komutanımızın çok hakkı var. Şöyle. Yabancı dil üzerine çalışan özel dersaneler var, onlar harca tabi olacak.

BAŞKAN — Onlar ticarî, gelir maksatlı.

KEMALETİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Onlar gelir maksatlı, harca tabi olacak; bunlar harca tabi olmayacak.

BAŞKAN — Onlar özel dersaneler.

ORGNERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Kimlerin telsiz cihazı işleteceği izne bağlı. Şimdi burada, bunlardan hangileri harca tabi, hangileri tabi değil, o belirtiliyor.

BAŞKAN — 28 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — İzinizle zapta geçmesi açısından arz ediyorum. Evvela maddenin (e) bendinde, «Ge-

nel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan telsiz, tesis ve cihazları» yazılmış, bir taraf-tan da hastaneleri teker teker sayıyoruz.

BAŞKAN — Ama onlar kamu kurumu, hastaneler değil.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Hayır, yüksekokulları sayıyoruz, yani yüksekokullar ve hastaneler için yalnız (a) ve (c) bentleri uygulanacak; yani kamuya ait bir yüksekokul - örneğin Hacettepe Üniversitesi - (e) bendine göre herhangi bir telsiz eğitimi maksadıyla olmasa da kurabilecek mi? Bu hususu zapta geçmesi bakımından arz ediyorum.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Özel vakıf üniversitesi kurulabilir, özel okullar olabilir.

BAŞKAN — Evet, onlardır, hastaneler de özel hastanelerdir.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Teşmil etmek bakımından böyle yazıldı, çünkü hepsini ayırmaya lüzum yok.

BAŞKAN — Yani hastane ve sağlık kuruluşlarının içine özel hastaneler de giriyor.

28 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

28 inci maddeyi değişik son şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29 uncu maddeyi okutuyorum :

Telsiz cihazlarının imal - ithal ve montajında uygulanacak esaslar

MADDE 29. — Her türlü telsiz verici, verici - alıcı ve 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının ithal ve imalı; Haberleşme Yüksek Kurulunun teklifi ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenen standartlara uygunluk bakımından izne tabidir. Bu standartlara uymayan cihazların ithal ve imaline müsaade edilmez. Ancak araştırma, geliştirme amacıyla yapılan prototip imalat bu hükmün dışındadır.

İthalat ve imalatçılar, ithal veya imal ettikleri cihazların tanımları için gerekli her türlü teknik nitelik ve bilgileri, kullanma açıklamalarını ve montaj şemalarını ithalat veya imalat yapıldığında, model değişikliği veya cihaz üzerinde tadilat yapılması halinde ise derhal bu değişiklik veya tadilata ilişkin belgeleri, bu cihazların miktarını ve kimlere satıldığını gösteren listeleri her takvim yılının üçer ay-

lık dönemleri itibariyle dörder nüsha halinde Ulaştırma Bakanlığına vermeye mecburdurlar.

Her türlü verici, verici - alıcı ve 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının ticaretini yapan kuruluş ve kişiler de, sattıkları cihazları hangi tarihte kime ve ne kadar sattıklarını Ulaştırma Bakanlığına takvim yılının üçer aylık dönemlerinde dörder nüsha halinde bildirmeye mecburdurlar.

Satıcılar sattıkları her cihazın teknik vasıflarını belirten bilgi formları ile şemalarını cihazı satın alanlara vermek zorundadırlar.

Türk Silahlı Kuvvetleri ile Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ihtiyacı olan özel amaçlı cihazların imal ve ithali bu madde hükmünün dışındadır.

BASKAN — 29 uncu madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun Sayın Tümer.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Sahil Güvenlik Komutanlığı da ilave edilmeli efendim.

BAŞKAN — Sahil Güvenlik Komutanlığı'nı da koymak lazım. Emniyet Teşkilatı bulunduğu halde Sahil Güvenlik Komutanlığı neden konulmamış?

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Burada bahsettiğimiz, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ihtiyacı olan özel teçhizatır efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Onların da ihtiyacı olabilir değil mi?

BAŞKAN — Bu görev eskiden jandarmadaydı biliyorsunuz ve bu teşkilat ayrıca kuruldu, değil mi?

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Emniyet Teşkilatı buyurdunuz, konu Emniyet Teşkilatı değil de, Emniyet Teşkilatının özel istihbarat maksadıyla vesaire için kullandığı teçhizatır efendim.

BAŞKAN — Ama, «Türk Silahlı Kuvvetleri ile Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ihtiyacı olan özel amaçlı cihazların» denildiği zaman hepsini kapsıyor. Bu «Özel amaçlı» tabiri Türk Silahlı Kuvvetlerini de kapsıyor değil mi? Olmaz ki, bu şekilde.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sahil Güvenlik Komutanlığı Millî İstihbarat Teşkilatının dışında sayıldığı için efendim.

BAŞKAN — Tabii, onu ayrı sayıyor.

ORGENERAL SEDAT CELASUN — Efendim, Sahil Güvenlik Komutanlığı Silahlı Kuvvetlerin tav-

siyesiyle Jandarma Genel Komutanlığının içinden teşekkül etti, gemiler verildi, İçişleri Bakanlığımızca teçhizat verildi.

BAŞKAN — Ama ona bağlı.

ORGENERAL SEDAT CELASUN — Jandarma Teşkilatı da İçişleri Bakanlığına bağlı efendim.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ama efendim, İçişlerine bağlanmadı, muallakta kaldı.

BAŞKAN — Evet, İçişleri Bakanlığına bağlanmadı, muallakta kaldı.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O zaman bunun münakaşası yapıldı, Deniz Kuvvetleri Komutanım istemedi, «Bu yere girmez» dediler.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — O zamanlar görevimiz icabıyla bakamadık.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yoksa, zaten Deniz Kuvvetleri Komutanlığına verecektik o teşkilatı.

BAŞKAN — Değişik şekliyle maddenin o kısmını bir kere daha okutuyorum :

«Türk Silahlı Kuvvetleri ile Sahil Güvenlik Komutanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün ihtiyacı olan özel amaçlı cihazların imal ve ithali bu madde hükmünün dışındadır.»

BAŞKAN — 29 uncu madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim?

Buyurun.

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, müsaade ederseniz, redaksiyona girer düşüncesiyle arz ediyorum. İki yerde «dörder nüsha» tabiri var; kanunun içerisinde kaç nüsha olduğunun belirtilmesine hiç lüzum yoktur, yani miktarının burada «3 nüsha, 5 nüsha göndersin» diye zikredilmesine hiç lüzum yoktur. Bu konu bilahara yönetmelikle düzenlenir.

Arz ederim.

KEMALETTİN ALIKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, Siyasî Partiler Kanununda «beş nüsha» diye belirtilmiştir ve ayrıca bunun cezası da vardır.

BAŞKAN — Evet, «5 nüsha, 4 nüsha» diye belirttik orada.

29 uncu madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim? Yoktur.

29 uncu maddeyi bu ufak ilave ile oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30 uncu maddeyi okutuyorum :

Emniyet ve muhafaza tedbirleri

MADDE 30. — Telsiz işleten kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler, cihazlarının yetkisiz kişilerin eline geçmesine ve bu kişiler tarafından kullanılmasına mani olucu muhafaza tedbirleri almakla mükelleftirler.

Kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan tüzelkişiler ile gerçek kişiler telsiz sistemleri üzerinden kodlu veya kriptolu haberleşme yapamazlar.

Kamu kurum ve kuruluşlarının telsiz sistemleri üzerinden kodlu haberleşmesi Haberleşme Yüksek Kurulunun izni ve kararı ile yapılabilir.

Telsiz haberleşme sistemleri üzerinden kriptolu haberleşme yapmaya Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî İstihbarat Teşkilatı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Dışişleri Bakanlığı yetkilidir. Ayrıca yukarıda belirtilen kurumlara ait olanlar dışında hangi telsiz sistemleri üzerinden kriptolu haberleşme yapılacağına Genelkurmay Başkanlığınca karar verilir. Buna ilişkin hususlar bir yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN — «Türk Silahlı Kuvvetleri» ibaresinden sonra, «Sahil Güvenlik Komutanlığı» ibaresini ilave edelim.

30 uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

«Sahil Güvenlik Komutanlığı» ibaresi ilave edilmiş şekliyle 30 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31 inci maddeyi okutuyorum:

Yasak bölgelerde yabancı uyrukluların kullanacakları telsiz cihazları

MADDE 31. — Yasak bölgelerde bulunmalarına müsaade edilen yabancı uyruklulara verici, verici-alıcı ve 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazları için ruhsat verilmesi Genelkurmay Başkanlığının müsaadesine bağlıdır. Ruhsat verilen bu gibi kişilerin hüviyetleri ile cihazların bulunduğu yer ve nitelikleri Ulaştırma Bakanlığınca Başbakanlığa, Genelkurmay Başkanlığına ve İçişleri Bakanlığına bildirilir.

BAŞKAN — 31 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32 nci maddeyi okutuyorum:

Ceza hükümleri

MADDE 32. — Aşağıda belirtilen fiilleri işleyenler, bu fiilleri başka bir suçlu oluştursa bile ayrıca bu madde hükümlerine göre de cezalandırılırlar.:

a) 12 nci maddeye göre ruhsatsız verici veya verici-alıcı telsiz tesisi kuranlar veya ruhsat aldıktan sonra bu tesisleri maddî çıkar veya siyasi amaçlarla kullananlar altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

13 üncü maddeye göre gerekli ruhsatı almaksızın verici veya verici - alıcı telsiz tesisi kuranlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı fiiller, Anayasanın 120 nci maddesi gereğince ilan edilen olağanüstü halde veya sıkıyönetim veya seferberlik veya savaş halinde işlendiği takdirde verilecek cezalar; birinci fıkrada yazılı halde iki yıldan beş yıla kadar hapis, ikinci fıkrada yazılı halde beş yıldan on yıla kadar ağır hapis cezasıdır.

Bu bent hükümlerine göre mahkûmiyet halinde ayrıca tesislerin müsadereğine de hükmolunur.

b) 14 üncü maddeye göre gerekli izni almaksızın sabit telsiz tesislerinin yer veya teknik özellik veya işletme tipini değiştirenler iki aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

c) 15 inci maddede öngörülen kullanma iznini almaksızın telsiz tesisatını çalıştıranlar otuzbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

d) 18 inci maddede belirtilen telsiz verici veya verici - alıcı cihazlarının çalıştırılmasının durdurulmasına veya kısıtlanmasına ilişkin Ulaştırma Bakanlığının Telsiz Yayın Kontrolü duyurusuna uymayıp cihazlarını işletenlerin beş yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılmalarına ve cihazların müsadereğine hükmolunur.

e) 20 nci madde hükmüne göre cihazlarının ruhsatı Ulaştırma Bakanlığınca iptal edilenler bir aydan üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

f) 23 üncü maddenin (b) bendinde yazılı telsiz alıcı cihazlarını 24 üncü maddede belirtildiği şekilde ruhsat almadan bulunduranlar otuzbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu fiili Anayasanın 120 nci maddesi gereğince ilan edilen olağanüstü halde veya sıkıyönetim veya seferberlik veya savaş halinde işleyenler altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

g) 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının başka yere naklinde veya kaydının kapatılmasında 25 inci madde hükümlerine uy-

mayanlar onbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

h) 26 ncı madde hükmüne göre Ulaştırma Bakanlığından izin almadan telsiz verici veya verici - alıcı cihazını alan veya satan veya devreden veya devralanların bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmalarına ve cihazların müsadereğine hükmolunur.

23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarını izin almadan alan veya satan veya devreden veya devralanların otuzbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılmalarına ve cihazların müsadereğine hükmolunur.

Yukarıdaki fiilleri Anayasanın 120 nci maddesi gereğince ilan edilen olağanüstü halde veya sıkıyönetim veya seferberlik veya savaş halinde işleyenlere verilecek ceza bir misli artırılır.

i) 29 uncu maddenin birinci fıkrası hükümlerine aykırı olarak standartlara uymayan cihaz ithal veya imal edenler altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

29 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen mecburiyetlere uymayan her türlü verici veya alıcı veya verici - alıcı telsiz cihazı ithal veya imal edenler veya ticarî amaçla satanlar iki aydan altı aya kadar hapis ve otuzbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası ile 29 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümlerine uymayanlar onbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

j) 30 uncu maddenin birinci fıkrasına göre telsiz tesislerinin muhafazası ile ilgili gerekli olan emniyet tedbirlerini yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde almayanlar onbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezası ile; bu durumları Ulaştırma Bakanlığınca tespit edilerek, verilen süre içinde gerekli tedbirleri almayanlar üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

30 uncu maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak telsiz sistemleri üzerinden kodlu veya kriptolu haberleşme yapan veya yaptıranların altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmalarına ve cihazların müsadereğine hükmolunur.

30 uncu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak Haberleşme Yüksek Kurulunun izni olmaksızın telsiz sistemleri üzerinden kodlu haberleşme yapan veya yaptıranlar üç aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Bu bentte belirtilen fiilleri Anayasanın 120 nci maddesi gereğince ilan edilen olağanüstü halde veya

sıkıyönetim veya seferberlik veya savaş halinde işlemlere verilecek ceza bir misli artırılır.

BAŞKAN — Bu cezaların bazılarını ağır bulduştuk, bu konuda gerekli görüşmeleri yaptınız değil mi?

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Evet Sayın Cumhurbaşkanım. Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcileriyle tekrar bunun üzerinde çalışma yaptık, arkadaşlarımız da huzurlarımızdadır.

BAŞKAN — 32 nci maddenin (e) fıkrasında, «20 nci madde hükmüne göre cihazlarının ruhsatı Ulaştırma Bakanlığınca iptal edilenler bir aydan üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar» deniyor. 20 nci maddenin konusu ne idi?

MUHABERE ALBAY ALTAN ATEŞ (İhtisas Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, «Enterferansın giderilmesi» efendim.

BAŞKAN — Enterferansı gidermemişse bir aydan üç aya kadar hapsedilecek.

Aynı maddenin (f) fıkrasında da «23 üncü maddenin (b) bendinde yazılı telsiz alıcı cihazlarını 24 üncü maddede belirtildiği şekilde ruhsat almadan bulunduranlar otuzbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar» deniyor. Bundan evvelkilere çok ağır cezalar verdik; fakat bunlara hapis cezası vermiyoruz da, otuzbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırıyoruz.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bunlar yalnız alıcı olduğu için cezası az oluyor, verici değil efendim.

BAŞKAN — Peki.

23 üncü maddenin (b) fıkrasında; «... elektromanyetik dalgalar yoluyla haberleşme maksadıyla kullanılan ve her çeşit resim, ses ve data almaya ve kayda yarayan telsiz cihazları» deniyor. Radyo ve televizyon alıcıları ise (a) bendinde idi.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, atif yapılmış. 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilenler anlamında, ki burada başka cihazlar da var efendim.

BAŞKAN — (b) bendinde telsiz alıcı cihazı diye bir deyim geçmiyor.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — «... telsiz cihazları.» deniyor. Bunlardan sadece alıcı bulunduranlar.

BAŞKAN — «Sadece» dersek olur.

(f) fıkrasında; «23 üncü maddenin (b) bendinde yazılı telsiz alıcı cihazlarını...»

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Evet, «23 üncü maddenin (b) bendinde yazılı telsiz alıcı cihazlarını 24 üncü maddede belirtildiği şekilde ruhsat almadan bulunduranlar». Yani, sadece ruhsat almadan bulundurmanın cezası.

BAŞKAN — Yanlış anlaşılmasın o.

«23 üncü maddenin (b) bendinde yazılı telsiz alıcı cihazlarını...» 23 üncü maddenin (b) fıkrasında telsiz alıcı cihazı diye bir deyim geçmiyor.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, 23 üncü maddenin başında «Telsiz alıcı cihazları» diye tasrih ediyor. Zaten bu madde matlabı, sadece alıcılar içindir.

BAŞKAN — O halde ne diye öyle yazıyoruz?

23 üncü maddenin (b) bendinde; «(a) bendinde belirtilenler dışındaki, elektromanyetik dalgalar yoluyla haberleşme maksadıyla kullanılan her çeşit resim, ses ve data almaya veya kayda yarayan telsiz cihazları» deniyor.

Burada alıcı denildimi, buradan verilirse o alır, oradan verilirse bu alır. Resim alıcı öyledir. Öyle değil midir?

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sadece alıcı efendim.

BAŞKAN — Alan yer, oradan öbür tarafa da gönderemez mi?

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Gönderemez efendim.

BAŞKAN — O imkâna sahip değil midir, telem ise ne olacak?

TÜMGENERAL LÜTFÜ SEL (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Alıcı ise, telem de olsa bir kâğıdın üzerine zapteder, o kâğıt elinden alınır; resim ise resim alınır, herhangi bir mors ile göndermişse o alınır; ama başka yere elektromanyetik dalga olarak gönderilmesi mümkün değildir, role yapılamaz.

Burada bahsedilen alıcılar, bu gibi niteliklerdeki sadece almaya yarayan cihazlardır. Bir karışıklık olmaz efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Ayrıca verici de kullanıyorsa, o başka maddeye giriyor.

BAŞKAN — Bu alıcıları ruhsat almadan bulunduranlara hapis cezası yok.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, sizin temas ettiğiniz 32 nci maddenin (e) fıkrasında;

«20 nci madde hükmüne göre cihazlarının ruhsatı ulaştırma Bakanlığınca iptal edilenler bir aydan üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar» diye geçiyor; ama olağanüstü hal, sıkıyönetim, seferberlik veya savaş hali için bir kayıt yok. Yani olağanüstü hale de girse, savaş haline veya seferberlik haline de girse ceza bir misli artırılacak ki, o da bir aydan üç aya kadar haptir.

Enterferans oldukça önemli bir olay, bu cezalar biraz daha ağırlaştırılmaz mı?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, 20 nci maddenin içinde; «Ulaştırma Bakanlığınca belirtilen süre içinde enterferansa neden olan cihaz veya tesisat ile ilgili tedbirleri almayan cihaz ve tesisat sahiplerinin o cihaza ait ruhsatı iptal edilir ve tesisatın faaliyeti durdurulur.» hükmü vardır.

Bu cezaya, 32 nci maddenin (e) fıkrasında belirtilen ceza da ilave ediliyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Ruhsatı iptal etmek de bir cezadır, ama ağır değil. Cezanın biraz ağır olması lazım. Enterferans maksatlı yapılabilir, bütün muhabereyi karıştırır.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Tabii efendim, teknik bir husus olduğu için, biz bu enterferansın teknik cihazlardan mı meydana geldiğini, maksatlı mı yapıldığını tam bilemeyiz. Eğer maksatlı yapıyorsa bu cezalar artırılabilir; ama teknik bir hatadan da olabilir. Kablo-nun düşmesinden olabilir, başlıklardan olabilir.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Onu teknik elemanlar belirlesin.

BAŞKAN — 20 nci maddede, «Telsiz işletmesindeki tekniklere ve usullere uyulmamasından doğan hatalardan dolayı telsiz cihazlarında enterferans meydana getiren telsiz sistemine dahil diğer cihaz ve tesisat sahipleri veya bunları işletenler, sebep oldukları bu enterferansı gidermek için gereken tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Bu konuda ortaya çıkacak anlaşmazlıklar Ulaştırma Bakanlığınca incelenip sonuçlandırılır.

Ulaştırma Bakanlığınca belirtilen süre içinde enterferansa neden olan cihaz veya tesisat ile ilgili tedbirleri almayan cihaz ve tesisat sahiplerinin o cihaza ait ruhsatı iptal edilir ve tesisatın faaliyeti durdurulur» deniyor ve işte bu son fıkrayı kastediyor.

Çünkü 32 nci maddenin (e) fıkrasında; «20 nci madde hükmüne göre cihazlarının ruhsatı Ulaştırma Bakanlığınca iptal edilenler bir aydan üç aya

kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar»; ondan evvelinde yok. Yani evvela ikaz edecek, «düzelt bunu» diyecek, düzeltmemişse iptal edecek, iptal etmesiyle beraber de bir aydan üç aya kadar da hapis cezası alacak. Ya bunu maksatlı yapıyorsa?

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet efendim, Fiilen geliyor, gizli enterferans tesir ediyor.

BAŞKAN — Çünkü evvela ikaz ediliyor, «bunu düzelt» diyor, Ulaştırma Bakanlığı araya giriyor, ona rağmen yapmamış; kapatıyoruz, ondan sonra da «bir aydan üç aya kadar hapis» diyoruz, demek ki bir maksadı var.

Buyurun.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Mesela Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesini ele alabiliriz.

«Yetkili makamlar tarafından adli işlemler dolayısıyla ya da kamu güvenliği ve kamu düzeni veya genel sağlığın korunması düşüncesiyle kanun ve nizamlara aykırı olmayarak verilen bir buyruğu dinlemeyen veya bu yolda alınmış bir önleme uymayan kimse, eylem ayrı, bir suç oluşturmadığı takdirde, üç aydan altı aya kadar hafif hapis...» isterseniz daha fazla, daha da yukarı çıkılabilir.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Biraz daha fazlası olabilir.

BAŞKAN — Doğru, «bir aydan üç aya kadar hapis» az olur.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, müsaade ederseniz Tümgeneral Cebecioğlu konuşacak.

BAŞKAN — Buyurun.

TÜMGENERAL GÜNGÖR CEBECİOĞLU (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, ben bilmeyerek bir frekans karıştırması sonunda ortaya çıkmış karışıklığın ceza müeyyidesini, kasten yapılmış olan bir elektronik harp uygulaması sonunda ortaya çıkmış bir halin cezalandırılmasından ayrı mütalaa etme durumundayım. Eğer uygun bulursanız bunu da ayrı bir madde halinde düzenleyelim.

BAŞKAN — Burada kötü maksatla yapıldığını veya iyi maksatla yapıldığını zaten demin okuduğum gibi halletmiş 20 nci madde. Evvela ikaz ediyor; «sen karıştırıyorsun bunu düzelt» diyor ve süre veriyor. O süre içinde düzeltmemişse iptal ediyor artık. Hâlâ düzeltmemişse bunun iyi ve kötü maksadı olur mu? Belliki kötü maksatla yapılmıştır.

TÜMGENERAL GÜNGÖR CEBECİOĞLU (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, şöyle olabiliyor: Bazen gerekli kristali tedarik edemiyor, bu bir ithal sorunu, ithalinde biraz gecikme oluyor. Haberleşme ihtiyacı sebebiyle bunu maalesef bilerek yapıyor.

BAŞKAN — Ne yapalım, yapıyorsa cezasına da katlansın.

TÜMGENERAL GÜNGÖR CEBECİOĞLU (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bir de kasten muhaberesini bozmak maksadıyla yaptığı haller vardır.

BAŞKAN — Nasıl bileceğiz biz onu?

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Çok mecbur-
sa, zaten Ulaştırma Bakanlığı kendisine resmî mü-
saadeyi verir.

BAŞKAN — Ona göre de müsaadeyi verir. Za-
ten Ulaştırma Bakanlığı araya giriyor. Başkasını za-
rara sokuyor çünkü. Başkasının, civarında'ki telsizle-
rin konuşmasına da mani oluyor enterferanstan do-
layı.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Hem bu
oluyor, hem de eğer bir elektronik harp maksadıyla
yapıyorsa, o çok daha şiddetli cezaya tabi olmalı.
Ona ait yeterli bir madde yoksa onu da koyalım.

BAŞKAN — Kapatıyoruz zaten onu.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Kapatı-
yoruz da, efendim bu bir nevi casusluk faaliyetine
de girer. Burada o kadar enterasan şeyler var.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Ko-
misyonu Üyesi) — İzin verirseniz efendim, Sayın
Tümgeneralimin belirttiği hata ve ihmallerin dışında
kasten yapmanın cezası var. Tabii buyurduğunuz gi-
bi casusluk suçundan da ayrıca ceza veremeyiz.

BAŞKAN — O ayrı, o ayrı.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Ko-
misyonu Üyesi) — Türk Ceza Kanununun 391 inci
maddesi şöyle: «Bir kimse telgraf, telefon ve tel-
siz makinelerine veya alat ve edevatına veya telle-
rine zarar verir veya elektronik cereyanlarının da-
ğılmasına sebep olur veya her ne suretle olursa olsun
telgraf veya telefon veya telsiz muhaberat ve neşri-
yatını inkıtaa uğrattırsa bir seneden beş seneye ka-
dar hapis cezasıyla cezalandırılır.» Yani kasten yapar-
sa.

BAŞKAN — O zaten var, buraya koymaya gerek
var mı onu?

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Ba-
kanlığı Temsilcisi) — Hayır, buna rağmen ikinci ceza
alacak efendim.

BAŞKAN — O ayrı, o cezasını gene alacak.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Ba-
kanlığı Temsilcisi) — Bu cezayı alacak, ekstradan da
bu cezayı alacak. Emrederseniz, üç aydan altı aya
kadar diyelim.

BAŞKAN — Üç aydan altı aya kadar.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güven-
lik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu yalnız telsizde
değil, mesela telsiz vericisinin yerine hızar makinesi
konulmuş oluyor. Geçen gün de anlatmıştım malum-
larınız, köylü traktörle tarlasını sürüyor, telsiz an-
teninin yanındaki tarlasında traktörünü çalıştırıyor.
Traktörün motoru telsizi karıştırıyor. Malumunuz şi-
kâyetler gelmişti, «traktör yüzünden telsiz muhabere-
si yapılmıyor» diye. Traktörün motoruna bir şey ko-
yabilir miyiz diye düşünüldü. Binaenaleyh, bunlar da
dahil olup hiç telsizle alakası yok, dışarıdan etkisi
var. Onun için, «diğer cihazlar» diye ilave ettik.

BAŞKAN — 20 nci maddeye mi?

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güven-
lik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet efendim, «tel-
siz dahil diğer cihazlar» diye.

BAŞKAN — Adam şimdi tarlasını sürmeyecek
mi?

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güven-
lik Konseyi Genel Sekreteri) — İkaz edecek efendim,
«burada tertibat al» diyecek, bir alet verecek.

BAŞKAN — Hayvanlarla sürecek, motorla sür-
meyecek.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Sayın
Cumhurbaşkanım, teknik cihazlar var, motora filtre-
yi koyuyor ve ark yapıyor.

BAŞKAN — Devlet de, telsiz sahası içine gire-
cek yerleri istimlak eder, elinden alır ve mesele kal-
maz. En iyisi o.

Bir aydan üç aya kadar hapis cezası hükmü az,
«üç aydan altı aya kadar» dersek, biraz önce okun-
muş olan maddeye de uymuş oluruz.

Benim bu iki şey dikkatimi çekti.

32 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen
var mı?

Buyurun.

TUĞGENERAL HİLMİ YAVUZER (Millî Sa-
vunma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım,

nım, maddenin (a) fıkrasının ikinci satırındaki ibarenin, «tesisleri maddî çıkar, ideolojik veya politik amaçlarla kullananlar» şeklinde olması lazımdı.

BAŞKAN — Orada «tesisleri maddî çıkar ve siyasi amaçlarla kullananlar» ibaresi var.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, izin verirseniz, 12 nci maddeye bağlı olarak getirilmiştir.

12 nci madde şöyle :

«Madde 12. — Hiçbir maddî ve siyasi çıkar gözetmeksizin millî güvenlik gereklerine mutlaka bağlı kalmak şartıyla sadece kişisel istek ve çaba ile radyo tekniği alanında kendisini yetiştirmek amacıyla amatör telsiz istasyonu çalıştırabilecek nitelikte olduğu» hükmünün dışına çıkarsa.

BAŞKAN — Maddî çıkar sağlamak maksadıyla yaparsa veya siyasi maksatla yaparsa.

ORGENERAL NECDET ÜRÜĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Millî güvenlik gereklerine» mutlak uyması lazımdır.

BAŞKAN — Millî güvenliğin içine girer o.

ORGENERAL NECDET ÜRÜĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Cumhurbaşkanım, müsaade ederseniz oraya uyması bakımından, «maddî çıkar, siyasi amaç ve millî güvenlik gereklerinin dışına çıkarsa» diyelim. Çünkü, orada maddî çıkar, siyasi amaç ve millî güvenlik gerekleri var.

BAŞKAN — O kısmı öyle yazalım.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — «millî güvenlik gereklerine mutlaka bağlı kalmak şartıyla» şeklinde geçiyor Sayın Cumhurbaşkanım. Burada «bağlı olmamak» veya «gereklerini dikkate almadan kullananlar» diyeceğiz.

BAŞKAN — «Millî güvenlik gereklerini dikkate almadan kullananlar» diyeceğiz.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — «maddî çıkar veya siyasi amaçlarla ve millî güvenlik gereklerini dikkate almadan kullananlar.»

BAŞKAN — 32 nci maddenin (a) fıkrasının birinci bendini tekrar okutuyorum :

«a) 12 nci maddeye göre ruhsatsız verici veya verici - alıcı telsiz tesisi kuranlar veya ruhsat aldıktan sonra bu tesisleri maddî çıkar veya siyasi amaçlarla veya Millî Güvenlik gereklerini dikkate almadan kullananlar altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.»

BAŞKAN — Bu madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

32 nci maddeyi, (a) ve (e) fıkralarında yaptığımız düzeltmelerle birlikte oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33 üncü maddeyi okutuyorum :

Yönetmelikler

MADDE 33. — Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü ile Başbakanlıkça kurulan birimlerin çalışma esas ve usulleri ve bunların birbirleri ve bağlı oldukları makamlarla ilişkileri Başbakanlığın koordinatörlüğünde ilgili Bakanlık ve kurumlarca, müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Uluslararası Antlaşmalar da göz önünde tutularak Ulaştırma Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili Bakanlık, kurum ve kuruluşların iştiraki ile hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Bu maddede Ulaştırma Bakanlığının tek başına yönetmelik çıkarmasından bahsedilmiyor.

BAŞKAN — «Ulaştırma Bakanlığının koordinatörlüğünde» diyor.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Evet, «koordinatörlüğünde» diyor. Tek başına çıkarabileceğinden bahsetmiyor.

BAŞKAN — Bu kanuna göre Ulaştırma Bakanlığının tek başına çıkaracağı yönetmelik yok mu? Muhakkak vardır. Bu maddeden, yönetmeliklerin hepsini diğer bakanlıklarla beraber çıkarması gerekiyor gibi bir mana çıkıyor.

1 inci fıkrada, «bağlı oldukları makamlarla ilişkileri Başbakanlığın koordinatörlüğünde ilgili bakanlık ve kurumlarca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir» deniyor.

2 nci fıkrada, «Bu kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar uluslararası antlaşmalar da göz önünde tutularak Ulaştırma Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşların iştiraki ile hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir» diyor.

Ulaştırma Bakanlığının hazırlayacağı bir yönetmelik, birkaç bakanlığı ilgilendiriyorsa zaten onu dikkate alarak ve onların fikirlerini de alarak çıkarması lazım. Bence koordinatörlüğüne gerek yok. «Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikler»

le düzenlenir» demek lazım. Zaten kurum ve kuruluşlar kanuna girmez. Kuruluşlarla beraber Ulaştırma Bakanlığı müştereken bir yönetmelik çıkaramaz, bakanlıklarla çıkarabilir.

Bu durumda ikinci fıkrayı şöyle düzenleyebiliriz :

«Bu kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar uluslararası antlaşmalar da göz önünde tutularak Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.»

KEMALETTİN ALİ KÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu fıkra «uluslararası anlaşmalar» kelimelerinin girmesinde yarar var. İki ülke arasında da olsa, yine göz önünde tutmak mecburiyetindeyiz.

BAŞKAN — Doğru, «anlaşmalar ve antlaşmalar da göz önünde tutularak» olması gerekir.

Böylece 1 inci fıkra ile koordinatörlüğü Başbakanlığa vermiş oluyoruz.

ULAŞTIRMA BAKANI MUSTAFA AYSAN — Müsaade eder misiniz efendim?

BAŞKAN — Buyurun.

ULAŞTIRMA BAKANI MUSTAFA AYSAN — Sayın Cumhurbaşkanım, aynı güçlük birinci fıkrada da var. Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü ile ilgili yönetmelikler Ulaştırma Bakanlığınca, Başbakanlıkla ilgili birimlerin yönetmeliği de Başbakanlıkça yapılmıştır.

O şekilde düzeltilmesine izin verirseniz, daha açık olacak sanıyorum.

BAŞKAN — Bu madde iyi düzenlenmemiş. Yönetmelikleri kurum ve kuruluşlar hazırlamaz, bakanlıklar hazırlar.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu maddedeki bakanlık ve kurumlarca müştereken hazırlanacak yönetmelikten kasıt, Millî İstihbarat Teşkilatı ile beraber yapılacak yönetmelikler içindir.

BAŞKAN — Danışma Meclisince kabul edilen yönetmelikler maddesi daha kısa. «Bu kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar uluslararası anlaşmalar da göz önünde tutularak hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir» demiş ve bitirmiş. En iyisi bu.

Başbakanlığın koordinatörlüğü ve diğer hususlar yönetmelikler hazırlanırken göz önünde tutulur. Yönetmeliğin kimin tarafından çıkarılacağı belirtilmemiş. Kısaca «yönetmeliklerle düzenlenir» demiş ve bitirmiş.

Danışma Meclisince kabul edilen maddeyi niye kabul etmediniz de böyle böldünüz?

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, malunuz monitörlük teşkilatı Millî İstihbarat Teşkilatı bünyesi içinde kurulacağı için, Ulaştırma Bakanlığından tamamen ayrı olacaktır.

BAŞKAN — Danışma Meclisi metninde gayet açık kapı bırakılmış ve «Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar uluslararası anlaşmalar da göz önünde tutularak hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir» demiş. Ulaştırma Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliği Ulaştırma Bakanlığı, Başbakanlıkça çıkarılacak yönetmeliği Başbakanlık hazırlar. Bu ifade daha geniş.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım müsaade eder seniz Anayasamızın 124 üncü maddesini okumak istiyorum :

«**MADDE 124.** — Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelik çıkarabilirler.»

Buna göre Başbakanlığın görev alanına giren bir husus ise Başbakanlık, diğer bakanlıkların görev alanına giren bir hususta ise ilgili bakanlık veya bakanlıklar çıkarabilir.

BAŞKAN — Yönetmelik maddesi olarak, Danışma Meclisince kabul olunan 39 uncu maddeyi 33 üncü madde olarak yeniden okuyalım :

«Yönetmelikler

MADDE 33. — Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar uluslararası anlaşmalar ve antlaşmalar da göz önünde tutularak hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur.»

BAŞKAN — Son okunan metin üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Son okunan metni 33 üncü madde olarak oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34 üncü maddeyi okutuyorum :

Kaldırılan hükümler

MADDE 34. — 9 Haziran 1937 tarih ve 3222 sayılı Telsiz Kanunu ile ek ve değişiklikleri ve diğer kanunların telsiz kurma ve işletme yetkisi veren hükümleri bu Kanunun yayımı tarihini izleyen altı ay sonra yürürlükten kalkar.

BAŞKAN — 34 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici maddelere gelmiş bulunuyoruz.

Geçici 1 inci maddeyi okutuyorum :

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — a) 9 Haziran 1937 tarih ve 3222 sayılı Telsiz Kanununun 36 ve 37 nci madde hükümleri, 492 sayılı Harçlar Kanununda bu Kanun uyarınca alınacak harçlarla ilgili değişiklik yapılincaya kadar uygulanmaya devam olunur.

b) Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulduktan sonra, bu Kanun hükümleri yürürlüğe girinceye kadar, 9 Haziran 1937 tarih ve 3222 sayılı Telsiz Kanunu hükümleri, Ulaştırma Bakanlığınca tespit edilecek esaslara göre bu Genel Müdürlük ve ilgili diğer birimler tarafından yerine getirilir.

BAŞKAN — Telsiz Kanunu altı ay sonra yürürlükten kalkar, dedik. Bu maddenin (a) fıkrasında ise, Telsiz Kanununun 36 ve 37 nci maddelerinin 492 sayılı Harçlar Kanununda bu Kanun uyarınca alınacak harçlarla ilgili değişiklik yapılincaya kadar uygulamaya devam olunacağı yazılı.

492 sayılı Harçlar Kanununda değişiklik mi yapılacak?

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Evet Sayın Cumhurbaşkanı, izin verirsiniz arz edeyim.

Harçlar Kanununda bu konuda hüküm yok. 3222 sayılı Telsiz Kanunundaki 36 ve 37 nci madde hükümleri bu konuda alınacak harçlarla ilgili değişiklikler Harçlar Kanununda yapılincaya kadar yürürlükte kalacak.

BAŞKAN — O halde Harçlar Kanununda değişiklik yapılincaya kadar bu devam edecek?

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Evet. Telsiz Kanunu altı ay sonra yürürlükten kalktıktan sonra da, bu kanundaki diğer hükümleri yürürlüğe girinceye kadar yürürlükte kalacak. Bu kanun hükümlerine göre, Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulduktan sonra da, bu Kanun hükümleri yürürlüğe girinceye kadar diğer hükümler yürürlükte olacak. İzin verirsiniz bu hususa bir açıklama getireyim. Çünkü, yürürlük maddesi değiştirilmiş; yürürlük maddesinde 3 kademe var. 6 ay sonra bu yeni kanunun diğer hükümleri yürürlüğe girecektir. Kanun 3 kademede yürürlüğe gireceği için, zapta geçsin diye arz ettim efendim.

BAŞKAN — O halde bu 3222 sayılı Telsiz Kanunu altı ay sonra yürürlükten kalkacak ki bunun yö-

netmelikleri yapılsın. O zamana kadar, o kanuna istinaden alınmakta olan harçlar, Harçlar Kanununda yapılacak olan değişiklikler yapılincaya kadar da devam edecek; altı ay içinde eğer 492 sayılı Harçlar Kanununda bu değişiklik yapılmazsa, altı ay sonra da artık harç alınamayacak demektir.

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Alınacak, bunun anlamı o Sayın Cumhurbaşkanı.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Alınamayacak; alınmasını temin etmek için Harçlar Kanununda ilgili değişikliğin yapılması gerekiyor.

BAŞKAN — Yalnız 36 ve 37 nci madde hükümleri...

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Evet.

HAKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Değişiklik yetişmezse harçlar alınmaya devam edilecek.

BAŞKAN — (b) fıkrasına göre, Genel Müdürlük kuruluncaya kadar da, 3222 sayılı Telsiz Kanununun hükümleri gene yürürlükte kalacak.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Ulaştırma Bakanlığı bunu tayin ve tespit edecek.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulduktan sonra...

BAŞKAN — Mesele kalmıyor o zaman. Bu, zamanla olacak tabii. Yürürlük maddesinde de belki ayrı ayrı hükümler gelecek.

«Teşkilatla ilgili hükümleri, Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girer» demişsiniz.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Hemen kurulacak efendim.

BAŞKAN — Kuruluyorsa, kurulur demektir o zaman ne diye (b) fıkrasını yazdık «Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulduktan sonra, bu Kanun hükümleri yürürlüğe girinceye kadar...» diye?

ORGENERAL NECDET ÜRÜĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Üç ay içinde olabilir.

BAŞKAN — Hangisi üç ay içinde?

ORGENERAL NECDET ÜRÜĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulur» diyor geçici 2 nci maddede.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Evraklarını tamamlamayacak efendim, 6 ay süreden önce; o bakımdan efendim, yani yukarıdaki maddede var bu.

BAŞKAN — Geçici madde 2 ile, Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü üç ay içinde kurulur dedik. Yürürlük maddesinde de «Teşkilatla ilgili hükümleri kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girer» dedik, nasıl olacak bu?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, yayımı tarihinde yürürlüğe giren bu maddelere göre genel müdürlük üç ay içinde kurulmuş olacak. Geçici madde ona amir.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Şöyle desek nasıl olur efendim, bir kere bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girecek, eski Telsiz Kanunu da ortadan kalkacak. Ancak, eski Telsiz Kanunu hükümlerine göre hazırlanmış bulunan yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin tatbikatı devam etsin. Zamanlama bakımından çok karışık. Binaenaleyh, bu Kanun çıkmıştır. Demokratik bir kanun. Telsizle ilgili hususları daha bir süre zapturapt altına alamayacağız. Binaenaleyh, bu karışıklığın giderilmesi bakımından bu kanun yürürlüğe girsin, eski kanun kalksın. Ancak o eski kanuna göre hazırlanmış olan yönetmeliklerin bu kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulaması devam etsin. Bu arada da, yönetmelikler hazırlandıkça çıkar, bunun yerini alır.

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu yürürlük maddesinde komisyonlar müşterek çalıştı. Bu kanun pek çok yeni hüküm getirdi. Fakat bu Telsiz Kanunu, 3222 sayılı Telsiz Kanununda bulunmayan çok ilginç müesseseler getirdi. Bazı teşkilatlar kurmaktan tutun da, ruhsat vermekten amatör telsizcilğe kadar yeni hükümler getirdi.

Bunlardan, teşkilatla ilgili hükümleri Kanunun yayımı tarihinde, amatör telsizcilikle ilgili hükümleri ise bir sene sonra yürürlüğe girecektir. Aslında karışık, fakat bu yürürlük maddesinde uygulama bakımından sakınca yaratacak hiçbir şey yoktur.

3222 sayılı Telsiz Kanunu, bu Kanunun yayımlandığı tarihten altı ay sonra yürürlükten kalkacak, yani altı ay süre ile yürürlüğü devam edecek ve bu altı aylık süre içinde yönetmelikler hazırlanacak. Kanunun başka bir maddesine göre de, teşkilatla ilgili hükümleri derhal yürürlüğe girecek ve bu teşkilat en geç üç ay içinde kurulacak. Teşkilat kurulduktan sonra (ikinci ayında da kurulabilir, en geç üç ay içerisinde kurulacak) bu kanun halihazırda yürürlüğe girmediği için 3222 sayılı Telsiz Kanunu altı aylık süre için

de de yürürlükte. Bu teşkilat ve Ulaştırma Bakanlığınca belirlenecek diğer birimler, 3222 sayılı Telsiz Kanununu uygulamaya, yürütmeye devam edecekler. Altı aylık süre sonunda kanunun yönetmelikleri hazırlanacak; kanunun, amatör telsizcilikle ilgili hükümleri ise bir sene sonra bütün hükümleri ile yürürlüğe girecektir efendim.

BAŞKAN — Evet.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — İyi, bunu anladık da, okuyan anlayacak mı acaba?

HÂKİM ALBAY İSMET ONUR (Adalet Komisyonu Üyesi) — Çok haklısınız Komutanım.

BAŞKAN — Ben zaten onun açıklanması için sordum, zapta geçsin diye.

Buyurun Sayın Pekel.

İHSAN PEKEL (Ulaştırma Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Cumhurbaşkanım, 3222 sayılı Telsiz Kanunu uygulaması, maddede yer almak suretiyle Posta Telgraf Telefon Genel Müdürlüğüne verilmişti. Bu defa yeni bir birim getirilmiş, Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü diye. Yeni Telsiz Kanunu uygulamaya girinceye kadar, harçlarla ilgili bölüm, eski Telsiz Kanununa göre uygulanacağı için, Posta Telgraf-Telefon Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak işin, Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılmasına imkân verilmesi için, bu maddede Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü teşkilat olarak kurulmasına rağmen, görevlendirilmesi bir zaruret ifade ediyor.

Arz ederim.

BAŞKAN — Vazifeye başlayıncaya kadar?..

İHSAN PEKEL (Ulaştırma Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

BAŞKAN — Evet.

Geçici Madde 1 üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Geçici 1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 2 yi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulur.

BAŞKAN — Geçici 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 3 üncü maddeyi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 3. — Kuruluş kanunlarının verdiği yetkiye göre telsiz kullanan, yürürlükteki usullere göre aldığı ruhsata istinaden veya ruhsatsız olarak

her ne şekilde olursa olsun telsiz tesisatı kuran ve kullanan Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü hariç bütün kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzelkişiler, kanunla ilgili yönetmeliklerin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde gerekli belgelerle birlikte Ulaştırma Bakanlığına başvurarak durumlarını bu Kanun hükümlerine uygun hale getirirler.

Ulaştırma Bakanlığı, bu kuruluşların durumlarını inceleyerek Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün imkânlarını göz önüne alarak ruhsatnamelerinin yenilenmesi veya iptali yoluna gider. Bu konuda kamu kurum ve kuruluşları arasında çıkabilecek sorunlar Haberleşme Yüksek Kurulu ve gerektiğinde Bakanlar Kurulu Kararı ile çözümlenir.

BAŞKAN — Bu 2 nci fıkradaki hususa ne gerek var, anlamadım? «Ulaştırma Bakanlığı, bu kuruluşların durumlarını inceleyerek Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün imkânlarını göz önüne alarak ruhsatnamelerinin yenilenmesi veya iptali yoluna gider» demektedir. Zaten Geçici Madde 2 ile, «üç ay içerisinde Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulacaktır» dedik. O kurulduktan sonra hâlâ Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü niye vazife görsün? Bunu artık öteki yapacak.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Taşra teşkilatı devam edecek efendim.

BAŞKAN — Peki.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Sayın Cumhurbaşkanı, onu kastetmiyor. Şimdi, kuruluş kanunlarına göre birçok müessese telsiz kurmuştur, durumları bilinmiyor. Bunu alacak bakacak, eğer PTT'nin haberleşme imkânları varsa, bunlara ruhsat vermeyecek, kurulmuş olmasına rağmen. Bunu kastediyor efendim. Ulaştırma Bakanlığı bu kuruluşların durumunu inceleyerek Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü imkânlarını göz önüne alarak ruhsatnamelerinin yenilenmesi veya iptali yoluna gider. Bu, PTT'nin haberleşme sistemlerinin imkânlarını dikkat nazara alarak, «acaba bu telsiz ruhsatını yenileyelim mi, yoksa lüzum yok iptal mi edelim» şeklinde efendim.

BAŞKAN — O halde ilgililer, bu Kanunla ilgili yönetmeliklerin yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde müracaat edecekler değil mi; müracaatlarını da Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğüne mi yapacaklar?

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Hayır efendim, yeni kurulan Telsiz İşleri Genel Müdürlüğüne müracaat edecekler. Bu kuruluş onları toplayacak.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Hayır, Ulaştırma Bakanlığına başvuracaklar efendim.

BAŞKAN — Evet, maddede de «Ulaştırma Bakanlığına başvurarak» deniyor.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Evet Ulaştırma Bakanlığına başvuracaklar. Bakanlık PTT Genel Müdürlüğüne gönderecek, biz de imkânlarımızı göz önüne alarak etüt edeceğiz; etüt ettikten sonra ruhsatları yenilensin mi, yoksa iptal mi edilsin ona karar vereceğiz. O cümle bunu kastediyor efendim.

BAŞKAN — Bu iş çok zor olacak ama.

SERVET BİLGİ (PTT Genel Müdürü) — Biraz zor olacak efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Kâşifoğlu.

KEMALETTİN ALİKÂŞIFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Dokuz aylık bir süre var Sayın Cumhurbaşkanı, yönetmelik altı ayda çıkacak, yönetmelik çıktıktan sonra Bakanlığa başvurulacak.

BAŞKAN — Evet.

Geçici 3 üncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 4 üncü maddeyi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 4. — Başbakanlıkça kurulan birimlerin, Telsiz İşleri Genel Müdürlüğünün faaliyete başladığı yılın giderlerini karşılamak amacıyla Başbakanlık ve Ulaştırma Bakanlığı bütçelerinde özel tertip açmaya, açılan tertiplere ilgili Bakanlık bütçelerinden gerekli ödenekleri aktarmaya ve kaydetmeye ve bu hususa ilişkin her türlü işlemi ve düzenlemeleri yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

BAŞKAN — Geçici 4 üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 5 inci maddeyi okutuyorum.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanununun 11 inci maddesi hükmüne göre «Frekans Tahsis ve Tescil İşlemleri» yeterli personel, cihaz ve malzeme temin edilinceye kadar Genelkurmay Başkanlığınca yapılır ve Ulaştırma Bakanlığına eğitim dahil gerekli her türlü destek sağlanır.

BAŞKAN — Zaten şimdi de her türlü destek Genelkurmay başkanlığınca sağlanıyor değil mi?

TUĞGENERAL GÜNGÖR CEBECİOĞLU (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

Sayın Cumhurbaşkanım, keşke mümkün olsa da bir süre konabilse.

BAŞKAN — İşte maddenin ikinci satırında da «yeterli personel, cihaz ve malzeme temin edilinceye kadar» deniyor. Üç ay içerisinde teşkilat kurulacağına göre, Ulaştırma Bakanlığının da bir an evvel yapması lazım herhalde, yönetmelik de altı aya kadar hazırlanacak, bu da en aşağı altı ay sürer.

Başka geçici 5 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

35 nci maddeyi okutuyorum :

Yürürlük

MADDE 35. — Bu Kanunun;

a) Teşkilatla ilgili hükümleri Kanunun yayımı tarihinde,

b) Amatör telsizcilikle ilgili hükümleri Kanunun yayımı tarihinden bir yıl sonra,

c) Diğer hükümleri Kanunun yayımı tarihinden altı ay sonra,

Yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Bu madde, yönetmelik hazırlanacağı için mi bu şekilde düzenlendi?

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Evet efendim.

BAŞKAN — Yalnız, yönetmelik yayınlanır yayınlanmaz herkesin hemen o gün haberi olmaz ki.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, yönetmelik en geç altı ay içinde hazırlanacak daha önce de yayımlanabilir.

BAŞKAN — Altı ay içinde yayınlanırsa ne olacak; altı ay içinde yayınlanamadı o zaman ne olacak?

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Efendim burada bir zorunluluk var. Mutlaka yayınlanması lazım.

BAŞKAN — Yayınlanması lazım, onun için koyduk; ama ekseriya yayınlanamıyor.

Kıbrıs'tan gelecek doktorlar için, İçişleri Bakanlığına da böyle bir görev vermiştik; fakat yönetmeliğini bir sene içinde bir türlü çıkaramadık.

TUĞGENERAL CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Cumhurbaşkanım, bu genel müdürlüğün işi olduğu için ve Bakanlık da bu konudaki gerekli hazırlıklarını tamamlayacak, yapacak. Yüksek malumları bu bizatihi genel müdürlüğün işi.

BAŞKAN — Evet.

35 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

36 ncı maddeyi okutuyorum :

Yürütme

MADDE 36. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 36 ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Efendim, bugün için görüşülecek başka bir konu bulunmadığından bilahara tespit edilecek gün ve saatte toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati : 18.14

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ

GÜNDEMİ

138 İNCİ BİRLEŞİM

5 Nisan 1983 Salı

Saat : 14.00

I. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — Para ve Sermaye Piyasalarının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/592; M. G. Konseyi : 1/492) (D. Meclisi S. Sayısı : 345 ve 345'e 1 inci Ek; M. G. Konseyi S. Sayısı : 559)

2. — 13.3.1913 Tarihli İdare-i Umumiye-i Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 Sayılı Kanunla Değişik 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İçişleri Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/555; M. G. Konseyi : 1/490) (D. Meclisi S. Sayısı : 268; M. G. Konseyi S. Sayısı : 558)

3. — 26.4.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında

Kanuna Üç Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/646; M. G. Konseyi : 1/491) (D. Meclisi S. Sayısı : 362; M. G. Konseyi S. Sayısı : 560)

4. — Telsiz Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/117; M.G. Konseyi : 1/883) (D. Meclisi S. Sayısı : 131; M. G. Konseyi S. Sayısı : 555)

5. — Sendikalar Kanunu Tasarısı. (1/235)

6. — Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu Tasarısı. (1/236)

7. — 1475 Sayılı İş Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı. (1/269)

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ

S. Sayısı : 559

Türk Malî Sisteminin Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/592, M. G. Konseyi : 1/492)

(D. Meclisi S. Sayısı : 345 ve 345'e 1 inci Ek)

T. C.

Danışma Meclisi

Başkanlığı

Kanunlar Müdürlüğü : 06-3117 (1/592)/3468

Konu : Kanun Tasarısı

1 Nisan 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 31 Mart 1983 tarihli 78 inci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Para ve Sermaye Piyasalarının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

NOT : Bu Kanun Tasarısı Genel Kurulun 16, 17, 30, 31 Mart 1983 tarihli 71, 72, 77 ve 78 inci Birleşimlerinde görüşülmüştür.

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101 - 1407/08086

3 Ocak 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 24.12.1982 tarihinde kararlaştırılan «Türk Malî Sisteminin Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

G E R E K Ç E

Mali piyasalar genel olarak kısa vadeli fon arz ve talebinin işlem gördüğü para piyasası ile uzun vadeli fon arz ve talebinin karşılaştığı sermaye piyasası olarak ayrılmakta, bankalarla sermaye piyasası aracı kuruluşlarının esaslı bir fonksiyona sahip olduğu bu iki piyasayı doğrudan doğruya kendi sermayelerini plase eden ödünç para verenlerin faaliyetleri tamamlamaktadır. Böylece ödünç verilebilir fonlar bu üç kanaldan ihtiyaç sahiplerine aktarılmaktadır. Bu piyasaların fonksiyonel boşluk yaratmadan, biri diğerini dengeleyici şekilde işlemesi memleket ekonomisinin gelişmesinde hayati önem taşımaktadır.

Türkiye'de sermaye birikiminin hızlı sanayileşmeyi hedef alan ekonomi politikalarının uygulanmasında yetersiz kalışı ve sermaye piyasasının da henüz gelişmekte oluşu dolayısıyla ekonominin başlıca finansman kaynağı banka sistemidir. Ancak banka sistemi gerek piyasa ve sermaye yapısına gerekse kaynak maliyetinin teşekkül tarzına son yılların hızlı enflasyonunun yarattığı tahribat da eklenince enflasyon sonrası istikrar programlarına intibak edememiştir. Bir yandan bizatihi enflasyonun kendisi, bankaların malî bünyesini zayıflatırken diğer yandan enflasyonun yarattığı aşırı kredi talebinin banka sisteminden karşılanamaması ya da başka bir deyişle banka sistemindeki fiyat oluşum tarzı, bir kısım kaynaklarla bu sistemin sırtında bir ara piyasanın zuhur etmesine yol açmıştır. Bu ara piyasa, kurumları araçları ve kaynakları temelde banka sistemine ait olduğundan ve fonksiyon boşluğu dolayısıyla vücut bulduğundan bilinen gelişmelere kısa zamanda ortadan kalkmıştır.

1977 enflasyonu ile enflasyon sonrası gelişmeler malî sistemin alt piyasaları arasındaki ilişkilerin yeniden düzenlenmesi, kurumların sağlam bir yapıya kavuşturularak münhasıran kendi fonksiyonlarını icra ederek ülke kaynaklarını ekonomik kalkınma hedeflerine göre etkin bir şekilde kullanması için gözetim ve denetim altında tutulmalarını gerekli kılmaktadır. Bu ise malî sistemi düzenleyen hukukî metinlerin gözden geçirilerek bir bütün içinde tedvin edilmesi ile mümkündür. Türk Malî Sisteminin Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı bu amaçla hazırlanmıştır.

Tasarının birinci maddesi, Kanunun amacını, ikinci maddesi kapsamını belirtmektedir. İkinci maddede düzenlenecek konularla birlikte değiştirilmesi veya ekler yapılması gereken kanunlar da sayılmıştır.

Üçüncü madde, tasarının ilkelerini tespit etmektedir. Çıkarılacak Kanun Hükmünde Kararnameler bu ilkeler çerçevesinde düzenlenecektir.

Dördüncü madde Kanun Hükmünde Kararname çıkarma süresini, beşinci madde ise birden fazla Kanun Hükmünde Kararname çıkarılabileceğini hükme bağlamaktadır.

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi

Bütçe - Plan Komisyonu

Esas No. : 1/492

Karar No. : 225

1 Nisan 1983

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 31.3.1983 tarihli 78 inci Birleşiminde görüşülerek açık oy ile kabul edilen ve 1.4.1983 tarihinde Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğine sunulan «Türk Malî Sisteminin Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı» Komisyonumuzca incelenmiştir.

Bilindiği gibi, Hükümet tarafından hazırlanıp 3 Ocak 1983 tarihinde Danışma Meclisi Başkanlığına sunulan tasarı, önce esas komisyon olarak Danışma Meclisi Malî İşler Komisyonunda görüşülmüş ve «öde-me güçlüğü içerisinde bulunan bankerlerle ilgili kanun hükmünde kararnamelerde olduğu gibi, çok hassas niteliğe sahip para - kredi ve sermaye piyasalarında huzursuzluğa yol açabileceği; ekonomik gelişmelere paralel olarak gelişme gösteren para ve sermaye piyasalarının, belirgin ve oturmuş niteliğe ulaşmasından önce yapılacak önemli değişikliklerin yanlış göstergelere dayanacağı» gibi nedenlerle reddi kararlaştırılmıştır.

Danışma Meclisi Genel Kurulunda yapılan görüşmelerde Komisyon kararının benimsenmemesiyle tasarı Malî İşler Komisyonunda yeniden ele alınmış ve Genel Kurulda beliren görüşler ışığında yeni metin düzenlenmiş ve Danışma Meclisi Genel Kurulunda redaksiyon değişikliği dışında komisyon metni aynen benimsenmiş bulunmaktadır.

Danışma Meclisi Genel Kurulunca benimsenen nihai metinde;

1. «Amaç» başlıklı birinci madde ile kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin verilmesi,
2. «Kapsam» başlıklı ikinci madde ile hangi kanunlarda değişikliklerin yapılacağı,
3. «İlkeler» başlıklı üçüncü madde ile, çıkarılacak kanun hükmündeki kararnamelerin başlıca ilkelerinin neler olacağı,
4. 4 ve 5 inci maddelerde yetki süresi ile birden fazla Kanun Hükmünde Kararname çıkarılabileceğine ait hükümlerin yer aldığı görülmektedir.

Ayrıca 6 ve 7 nci maddeler yürürlük ve yürütme hükümlerini düzenlemektedir.

Yukarıda belirlenen gerekçeler Komisyonumuzca da uygun görüldüğünden tasarı Danışma Meclisinden geldiği şekliyle aynen benimsenmiştir.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Hüsni KÜÇÜKAHMET
E. Amiral

Başkan Yardımcısı
Haşmet YURTAL
Mly. Kd. Alb.

Kâtip Üye
Tahsin EKİNCİ
Mly. Kd. Bnb.

Üye
Güven BOŞGELMEZ

Üye
Mehmet KÂMILOĞLU

Üye
Doğan KAYRAN

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türk Mali Sisteminin Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Para ve sermaye piyasalarının güven ve istikrar içinde ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara uygun olarak çalışmasını sağlayacak düzenlemelerin yapılması amacıyla Bakanlar Kuruluna Kanun Hükmünde Kararnameler çıkarma yetkisi verilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. — 1. Bu Yetki Kanununa göre çıkarılacak Kanun Hükmünde Kararnamelerle,

- a) Bankaların kuruluş, teşkilat ve faaliyetleri ve denetimleri ile birleşme ve tasfiyeleri,
- b) Bankacılık sisteminin teşkilatlanması ve işleyişi, çek kullanımının disipline edilmesi, mevduat sigortası fonu teşkili,
- c) Mevki Kıymetler borsaları da dahil olmak üzere sermaye piyasasının kurum ve araçları,
- d) Ödünç para verme işleri ile uğraşanların, statüleri ve faaliyetleri ile denetlenmeleri, düzenlenebilir.

2. Bu amaçla Kanunun üçüncü maddesinde belirtilen ilkeler dahilinde;

- a) 23.6.1958 tarih ve 7129 sayılı Bankalar Kanunu,
- b) 8.6.1933 tarih ve 2279 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Kanunu,
- c) 14.1.1970 tarih ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu,
- d) Kanunla veya bir Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan bankaların kuruluşları hakkındaki Kanunlar,

- e) 27.8.1981 tarih ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu,
- f) 16.5.1929 tarih ve 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanunu,
- g) 29.6.1956 tarih ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun çeklerle ilgili hükümleri,
- h) Yukarıdaki Kanun hükümlerinin ek ve değişiklikleri,
- i) Bu düzenlemelerin gerektirdiği hallerde Türk Ticaret Kanununun diğer hükümleri ile ekleri ve değişiklikleri, kaldırılabilir, değiştirilebilir veya yeniden düzenlenebilir.

İlkeler

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu, birinci madde ile verilen yetkiyi kullanırken, bankacılık, sermaye piyasası ve ödünç para verme işleri faaliyetlerinin düzenli, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara uygun bir şekilde sürdürülebilmesini sağlamak amacıyla aşağıdaki ilkeleri göz önünde bulundurur :

1. Bankaların hukukî ve malî bünyelerini tasarrufları güven altında tutacak şekilde takviye etmek;
2. Bankacılık sistemini yeniden düzenleyip teşkilatlandırarak kaynakların ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara uygun ve rasyonel kullanılmasını sağlamak,

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL
ETTİĞİ METİN

Para ve Sermaye Piyasalarının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Para ve sermaye piyasalarının güven ve istikrar içinde ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara uygun olarak çalışmasını sağlayacak düzenlemelerin yapılması amacıyla Bakanlar Kuruluna Kanun Hükmünde Kararnameler çıkarma yetkisi verilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. — Kanun Hükmünde Kararnameler ile :

1) Para piyasasının gerektirdiği düzenlemeleri yapabilmek için;

23.6.1958 tarihli ve 7129 sayılı Bankalar Kanunu ve bu Kanunda yapılacak değişikliklerle ilgili olmak kaydıyla, 14.1.1970 tarih ve 1211 sayılı T. C. Merkez Bankası Kanununun ve diğer bankaların kuruluşlarına ilişkin kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerin hükümleri,

2) Sermaye Piyasasının gerektirdiği borsaların kuruluş ve faaliyetlerinin düzenlenmesi için;

16.5.1929 tarih ve 1447 sayılı Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanunu ve bu Kanunda yapılacak olan değişikliklerle ilgili olmak kaydıyla, 27.8.1981 tarih ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri,

3) 23.6.1958 tarih ve 7129 sayılı Bankalar Kanunu ve 27.8.1981 tarih ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunlarında yapılacak değişikliklerle ilgili olmak kaydıyla, 8.6.1933 tarih ve 2279 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Kanunu hükümleri,

4) Bu Kanunların ek ve değişiklikleri,
Kaldırılabilir, değiştirilebilir veya yeniden düzenlenebilir.

İlkeler

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu, verilen yetkiyi kullanırken, aşağıdaki ilkeleri göz önünde bulundurur :

1) Bankaların hukukî ve malî bünyelerini, tasarrufları güven altında tutacak şekilde takviye etmek,

2) Kaynakların ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara uygun ve rasyonel kullanılmasını sağlamak,

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONU METNİ

Para ve Sermaye Piyasalarının Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İlkeler

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

3. Mevcut düzenlemeleri ıslah ederek sermaye piyasasının güven, kararlılık ve istikrar içinde çalışmasını, menkul kıymetler borsalarının kurulup işletilmesini temin etmek,
4. Bankalar dışındaki kişi ve kuruluşların ödünç para verme işleri ile ilgili faaliyetlerini disipline etmek,
5. Bankacılık ile sermaye piyasasını ve ödünç para verme işlerini etkin bir şekilde denetlemek.

Yetki süresi :

MADDE 4. — Bakanlar Kuruluna 1 inci madde ile verilen yetkiler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 1 yıl için geçerlidir.

Kanun hükmünde kararname sayısı :

MADDE 5. — Bakanlar Kurulu bu Kanunla verilen yetkiyi, birden fazla Kanun Hükmünde Kararname ile kullanabilir.

Yürürlük

MADDE 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

24.12.1982

Başbakan

B. Ulusu

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

Z. Baykara

Devlet Bakanı

Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı

M. Özgüneş

Devlet Bakanı

Prof. Dr. M. N. Özdaş

Devlet Bakanı

S. R. Pasin

Adalet Bakanı

C. Mentek

Millî Savunma Bakanı

Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı

S. Çetiner

Dışişleri Bakanı V.

İ. Öztrak

Maliye Bakanı

A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı

H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı

Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı

K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı

Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı

Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı

Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı

Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı

M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı

İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı

Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı

M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı

V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Şide

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

3) Sermaye piyasasının güven, kararlılık ve istikrar içinde çalışmasını, menkul kıymetler borsalarının kurulup işletilmesini temin etmek,

4) Para ve sermaye piyasalarını gecikmesiz ve etkin bir şekilde denetlemek.

Yetki süresi

MADDE 4. — Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren 6 ay için geçerlidir.

Kanun hükmünde kararname sayısı

MADDE 5. — Bakanlar Kurulu bu Kanunla verilen yetkiyi, birden fazla Kanun Hükmünde Kararname ile kullanabilir.

Yürürlük

MADDE 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Bütçe - Plan Komisyonu Metni)

Yetki süresi

MADDE 4. — Danışma Meclisi metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kanun hükmünde kararname sayısı

MADDE 5. — Danışma Meclisi metninin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 6. — Danışma Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 7. — Danışma Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İçişleri Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/555; M. G. Konseyi 1/490

(D. Meclisi S. Sayısı : 268)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü :

06-2799 (1/555)/2908

Konu : Kanun Tasarısı.

25 Mart 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 24 Mart 1983 tarihli 75 inci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, 13.3.1913 Tarihli İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 Sayılı Kanunla Değişik 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

Not : Bu Kanun Tasarısı Genel Kurulun 31 Ocak 1983 ve 24 Mart 1983 tarihli 49 ve 75 inci Birleşimlerinde görüşülmüştür.

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D.

18/101-1258/04863

12 Kasım 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 5.11.1982 tarihinde kararlaştırılan «İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının Değişik 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GEREKÇE

1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 5 inci maddesi bütçe yılını Mart ayında başlatırken 2493 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile bütçe yılı takvim yılı olarak hükme bağlanmıştır. İdarei Umumiye Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 sayılı Kanunla değişik 111 inci maddesi İl genel meclislerinin Aralık ayının ilk yarısı içinde toplanmasını amirdir. Bu toplantı sırasında İl Özel İdarelerinin bütçe görüşmeleri ve kabulü yapılacağından 40 gün sürebilecek toplantılar nedeniyle bütçe görüşmesi ve kabulü malî yılın başlamasından sonraya kalabilecek, bu da bütçe uygulaması yönünden yasal sakıncalar yaratacaktır.

Bu sakıncaları önleyebilmek için İl genel meclisi toplantılarının da 2493 sayılı Kanunun öne alma süresi olan 2 ay kadar öne alınması gerekmektedir. Bütçelerin görüşülmesi ve kabulü açısından İl genel meclislerinin toplantı zamanı ile malî yıl arasında 2 ay 15 gün süre gerektiği, İl genel meclisi toplantıları başlangıcının da malî yılın takvim yılına dönüşmesinden dolayı aynı süre kadar öne alınarak Ekim ayında olması bütçe tekniği açısından zorunlu görülmektedir.

İdarei Umumiye Vilayat Kanunu Muvakkatının 112 ve 113 üncü maddeleri gereğince İl genel meclisi toplantıları 40+15=55 güne kadar devam edebileceği ve kabulünden sonra da bütçe hazırlığı ve tasdiki bakımından yine 1 aylık ayrı bir süre gerekeceğinden İl genel meclisi toplantılarının Ocak ayından 2 ay 15 gün önce toplanması zorunlu görülmektedir. Bu nedenle 111 inci madde tasarıdaki şekli ile kabul edilmelidir.

İçişleri Komisyonu Raporu

M.G.K.

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/490

Karar No. : 27

1 Nisan 1983

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 24 Mart 1983 tarihli 75 inci Birleşiminde görüşülerek kabul edilen «13.3.1913 Tarihli İdarei Umumiye Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 sayılı Kanunla Değişik 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ve gerekçesi komisyonumuza havale edilmekle incelendi.

Tümü üzerinde açılan müzakereleri müteakip maddeleri tartışıldı.

İl genel meclisinin yılda bir defa Ekim ayının ilk yarısı içinde toplanacağına ilişkin tasarının birinci maddesiyle yürürlükteki kanununun 111 inci maddesinin değiştirildiği ve gerekçede açıklanan nedenle toplantının yapıldığı Aralık ayının Ekim ayına dönüştürüldüğü ve maddedeki tüm değişikliğin bundan ibaret olduğu tespit olunarak tasarının bu maddesi Komisyonumuzca da aynen benimsendi.

Tasarının yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri keza aynen benimsendi.

Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Feridun BALATLIOĞLU
Hâkim Kd. Albay

Üye
Cengiz BULUT
İçişleri Bakanlığı
Mahallî İdareler
Gn. Md. Yrd.

Üye
Sadi NEBREKLİ
Maliye Bakanlığı
BÜMKO Gen. Md. Yrd.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İdareî Umumiyeî Vilayat Kanunu Muvakkatının 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — İdareî Umumiyeî Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 sayılı Kanunla değişik 111 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 111. — İl Genel meclisleri yılda bir defa Ekim ayının ilk yarısı içinde toplanır. Seçimlerden sonra ilk toplanma günü valilerce, diğer toplantı günleri il genel meclislerince kararlaştırılır.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5 . 11 . 1982

Başbakan

B. Ulusu

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

Z. Baykara

Devlet Bakanı

Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı

M. Özgünes

Devlet Bakanı

Prof. Dr. M. N. Özdaş

Devlet Bakanı

S. R. Pasin

Adalet Bakanı

C. Mentesh

Millî Savunma Bakanı

Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı

S. Çetiner

Dışişleri Bakanı

İ. Türkmen

Maliye Bakanı

A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı

H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı

Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı

K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı

Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı

Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı

Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı

Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı

M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı

İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı

Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı

M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı

V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Şide

**DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN**

13.3.1913 Tarihli İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 Sayılı Kanunla Değişik 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 sayılı Kanunla değişik 111 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 111. — İl genel meclisleri yılda bir defa Ekim ayının ilk yarısı içinde toplanır. Seçimlerden sonra ilk toplanma günü valilerce, diğer toplantı günleri il genel meclislerince kararlaştırılır.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

13.3.1913 Tarihli İdarei Umumiyei Vilayat Kanunu Muvakkatının 5670 Sayılı Kanunla Değişik 111 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ

S. Sayısı : 560

26.4.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu.
(D. Meclisi : 1/646; M. G. Konseyi : 1/491)

(Danışma Meclisi S. Sayısı : 362)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-3505(1/646)4068

29 Mart 1983

Konu : Kanun Tasarısı.

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 28 Mart 1983 tarihli 76 ncı Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, 26.4.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.
Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1464/03114

17 Mart 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 11.3.1983 tarihinde kararlaştırılan «26.4.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.
Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

G E R E K Ç E

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanunun 2234 sayılı Kanunla değişik hükümleri ve özellikle 33 ve 36 ncı maddeleri gereğince 10 Nisan 1983 Pazar günü bütün yurтта sokağa çıkma yasağı konularak seçmen kütüğünün yeniden düzenlenmesi için gerekli bilgileri toplamak amacıyla yazım yapılacaktır.

Bütün yurt düzeyinde yapılacak yazım için Devletin ve yurttaşların katlanacağı malî ve maddî fedakârlık bir yana, sonuç olarak elde edilecek bilgiler bugün elde bulunanlardan daha az hatalı olamayacaktır.

Anyasanın halkoyuna sunulması için, 5 Eylül 1982 Pazar günü yapılan yazımla oy verme kütükleri düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu kütüklerin düzenlenmesinde azamî dikkat ve özen gösterilmiştir. Buna rağmen bu kütükler de asgarî ölçüde hata ve eksikliği bünyesinde taşımaktadır. Bu hata ve eksiklerin giderilmesi suretiyle oy verme kütüklerinin genel seçimlerde de kullanılması güven, tasarruf, sürat ve kolaylık sağlayacaktır.

Oy verme kütüklerinin yeniden askıya çıkarılması, ismi yazılı olmayanların ve yanlış yazılanların başvurmalarının sağlanması suretiyle eksikliklerin giderilmesi ve yanlışlıkların düzeltilmesine hukukî imkân sağlamak amacıyla işbu Kanun Teklifi hazırlanmıştır.

Askıya çıkarma tarihinin, askı ve itiraz sürelerinin, sağlıklı bir sonuca ulaşmak için usul ve esasların belirlenmesi yetkisinin Yüksek Seçim Kuruluna bırakılması uygulamada kolaylık sağlayacaktır.

Adalet Komisyonu Raporu

TC

Millî Güvenlik Konseyi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/491

Karar No. : 102

4 Nisan 1983

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisince kabul edilerek Komisyonumuza havale edilen «26.4.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ilgili temsilcilerin iştiraki ile Komisyonca incelendi. Kanun Tasarısının tümü benimsendikten sonra, maddelerin görüşülmesine geçildi.

Kanun Tasarısının 1 inci maddesi ile, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna ek geçici bir madde eklenmesinin öngörüldüğü ve bu ek geçici madde ile de 1.7.1982 tarihli ve 2687 sayılı Kanuna göre Anayasanın halkoymasına sunulması için hazırlanan seçmen kütüklerinin güncelleştirilerek kullanılacağına belirtildiği ve buna bağlı işlemlerin açıklandığı görülmüştür.

Yapılan incelemede, güncelleştirmenin 298 sayılı Kanun esaslarına göre mi, yoksa 2687 sayılı Kanun esaslarına göre mi yapılacağı hakkında açıklık bulunmadığından, bu yönde tasarının amacına uygun olarak 2687 sayılı Kanunun ilgili maddelerinin uygulanacağı vurgulanmış ve maddenin ikinci fıkrası, 24.9.1982 tarihli ve 2707 sayılı Kanun ile Anayasanın geçici 16 ncı maddesi hükümleri göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrası amacına uygun şekilde açıklığa kavuşturulmuş ve maddede yer alan «seçmen kütüklerinin askıdan indirildiği tarihte 21 yaşını bitirmiş olanlar» ibaresi, «seçmen kütüklerinin kesinleştiği tarihe kadar ...» şeklinde değiştirilmek suretiyle 21 yaşını bitirenlerin daha geniş ölçüde oy kullanmaları sağlanmış ve ayrıca nüfus kütüğünde doğduğu ay ve günü belli olmayanlar hakkında yapılacak işlem belirlenmiştir.

Kanun Tasarısına eklenen ek geçici madde 2 ile Anayasanın halkoymasına sunulması için hazırlanan kütüklere kendilerini yazdırmayanlardan, kütüklerin askı süresi içinde başvurarak kendilerini kütüğe yazdıranlar hakkında takibat yapılmayacağı, ceza mahkûmiyetlerinin sonuçlarını da kapsamak üzere ortadan kalacağı ve bu şekilde kütüğe kendilerini yazdıranların oy kullanabilecekleri ve aday olabilecekleri hükmü getirilmiştir.

Tasariya eklenen ek geçici madde 3 ile de Anayasa için yapılan halkoylamasına hukukî veya fiilî herhangi bir mazeretleri nedeniyle katılmayanlar için bu mazeretlerini öne sürme bakımından yeni imkânlar öngörülmüştür.

Bu başvuruların incelenmesine ilişkin esas ve usullerin tespiti Yüksek Seçim Kuruluna bırakılmıştır. Kanun Tasarısının başlığı ile çerçeve maddesi yukarıdaki esaslara göre yeniden düzenlenmiştir. Danışma Meclisince kabul edilen 2 ve 3 üncü maddeler aynen benimsenmiştir. Kanun Tasarısı ve raporumuz Millî Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
İsmet ONUR
Hâkim Kd. Albay

Üye
Ersin ESEROL
Hâkim Albay

Üye
M. Tevfik ODMAN
Dz. Hâkim Ön Yzb.

Üye
Engin DOĞU
Adl. Bak. Tetkik Hâkimi

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

26.4.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna aşağıdaki Ek Geçici Madde eklenmiştir.

«EK GEÇİCİ MADDE 1. — Anayasa'ya dayalı olarak hazırlanacak Siyasî Partiler ve Seçim Kanununa göre yapılacak ilk genel seçimlerde; 2.7.1982 tarihli ve 2687 sayılı Kanuna göre Anayasa'nın halk oyu-na sunulması için hazırlanan seçmen kütükleri, güncelleştirilerek kullanılır.

Güncelleştirme işlemi, kütüklerin muhtarlık bölgesi askı listesi halinde askıya çıkarılması, bu listelerde ismi bulunmayanların ve yanlış yazılanların başvurularına olanak sağlanması, yanlışlıkların düzeltilmesi ve eksikliklerin giderilmesi suretiyle yapılır.

Askıya çıkarma tarihi, askı ve başvurma süreleri ile diğer hususlar Yüksek Seçim Kurulunca belirtilir.

Güncelleştirme; 33, 36, 39 ve 40 ncı maddelerin 2234 sayılı Kanunla değişik hükümleri ile bu Kanun Siyasî Partilere ilişkin hükümleri uygulanmaz.»

**DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN**

26.4.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna aşağıdaki Ek Geçici Madde eklenmiştir.

«EK GEÇİCİ MADDE 1. — Anayasa'ya dayalı olarak hazırlanacak Siyasî Partiler ve Seçim Kanununa göre yapılacak ilk genel seçimlerde; 2.7.1982 tarihli ve 2687 sayılı Kanuna göre Anayasa'nın halk oyuna sunulması için hazırlanan seçmen kütükleri, güncelleştirilerek kullanılır.

Güncelleştirme işlemi, kütüklerin muhtarlık bölgesi askı listesi halinde askıya çıkarılması, bu listelerde ismi bulunmayanların ve yanlış yazılanların başvurularına imkân sağlanması, yanlışlıkların düzeltilmesi ve eksikliklerin giderilmesi suretiyle yapılır.

Askıya çıkarılma tarihi ve askı süresi ile itirazlar, itiraz belgeleri, evvelce yazılmamış olanların yeniden ne suretle yazılacağı ve yazılma şartları Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Kütüklerde ismi bulunmayanlardan, seçmen kütüklerinin askıdan indirildiği tarihte 21 yaşını bitirmiş olanlar, başvuruları üzerine seçmen kütüklerine kaydolunurlar.

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

26.4.1961 Tarihli ve 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna Üç Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna aşağıdaki Üç Ek Geçici Madde eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 1. — Anayasa'ya dayalı olarak hazırlanacak Siyasî Partiler ve Seçim Kanununa göre yapılacak ilk genel seçimlerde, 1.7.1982 tarihli ve 2687 sayılı Kanun gereğince Anayasa'nın halk oyuna sunulması için hazırlanan seçmen kütükleri, aynı kanunun ilgili hükümlerine göre güncelleştirilerek kullanılır.

Güncelleştirme işlemi, Anayasa için yapılan halk oylamasına katılmayanların tespit edilmesinden sonra, kütüklerin muhtarlık bölgesi askı listesi halinde askıya çıkarılması, bu listelerde ismi bulunmayanların ve yanlış yazılanların, başvurularına imkân sağlanması, yanlışlıkların düzeltilmesi ve eksiklerin giderilmesi suretiyle yapılır.

Askıya çıkarılma tarihi ve askı süresi ile itirazlar, itiraz belgeleri, evvelce yazılmamış olanların yeniden ne suretle yazılacağı ve yazılma şartları Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Kütüklerde ismi bulunmayanlardan, seçmen kütüklerinin kesinleştiği tarihe kadar 21 yaşını bitirmiş olanlar, başvuruları üzerine seçmen kütüklerine kaydedilirler. Nüfus kütüğünde doğduğu ay ve günü belli olmayanlar o yılın son günü doğmuş gibi işleme tabi tutulurlar.

EK GEÇİCİ MADDE 2. — 1.7.1982 tarihli ve 2687 sayılı Kanununun 8 inci maddesine göre oy kullanma yeterliğine sahip olup yazım için gelen memurlara kendilerini yazdırmayanlardan, bu kanun hükümlerine göre kütüklerin askı süresi içinde başvurarak kendilerini kütüğe yazdıranlar hakkında, bu suçtan dolayı takibat yapılmaz, ceza mahkûmiyetleri sonuçlarını da kapsamak üzere ortadan kalkar. Ancak tahsil edilmiş para cezaları iade edilmez.

Bu şekilde kütüğe kendilerini yazdıranlar, genel ve ara seçimleri ile mahallî seçimlerde ve halkoylamalarında oy kullanabilirler ve aday olabilirler.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

11.3.1983

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Devlet Bakanı
S. R. Pasin

Adalet Bakanı
R. Bayazıt

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Anayasa'nın halkoymasına ilişkin oy verme kütüğünde ve sandık listesinde kaydı ve oy kullanma yeterliği bulunduğu halde hukukî veya fiilî herhangi bir mazereti nedeniyle halkoymasına katılmayan ve süresinde mazeretini ileri sürmeyen veya bu yönde başvuruda bulunduğu halde delil yetersizliği veya süre nedeniyle başvurusu reddedilenlerden, seçmen kütüklerinin askıdan indirildiği tarihten önce kayıtlı oldukları ilçe seçim kurulu başkanlıklarına başvurarak mazeretlerini tevşik edenler hakkında 24.9.1982 tarihli ve 2707 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yazılı yasaklar uygulanmaz.

Başvuruların incelenmesine ilişkin usul ve esaslar Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi Metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi Metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 555

**Telsiz Kanunu Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan
Metni ve Millî Güvenlik Konseyi İhtisas Komisyonu Raporu.
(D. Meclisi : 1/117; M. G. Konseyi : 1/383)**

(D. Meclisi S. Sayısı : 131)

TC

Danışma Meclisi Başkanlığı

Genel Sekreterliği

Kanunlar Md. 06-447

(1/117) 1904

Konu : Kanun Tasarısı.

23 Haziran 1982

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulu'nun 21 Haziran 1982 tarihli 108 inci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Telsiz Kanunu Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

NOT : Bu Kanun Tasarısı Genel Kurulun 10, 14, 16, 17, 21 Haziran 1982 Tarihli 104, 105, 106, 107 ve 108 inci Birleşimlerinde görüşülmüştür.

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101.459/05686

1 Eylül 1981

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 14.8.1981 tarihinde kararlaştırılan «Telsiz Kanunu Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GENEL GEREKÇE

1937 Tarih, 3222 Sayılı Telsiz Kanununun Yenilenmesini Zorunlu Kılan Nedenler

1. GENEL :

a) Kanunun yayınlandığı 1937 yılından günümüze kadar geçen süre içinde uygulama ortamında önemli değişikliklerin olması :

3222 sayılı Kanun 1 Ağustos 1937 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Zamanla kurumların yapılarında ve ihtiyaçlarında meydana gelen değişimler ve teknolojik gelişmeler nedeniyle, konu kanunun temel konularında değişiklikler ve yenilikler yapılması zorunlu hale gelmiştir. Örnek olarak, o tarihlerde PTT Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde bir kuruluş iken, 1953 yılında 406 sayılı Kanun ile kamu iktisadi teşekkülü haline; TRT ise önce PTT'den ayrılarak Basın Yayın Genel Müdürlüğüne bağlı Radyo Dairesi Müdürlüğü, bilahare 1964 yılında çıkarılan 359 sayılı Kanun ile bağımsız bir kuruluş haline gelmiştir.

Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde bulunan haberleşme dairesi ise 1970 tarihli kararname ile kendisine verilen haberleşme sistemlerinin planlanması ve koordinasyonu konusundaki sorumlulukları yürütememiştir.

Diğer taraftan kanunun çıkışından bu yana, telsiz kullanım ihtiyacının hergün artması ve bu sahadaki hızlı teknolojik gelişmeler; telsiz kullanımını hemen her sahada yaygın hale getirmiştir. Bu durum ise telsizlerin kontrolünü güçleştirmiş, bu teknolojiden verimli bir şekilde yararlanılabilmesi için de devamlı bir kontrol sisteminin tesisini zorunlu hale getirmiştir.

b) Plansız bir haberleşme ortamının meydana gelmesi :

3222 sayılı Kanununun 1 nci maddesinde, tüm telsiz işletmesinin devlet tekelinde olduğu belirtilmesine rağmen, aynı kanununun 5 nci maddesinde «Gerekli hallerde resmî kuruluşlara ve petrol şirketlerine telsiz tesisi izni verilir» denmesinden ve çıkan kararnamelerde de sınırlayıcı hükümler bulunmayışından birçok resmî kuruluş ve şirket bu maddeden yararlanarak uzak, yakın, tüm haberleşmeleri için telsiz kullanma izni almışlardır. Hatta izin almadan telsiz sistemleri kurmuşlardır.

Mevcut kanunda imalat ve ithalat ile ilgili herhangi bir hüküm bulunmaması, ayrıca imal ve ithal edilecek teçhizatı gerekli standardizasyonu sağlayacak ve kontrol edecek bir teşkilatın da mevcut olmaması, yurdumuza muhtelif tip ve miktarda telsiz girmesine, yurda giren bu teçhizatın muhasebesinin tutulmamasında telsizlerin kolaylıkla kanun dışı ellere geçmesine sebep olmuştur.

Yurdumuzda haberleşme sistemlerini kurma ve işletme tekeli 406 sayılı Kanuna göre PTT İşletme Genel Müdürlüğüne verilmiş olmasına rağmen; çeşitli kamu ve özel kuruluşlarımızca hepsi de Ankara'dan başlamak üzere, aynı istikametlerde ayrı ayrı telsiz haberleşme sistemleri tesis edilmiştir. Böylece yüksek frekans telsiz sistemleri çalıştıran kuruluşların miktarı, 92'yi bulmuştur.

Bu durum;

1. Frekans bandlarının gereksiz yere dolmasına ve haberleşme kalitesinin bozulmasına,
2. Farklı kuruluşlar tarafından gereksiz yatırım yapılmasına,
3. PTT'nin gelir kaybına ve bu konudaki tekelin zedelenmesine,
4. Yurt çapında dışa açık, geniş bir istihbarat kaynağının oluşmasına,
5. Bölücü ve anarşist unsurların kolaylıkla telsiz haberleşmesi yapmasına ve güvenlik teşkilatına ait telsiz sistemlerinden istihbarat elde etmelerine,
6. İşletme ve idame masraflarının artmasına, dolayısıyla döviz kaybına neden olmuştur.

c) Frekans tahsis ve tescil işlemlerinin aksaması :

Mevcut kanunda frekans tahsis ve tescil işlemlerini yürütmekle, hiçbir makam görevlendirilmemiştir. Bilahare çıkarılan yönetmelikle bu görev PTT'ye verilmiş, ancak frekans ihtiyacının artması, PTT'nin kadro ve çeşitli yetersizlikleri nedeniyle, bu hizmete gereken önem verilmemiştir. Halihazırda bu hizmet yasal dayanağı olmadığı halde Genelkurmay Başkanlığınca yürütülmeye çalışılmaktadır.

d) Telsiz yayınlarının kontrol edilememesi :

Mevcut kanunda telsiz yayınlarının kontrol ve denetimi görevi Ulaştırma Bakanlığına verilmiştir. Ancak verilen bu görev, daha çok kurulmuş olan teçhizatın teknik yönden uygun olup olmadığının kontrolü şeklin-

dedir. Mevcut telsiz yayınlarının tahsis edilmiş frekansta çalışıp çalışmadığının kontrolü, kaçak yayınların tespiti ve bunlar hakkında gereken işlemlerin yapılması sorumluluğu, açık olarak herhangi bir makama verilmediğinden bu sahada büyük bir boşluk bulunmaktadır. Kanunda bulunmadığı halde telsiz yayınlarının kontrol hizmeti Silahlı Kuvvetler ve MİT Müsteşarlığınca yürütülmeye çalışılmaktadır.

e) Elektronik sahadaki gelişmelerin engellenmesi :

Günümüzde elektronik, her sahada kullanılmaktadır. Bilim, ekonomi, tıp, sanayi ve kültür gibi sahalarda telsiz kullanımı zaruri hale gelmiştir. Bunun yanında, amatör telsizciliğin bazı mahzurlarına rağmen, birçok faydalarının olduğu da bir gerçektir. Amatör telsizciliğin serbest bırakılması; radyo ve telsiz tekniği alanında ülkemizin ihtiyaç duyduğu teknik personelin yetişmesine, Silahlı Kuvvetler ve diğer kuruluşların ihtiyaçlarının karşılanmasına, tabii afetlerde haberleşme sağlanabilmesine yardımcı olmasının yanında, elektronik piyasasını hareketlendirerek bu sanayinin yurdumuzda gelişmesine yardımcı olacaktır. Mevcut kanun bu sahayı tamamen kapalı tutmaktadır.

2. SONUÇ :

Belirtilen bu nedenler aynı zamanda mevcut 3222 sayılı Kanunun aksayan yönlerini teşkil etmektedir. Bunlar incelendiğinde aksaklıkların temelinde,

- a) Bu konuyla ilgili sorumlu bir teşkilatın bulunmaması,
- b) Böyle bir teşkilatın uygun kanun maddeleri ile yetkilendirilmemiş olması,
- c) Yine bu teşkilatın uygun teknik cihazlarla teçhiz edilmemesi,
- d) Konuya gereken önemin verilmemesi nedenleri bulunmaktadır.

Mevcut kanun çerçevesi içinde konu problemlerin çözümlenmesi mümkün görülmemektedir. Bu görüşten hareketle günümüzün ve geleceğin ihtiyaçlarına cevap verecek yeni bir kanunun hazırlanması zorunlu görülmüştür.

3. TASARI KANUN MADDELERİNİN GEREKÇELERİ :

Hazırlanan tasarı 7 Bölüm, 39 maddeden meydana gelmiştir. Bu maddelerle ilgili gerekçeler her madde için ayrı ayrı olmak üzere aşağıda belirtilmiştir.

Madde 1. — Elektromanyetik yayınların, belirli bir programa bağlı olarak yurt çapında planlı, ekonomik ve verimli bir şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla, konu devlet tekeli altına alınmıştır. Bu tekelin devlet adına kontrol yetkisi ise, ülke sahadaki tüm haberleşmeyi kontrol ve koordine edecek şekilde kurulması planlanan yeni bir teşkilata verilmiştir. Görev sahaları itibarıyla özel işlemlerin yapılmasını gerektiren Türk Silahlı Kuvvetleri ve MİT Müsteşarlığı sistemleri ise kanunun diğer maddelerinde öngörülen bazı hükümlere uymak kaydı ile tekelin dışında bırakılmıştır.

Madde 2. — Konunun anlaşılmasını kolaylaştırmak amacı ile, kanunda geçen terimlerin tarifi yapılmıştır.

Madde 3. — Mevcut kanundaki aksaklıkların ana sebeplerinden birini ortadan kaldırmak amacıyla, konu ile ilgili sorumlulukları üstlenecek bir Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının kurulması öngörülmüştür. Kurulacak olan bu teşkilatın bakanlıklardan ayrı ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine bağlı olması aşağıdaki nedenlerden dolayı zorunlu görülmektedir.

a) Haberleşme ve onun bir parçası olan telsiz, Silahlı Kuvvetlerin, tüm bakanlıkların, resmî ve özel kuruluşların bünyelerine girmiştir. Konu hergün biraz daha gelişerek tek bir bakanlığın ilgi sahası dışına taşmaktadır. Bu teşkilatın birinci amacı haberleşmenin en verimli şekilde sağlanması gibi görünüyorsa da, imalat ve ithalatta standardizasyonun sağlanması, ayrı ayrı kuruluşlara ait sistemlerin kolayca birbirlerine entegrasyonu, elektronik yayınlardan elde edilecek bilgilerin Millî Güvenlik yönünden kıymetlendirilmesi ve bunlara gereken özel işlemlerin yapılması gibi konular da görevleri arasında yer almaktadır. Bu teşkilat herhangi bir bakanlığın bünyesinde yer aldığı takdirde, mevcut 3222 sayılı Kanunun uygulanmasında da görüldüğü gibi o bakanlığın ilgi sahasında bulunan diğer konulara öncelik verileceğinden mevzubahis konu yine ikinci planda kalacaktır.

b) Kurulacak olan teşkilat, Genelkurmay ve MİT dahil tüm yurt sathında gizli ve açık bütün frekansları tahsis edecek ve bunları dinleyerek kontrol edecektir. Bu durum ise her bakımdan emniyeti sağlanmış, milli güvenliğimiz açısından çok gizli bilgilere vakıf ve sadece bu konuya yönelik çalışmalar yapacak bir teşkilatın kurulmasını gerektirmektedir.

c) Bu teşkilatın, görevin mahiyeti icabı birçok bakanlık ve kuruluşla koordine bulunması zorunludur. Özellikle kontrol görevinin ifası için gerektiğinde Silahlı Kuvvetler ve MİT Müsteşarlığı ile yakın işbirliğinde bulunulacaktır.

d) Politik Kararlardan Etkilenmemesi :

Yapılan incelemede kanunda öngörülen teşkilatın bir karar organı, bir planlama grubu ve bir monitoring sisteminden oluşmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Şu anda bütün ülke sathında elektromanyetik yayınlar genelde MİT Teşkilatınca kontrol edilmektedir. Kurulacak monitoring sistemi de benzer görevi yapacaktır. Milli güvenliğimiz açısından bu teşkilatın karar organının ve planlama grubunun Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine bağlı olarak kurulması, monitoring sisteminin ise, MİT Müsteşarlığı bünyesinde görev yapması, teşkilata en kolay ve süratli şekilde işlerlik kazandırılması ve etkinlikle görev yapabilmesi bakımından uygun görülmektedir.

Teşkilatın karar organında, özelliği itibariyle Genelkurmay, yurt sathında haberleşme hizmetlerinin sağlanmasından sorumlu Ulaştırma Bakanlığı, yurt içinde üretilen ve ithal edilen her türlü alıcı - verici telsiz teçhizatı için gerekli standartların tespit ve denetiminden sorumlu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatının, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği ve Haberleşme Kontrol Teşkilatı ile birlikte yer alması uygun görülmüştür. Diğer Bakanlık ve Kurumlar, ülke sathındaki telsiz sistemlerinin işletme ve denetimi ile doğrudan ilgili olmadıklarından, ancak kendileriyle ilgili konularda bu organın çalışmalarına katılacaklardır.

Madde 4. — 3 ncü maddede kurulması öngörülen teşkilatın, anagörev ve yetkilerini belirlemektedir. Kurulacak olan bu teşkilatın ayrıntılı görevleri, çalışma şekli, malî kaynakları ve personel rejimi kendi kuruluş kanununda yer alacağından, kanun metnine dahil edilmemiştir.

Madde 5. — Telsiz ve Telekomünikasyon cihazlarının plansız bir şekilde kurulmasını önlemek, ülke çapında ekonomik ve verimli bir haberleşme ortamı sağlamak amacıyla, PTT imkânı ile sağlanamayan veya sağlanması aşırı mali külfete neden olan durumlarda, konu cihazların kurulmasına müsaade edilmesi esası getirilmiştir. PTT imkânının sağlanması ile verilmiş ruhsatlar geri alınacaktır.

Ayrıca tahsis edilmiş bir amatör frekans bandında çalışan, günlük hayatın pek çok safhasında yararlanılabilecek, basit, küçük, ucuz halk tipi telsizlerin serbestçe kullanılmasını sağlamak amacıyla, bunların ruhsat ve ücrete bağlı olmamaları öngörülmüştür. Bunlarla ilgili ayrıntılar hazırlanacak yönetmeliklerde açıklanacaktır.

Madde 6. — Türk Silahlı Kuvvetleri ve MİT Müsteşarlığına ait cihazlardan ruhsat istenmesini önlemek gayesi ile bu madde konmuştur. Konu kuruluşlar ruhsat almayacak ve ücret ödemeyeceklerdir. Ancak kullanacakları frekansları adı geçen teşkilata bildirerek tescil ettireceklerdir. Bu iki kuruluşu ayrıcalık tanınmasının nedeni, bunların görevleri icabı kullanacakları cihazların niteliklerinin, özellikle Elektronik Harp açısından gizli tutulmasının gerekli oluşudur.

Madde 7. — Bu madde ile, ülkemiz dahilinde yabancı devletlerle yapılan anlaşmalara dayanarak kurulacak tesislerle ilgili işlemler anlaşma hükümlerine bağlı olarak yürütülecektir.

Madde 8. — Bazı kişi ve kuruluşların, ruhsat almalarını zorunlu kılmak, ancak aldıkları ruhsat için ücret ödememelerini sağlamak maksadıyla bu madde tanzim edilmiştir. Bunlardan aşağıdaki nedenlerden dolayı ücret alınmaması uygun görülmüştür.

a) Sağlık ve eğitim hizmeti yapan kuruluşlara ilave külfet yüklememek,

b) Dış temsilciliklerimize bu hakkı tanıyan ülkelerin, yurdumuzda bulunan temsilcilerine aynı hakkı tanımak,

c) Bir yardım kurumu olan Kızılaya yardımcı olmak,

d) Aynı bütçeden pay alan kurumlar arasında gereksiz yazışmaları ve ödemeleri ortadan kaldırmaktır.

Madde 9. — Frekans bantlarını en verimli bir şekilde kullanmak ve kaliteli bir haberleşme sağlamak amacıyla hiç bir istisna tanımadan herkesin kullanacağı frekansı teşcil ettirmesi zorunlu kılınmıştır. Böylece bugüne kadar süregelen frekans kargaşası önlenerek, telsiz çalıştıran tüm kuruluşların yararına ve dünya standartlarına uygun bir haberleşme ortamı sağlanmış olacaktır.

Madde 10. — Genel gerekçelerde de açıklandığı gibi, amatör telsizciliğin bazı mahzurlarının yanında birçok faydaları da mevcuttur. Son operasyonlarda ele geçen telsiz miktarları ve piyasadaki mevcut karmaşık durum incelendiğinde, kanun müsaade etmediği halde ülkemizde amatör telsizciliğin var olduğu anlaşılacaktır. Sadece kendini elektronik sahada geliştirmek isteyen dürüst vatandaşlarımızı kanuna aykırı duruma düşmekten kurtarmak ve amatörler arasında kendi kendini kontrol müessesesini kurabilmek amacıyla birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de amatör telsizciliğin serbest bırakılması öngörülmüştür. Bu maddeye konulan reşit olmak şartı, okullarda yapılan çalışmaları önlemeyecek, ancak okullar dışında telsiz istasyonu kurarak işletenler için geçerli olacaktır. Konu ile ilgili ayrıntılar ise, yönetmelikte açıklanacaktır.

Madde 11. — Ülkemizde mevcut telsizlerin muhasebesini tutmak, gerektiğinde hangisinden ne şekilde yararlanılabileceğini kolaylıkla tespit etmek ve ilgililerden hesap sormak gayesi ile, her cihaz için bir ruhsatname alınması mecburiyeti konmuştur. Aynı zamanda ruhsatlar ücret mukabili verileceğinden hazineye gelir sağlanmış olacaktır.

Madde 12. — Bir telsizin yer, adet, teknik özellik ve işletme tipinin teşkilatın bilgisi dışında değiştirilmesi halinde, faaliyet gösteren diğer sistemlerin haberleşmesini bozabileceği dikkate alınarak bu gibi değişiklikler Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının iznine bağlanmıştır. Böylece gerek değişiklik talebinde bulunan, gerekse telsiz haberleşme ortamının kontrolü açısından en uygun çözüm bulunarak başboşluk önlenmektedir.

Mobil sistemlere ait cihazlarda yer değiştirme cihazın tabiatı gereği olduğundan yer değiştirmenin izne tabi olması sabit cihazlar için sözkonusudur. Bu nedenle mobil sistemlere uygulanacak usullerin yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

Madde 13. — Kurulmasına müsaade edilen bir sistemin, ruhsattaki özelliklerine, mal ve can emniyeti kurallarına uygun olarak kurulup kurulmadığını tespit etmek gayesi ile Kullanma İzni alınması mecburiyeti konmuştur. Bu Kontrol, Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca, başvurunun yapılmasını takip eden bir ay içinde yapılmak suretiyle hem hizmetin aksamaması sağlanacak, hem de kullanma izni verilmedikçe sistem çalıştırılmayacaktır. Böylece bilerek veya bilmeyerek ruhsatnameye ve emniyet kurallarına aykırı kullanımlar önlenmiş olacaktır.

Madde 14. — Telsiz yayınlarını disipline etmek, verimli bir haberleşme ortamı tesis etmek ve Türkiye'deki telsiz haberleşme ortamını dünya standartlarına çıkarmak amacı ile, telsizlerin ehliyetli operatörler tarafından kullanılması mecburiyeti konmuştur. Ehliyetsiz operatör kullananların ruhsatları iptal edilecektir.

Madde 15. — Telsiz operatör ve operatrislerinin ehliyetname alabilmeleri için gerekli genel usulü belirlemek maksadı ile getirilmiştir. Ehliyetname ile ilgili ayrıntılar yönetmelikte açıklanacaktır.

Madde 16. — Olağanüstü durumlarda ve savaşta millî güvenliğimiz açısından telsiz yayınlarının kısıtlanması veya tamamen durdurulmasını sağlamak maksadıyla, Genelkurmay Başkanlığının talebi ile Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı telsiz faaliyetlerini durdurmaya yetkili kılınmıştır. Olağanüstü hallerde ve savaşta süratle karar alınmasını sağlamak ve hükümet kademelerini ayrıca meşgul etmemek maksadıyla ilgili kanunda belirtilen olağanüstü hâl ve savaş halinin ilanını müteakip telsiz yayınlarının kontrol yetkisi Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatına verilmiştir.

Madde 17. — Telsiz teknolojisinden, ihtiyacı olan herkesin verimli bir şekilde yararlanabilmesi için telsiz tesisi bulunan özel ve tüzelkişilerin belirli kurallara uyması zorunludur. Ancak herkesin yasalara uygun hareket etmesi sağlandığı takdirde sistem işlerlik kazanacaktır. Bu nedenle ülke sahinde tüm sistemlerin zaman zaman denetimi ve kurallara uymayanlarca gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir. Bunu sağlamak amacıyla Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı, yurt çapında elektromanyetik tesisleri denetlemeye yetkili kılınmıştır.

Madde 18. — Enterferans yoluyla sistemlerin birbirlerini etkilemelerini önlemek ve disiplinli bir çalışma sağlamak gayesiyle, sistem sahipleri ve sistemleri işletenlerin uymaları gereken tedbirler hükme bağlanmış ve enterferansı önleme sorumluluğu buna sebep olan sistemi işletenlere verilmiştir.

Madde 19. — Türk Silahlı Kuvvetlerine ait sistemler hariç olmak üzere, sahil telsiz istasyonlarının kurulup işletilmesi yetkisi, tek elden sevk ve idareyi sağlamak amacıyla PTT İşletme Genel Müdürlüğüne verilmiştir. Böylece gemi - sahil haberleşmesi sorumluluğu tek bir makama verilmiş olmaktadır.

Madde 20. — Deniz ve Hava taşıtlarındaki telsizlerle, telsiz cihazını havi bu taşıtların Türk karasularında ve Hava sahasındaki hareket tarzlarının beynelmilel standartlara ve günün şartlarına uygun hale getirilmesi suretiyle can ve mal güvenliğini sağlayacak ayrı bir yönetmelik Ulaştırma Bakanlığı ve Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı tarafından müştereken hazırlanacaktır.

Madde 21. — Kanunu uygulayıcılara kolaylık sağlamak amacıyla, bu maddede, alıcılar; ruhsat, ücret ve ceza hükümleri bakımından farklı işlemlere tabi tutularak Radyo ve Televizyon yayınlarını almaya yarıyanlar ile bunların dışında kalan diğerleri olmak üzere iki ayrı grupta toplanmışlardır. Radyo ve Televizyon alıcıları 359 sayılı TRT Kurumu Kanununa göre işleme tabi olduğundan, bu kanunun hükümleri dışında tutulmuştur.

Madde 22. — Gerek mevcut alıcıların muhasebesinin tutulabilmesini, ve gerekse bunlardan ücret alınabilmesini sağlamak amacıyla her alıcı cihaz için ayrı ruhsat alınması mecburiyeti konmuştur. Bu maddeye göre radyo ve televizyon alıcıları için ilgili teşkilattan, diğer alıcılar için ise Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatından ruhsat alınacaktır. Yurdumuza geçici olarak veya turist olarak gelenlerin beraberlerinde veya taşıtlarında bulunan, pasaportlarına kayıtlı alıcıları ise bu işlemin dışında tutulmuş ve ücrete tabi olmaması ön-görölmüştür.

Madde 23. — Millî güvenliğimiz açısından gerekli önlemleri alabilmek gayesi ile, yasak bölgelerde bulunan yabancı uyrukluların radyo ve televizyon dışında kalan diğer alıcıları kullanmaları, ilgili askeri makamın müsaadesine bağlanmıştır. Ayrıca bu kişilerin hüviyetlerinin ve alıcılara ait teknik özelliklerin Genel Kurmay Başkanlığına ve İçişleri Bakanlığına bildirilmesi hükmü getirilmiştir.

Madde 24. — Alıcılarla ilgili işlemleri takip edebilmek ve sorumlu kişi veya kuruluşları kolaylıkla belirleyebilmek maksadıyla, alıcıların her ne şekilde olursa olsun el değiştirmeleri halinde ilgili ruhsatnamelerin de değiştirilmesi şartı getirilmiştir. Aksi takdirde ruhsatname sahibinin sorumluluğu devam edecektir.

Madde 25. — Alıcıların kullanılmasından vazgeçilmesi, yeniden kullanılması ve kaydının silinmesinde uygulanacak usuller, detaylı, teknik işlemleri gerektirdiğinden bu usullerin ilgili kuruluşlarca çıkarılacak yönetmelikte belirlenmesi uygun görölmüştür.

Madde 26. — Kurulması öngörölen Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı, frekans tahsisi, tescili ve sistemlerin kontrolünü yapacak, ilave olarak ruhsat, amatör telsizcilik belgesi ve operatör ehliyetnameleri verecektir. Yapacağı hizmetlere karşılık ücret alması hükme bağlanmıştır. TRT. Kurumunun gelirli olan radyo ve televizyon alıcılarının ruhsat ücretlerinin yine TRT Kurumuna bırakılması, bunların dışında kalan hizmetler için alınacak ücretlerin devlet bütçesine gelir kaydedilmesi karara bağlanmıştır.

Madde 27. — Ülkemize girecek olan telsizler arasında bir standardizasyon sağlayarak, daha ekonomik ve verimli bir haberleşme ortamı meydana getirmek amacıyla tüm imalat ve ithalatçıların, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü ve Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca müştereken belirlenecek standartlara uymaları mecburiyeti konmuştur. Bu şekilde ülkemize muhtelif tip ve markada cihazın girmesi önlenecek, dolayısıyla işletme ve idame masrafları azalacak ve sistemlerin gerektiğinde birbirlerine entegrasyonu kolaylaşacaktır.

Ayrıca ülkemize giren telsizlerin kanunsuz ellere geçmesini önlemek ve cihazların her an takibini mümkün kılmak maksadıyla, telsiz imal ve ithal edenlerle, alıp satanların gerekli bilgileri Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatına vermeleri mecburiyeti getirilmiştir.

Madde 28. — Bu kanunun frekans tahsisiyle ilgili 9, telsiz istasyonlarının denetlenmesiyle ilgili 17, alıcı ruhsatnameleriyle ilgili 22 ve telsiz istasyonlarının niteliklerinin MHKT'na bildirilmesiyle ilgili 27 nci mad-

delerinin gereğini yerine getirmede, Türk Silahlı Kuvvetleri ve MİT Müsteşarlığının gizliliğini ihlal etmek amacıyla, konu kuruluşlarla ilgili işlemlerin hazırlanacak özel yönetmelik hükümlerine göre yapılması karara bağlanmıştır.

Madde 29. — Kanunun öngördüğü yönetmelikler hazırlanmadan bu kanuna işlerlik kazandırmak mümkün görülmemektedir. İşlemlerin daha fazla uzamasını önlemek gayesiyle, ilgili yönetmelikleri hazırlaması için Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatına bir yıllık süre tanınmıştır.

Madde 30. — Milletlerarası sorumluluklar zamanla değişebildiği ve birçok teknik ayrıntıyı ihtiva ettiğinden, bu sorumlulukları düzenleyen hususların yönetmeliklerde yer alması uygun görülmüştür. Türkiye'deki telsiz haberleşmesini dünya standartlarında yürütmek esastır. Ulaştırma Bakanlığı ve Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı bu amaçla gereken yönetmelikleri hazırlayacaklardır.

Madde 31, 32. — Ceza hükümlerini içermektedir.

Madde 33. — Verilecek para cezalarının devlet bütçesine gelir kaydedilmesi öngörülmüştür.

Madde 34. — 3222 sayılı Telsiz Kanununun, ek ve değişikliklerini çeşitli kanunların telsiz kurma ve işletme yetkisi veren hükümlerini ve diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümlerine geçersiz kılmak için, bu maddeye gerek duyulmuştur.

Geçici Madde 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği ana kadar, her ne şekilde olursa olsun telsiz tesisatı kuranların, kanunun getirdiği hükümlere uymalarını sağlamak ve mevcut durumu doğru olarak değerlendirebilmek amacıyla, ilgili kişi ve kuruluşların gerekli belgelerle kuruma başvurmaları öngörülmüştür. Alınan bilgiler değerlendirildikten sonra, şayet o bölgeye PTT imkânı götürülmüş ise, ruhsatları iptal edilecek, PTT imkânı mevcut değilse ruhsatları yenilenecektir. Aynı zamanda alınan bilgiler depolanarak geleceğe dönük daha sıhhatli planlama yapmak mümkün olabilecektir.

Geçici Madde 2. — Bu kanunun işlerlik kazanabilmesi, tamamen Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı kuruluş kanununun çıkarılmasına ve teşkilatın en kısa zamanda faaliyete geçirilmesine bağlıdır. Bu konuda ülkemizde çok fazla zaman kaybedilmiştir. Daha fazla zaman kaybedilmesini önlemek maksadıyla, 6 ay içinde bahse konu teşkilatın kuruluş kanununun çıkarılması ve faaliyete geçirilmesi öngörülmüştür. Teşkilatın faaliyete geçmesini müteakip, ilgili yönetmelikleri hazırlaması içinde 1 yıllık süre tanınmış olduğundan, kanunun işlerlik kazanması 1,5 yıllık zaman alacaktır.

Geçici Madde 3. — Kanunun kapsadığı konular içinde birçok teknik ayrıntıda yer almaktadır. Teknik ayrıntıların açıklanması ise yönetmeliklerde yer alacaktır. Kanunun bir bütün olarak uygulanabilmesini sağlamak maksadıyla ilgili yönetmelikler hazırlanmaya kadar, gelecek 1,5 yıl süre içinde mevcut kanunun uygulanmasına devam olunması öngörülmüştür.

Geçici Madde 4. — Telsiz yayınlarını kontrol edecek bir monitoring sistemi kurulmadan amatör telsizciliğe müsaade edilmesi, gerek millî güvenliğimiz açısından ve gerekse haberleşme ortamı yönünden mahzurlu görülmektedir. Bu nedenle bu madde ile monitoring sistemi kurulup işletmeye başlayınca kadar, amatörler ruhsat verilmemesi öngörülmüştür.

Madde 35, 36. — Kanunun yürürlük tarihini ve kanunu yürütmekle yetkili makamı belirlemektedir.

İhtisas Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

İhtisas Komisyonu

Esas No. :

Karar No. : 121

18 Mart 1983

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 1.9.1981 tarihinde Millî Güvenlik Konseyine sunulan «Telsiz Kanun Tasarısı» ile Danışma Meclisinin kabul ettiği metin Komisyonumuzca incelenmiştir.

Bilindiği gibi bugüne kadar telsiz tesisatı ve işletmesi ile ilgili hususlar 1937 yılında çıkarılan «3222 sayılı Telsiz Kanunu» ile düzenlenmiştir.

Zamanla kurumların yapılarında ve ihtiyaçlarında meydana gelen değişmeler, haberleşme sistemlerinde ve bu sistemlerde kullanılmakta olan cihazlardaki teknik gelişmeler, 3222 sayılı Telsiz Kanununu yetersiz hale getirmiştir.

Ayrıca günün koşullarına etkili şekilde cevap veremeyen söz konusu Kanundaki yasal boşluklar nedeniyle plansız bir haberleşme ortamı doğmuş, telsiz cihazlarının imalat ve ithalinde standardizasyon sağlanamamıştır.

Diğer taraftan telsiz sistemlerinin tesisi, frekans tahsisi ve tescili ve yukarıdaki fıkrada belirtilen hususların hangi makam tarafından kontrol ve denetleneceği açık olarak belirlenmediğinden bu durum gereksiz yatırımlara, döviz kaybına, işletme ve idame masraflarının artmasına, özellikle HF bandında frekans sorunlarının doğmasına ve haberleşme kalitesinin bozulmasına yol açmıştır.

Mevcut Kanun, Amatör Telsizciliği de yasaklamıştır. Bunun sonucu Amatör Telsizciliğin, serbest bırakıldığı ülkelerde teknik personelin yetişmesine, teknolojik alandaki gelişmelere katkıları ülkemizde sağlanamamıştır.

Komisyonumuz yukarıda özet olarak belirtilen nedenlerle 3222 sayılı Kanunu tümüyle değiştiren Tasarıyı olumlu mütalaa etmiştir.

Ancak Tasarının 3 üncü maddesinde Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine bağlı Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının kurulması hükmü yer almakta, 4 üncü maddesiyle de bu teşkilatın görevleri sayılmaktadır. Tasarının diğer maddelerinde sık sık Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatına atıflar yapılmaktadır. Bu teşkilat kurulmadan Telsiz Kanununun yeni şekliyle yürürlüğe girmesi düşünülemez. Nitekim Tasarının geçici maddelerinde «Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının kurulmasına ve yönetmeliklerin düzenlenmesine kadar geçecek sürede 3222 sayılı Telsiz Kanununun uygulanmasına devam edileceği hükme bağlanmaktadır. Diğer taraftan Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı hakkında Tasarıda yer alan kuruluş ve görevlerle ilgili hükümler «Bir Kanunun diğer bir Kanuna üstünlüğü» gibi bir sonucu doğurmakta ve yasama organını bağlamaktadır. Yukarıda açıklanan mahzurları gidermek amacıyla Danışma Meclisinin Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının kuruluş ve görevleriyle ilgili hükümleri de kapsayan düzenlemeleri Komisyonumuzca genel olarak benimsenmiş ve incelemelerin Danışma Meclisince kabul edilen metin esas alınarak yapılması uygun mütalaa edilmiştir.

Bilindiği üzere yeni Anayasamızda da belirtildiği gibi Millî Güvenlik Kurulu Bakanlar Kuruluna görüş bildiren istişari nitelikte bir organ olup; icraî yetkileri bulunmamaktadır. Bu nedenle tamamen icraî görevler yüklenen Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının böyle üst düzeyde istişari nitelikteki bir organa bağlanması mahzurlu görülerek, bu teşkilatın karar organı olan Haberleşme Yüksek Kurulunun Başbakan veya görevlendireceği bir Devlet Bakanı veya Başbakan Yardımcısının başkanlığında oluşturulmasının, Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünün ise Ulaştırma Bakanlığı merkez teşkilatı bünyesinde bir Genel Müdürlük olarak kurulmasının tensiplerine sunulması gerekli mütalaa edilmiştir. Ayrıca bu teşkilat telsizle ilgili görevleri yürüteceğinden, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının adlarının başında Millî kelimesi kullanılmadığından ve «Kontrol» kelimesinin kamuoyunda yanlış anlamalara sebep olacağından isminin «Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü» olarak düzenlenmesi uygun görülmüştür.

Bu Kanun sadece haberleşme amacıyla kurulacak telsiz sistemlerini düzenlediğinden, amaçla ilgili 1 inci madde bu esasa göre değiştirilmiştir.

Danışma Meclisi metninin 1 inci maddesinin kapsam bendi 2 nci madde olarak benimsenmiştir.

Danışma Meclisi metninde yer alan telsiz tekeli ile ilgili 2 nci madde bu hususa 4 üncü maddede yer verildiğinden metinden çıkarılmıştır.

Komisyonumuz 3 üncü maddede Kanunda yer alan terimlerin tanımlarını yapmıştır. Danışma Meclisi metninde yer alan; telekomünikasyon terimi, tasarının kapsamında yapılan değişiklik nedeniyle, Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı terimi, kuruluş maddesinde gerekli açıklama yapıldığından, monitör terimi, tanımı sakıncalı görüldüğünden Komisyonumuzca madde metninden çıkarılmıştır.

4 üncü maddede telsiz haberleşmesine ilişkin bütün hizmet ve faaliyetlerin genel esasları sistematik biçimde belirtilmiştir. Telsiz tekeli ile ilgili hükme de bu maddede yer verilmiştir. Ayrıca bu maddenin (e) bendinde, imal ve ithal edilen her türlü telsiz cihazlarının çağdaş teknoloji göz önünde bulundurularak tespit edilecek standartlara uygun olacağı hükme bağlanmıştır. Bu hükümlerle en ileri teknolojinin yurda sokulması ve cihazlarda standardizasyon sağlanarak eğitim, işletme ve bakım kolaylıklarının temin edilmesi amaçlanmıştır.

5 inci maddede, bu Kanunla verilen görevleri yürütecek kuruluşlar açıklanmıştır. Danışma Meclisi metninde yer alan, «Monitör birimleri» ibaresi yerine «Başbakanlıkca lüzum görülen diğer birimler ibaresi kullanılarak monitör birimleri dışında lüzum görülen diğer birimlerinde kurulmasına imkân sağlanmıştır.

6 ncı maddede Haberleşme Yüksek Kurulunun kuruluş, çalışma esasları ve görevleri belirlenmiştir. Komisyonumuz konunun önemi nedeniyle bu Kurulun Bakanlar seviyesinde oluşmasını uygun görmüştür. Başbakan gerektiğinde Kurulu toplantıya çağırma yetkisi verilmiş ve bu nedenle olağan toplantı sayısı ikiye indirilmiştir. Danışma Meclisi metninde yer alan ve Kurulun toplantı ve karar alma nisabını gösteren hükümler, bürokratik yanı ağır basan böyle bir Kurul için sakıncalı görülerek benimsenmemiştir.

7 nci maddede Telsiz İşleri Genel Müdürlüğünün kuruluş ve görevleri hükme bağlanmıştır. Komisyonumuz, bu Genel Müdürlüğün Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde oluşturulması uygun mütalaa etmiştir. Genel Müdürlüğün görevleri dokuz bent halinde sayılmıştır.

8 inci maddede, Telsiz İşleri Genel Müdürü ve yardımcılarının nitelikleri, uygulamada doğabilecek suistimalleri önlemek amacıyla, öğrenim ve süre yönünden belirlenmiştir.

9 uncu maddeye mevcut hükümlere ilave olarak turizm, taşımacılık ve benzeri alanlarda kamu yararı açısından telsiz kullanılmasına imkân sağlayacak hükümler ilave edilmesi uygun mütalaa edilmiştir. Bu madde genel telsiz kullanma esaslarını belirlediğinden amatör telsizcilikle ilgili hükümler de birinci fıkrada belirtilmiştir. 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu gereğince Millî Haberleşme Şebekesi PTT tarafından kurulduğundan, maddenin üçüncü fıkrasına eklenen bir hükümlerle, PTT'nin kamu haberleşmesini sağlamak amacıyla kurduğu ve işlettiği veya kiraya verdiği telsiz sistem ve cihazlarının ruhsata bağlı olmaksızın kullanılabilmesi esası getirilmiştir. Ancak PTT İşletmesi Genel Müdürlüğünün telsiz sistem ve cihazları ile ilgili her türlü bilgiyi vermek ve Kanunun ruhsat dışındaki diğer tüm hükümlerine uymakla yükümlü olduğu da hükme bağlanmıştır.

Yabancı Devletlerin Türkiye'de telsiz tesislerini anlaşma veya antlaşma hükümlerine tabi olarak kurabileceği 10 uncu maddede hükme bağlanmıştır. Yabancı Devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilciliklerine telsiz verici, verici-alıcı ve alıcı cihazı kurma ruhsatı ve kullanma izninin müteakibliyet esasına bağlı olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile verilebileceği hususu ikinci fıkrada olarak maddeye eklenmiştir.

Komisyonumuz 11 inci maddede frekans tahsisi ve tescilini hükme bağlamıştır. Maddeye eklenen bir hükümlerle frekans tahsislerinde Türk Silahlı Kuvvetlerine ve emniyet teşkilatına öncelik tanınmıştır.

Amatör telsizcilik 12 nci maddede düzenlenmiştir. Amatör telsizcilerin daha sık denetlenmesi amacıyla, amatör telsizcilik belgesinin üç yılda bir yenilenmesi uygun görülmüştür. Maddenin ikinci fıkrasında amatör telsizcilik belgesinin hangi hallerde verilmeyeceği ve verilmiş olanların hangi durumlarda iptal edileceği hükme bağlanmıştır.

13 üncü maddede telsiz verici ve verici-alıcı cihazı kullananların ruhsat alma mecburiyetinde oldukları hükme bağlanmıştır.

Telsizlerin yerinin, teknik özellik veya işletme tipinin değiştirilmesine ilişkin hükümler 14 üncü maddede düzenlenmiştir.

Telsiz tesislerinin çalıştırılması ile ilgili hususlar 15 inci maddede benimsenmiştir. Aynı konuyu düzenleyen Danışma Meclisi metninin 22 nci maddesinde yer alan test çalışmalarının kullanma izninden hariç tutulmasına ilişkin hüküm sakıncalı görüldüğünden metinden çıkarılmıştır. Ayrıca Bakanlığa bu konudaki müracaatları otuz gün içinde sonuçlandırma görevi verilmiştir.

16 ncı maddede ehliyetli operatör kullanma mecburiyeti, 17 nci maddede operatör ehliyetnamesi, 18 inci maddede telsiz yayın kontrolü hükme bağlanmıştır.

Telsizlerin denetimi 19 uncu maddede açıklanmıştır. Milletlerarası Telekomünikasyon Sözleşmesine bağlı tüzük ve protokollerin hükümlerinin de telsizlerin denetiminde dikkate alınacağı esası getirilmiştir.

Enterferansın giderilmesi 20 nci, sahil telsiz istasyonları 21 inci maddelerde yer almıştır.

Hava ve deniz taşıtlarının telsiz haberleşmesi 22 nci maddede, telsiz alıcı cihazlarının tabi olacakları işlem bakımından ayrılacakları kısımlar 23 üncü maddede açıklanmıştır.

Alıcı cihazı kullananların ve bulunduranların ruhsat alma mecburiyeti 24 üncü maddede düzenlenmiştir. Maddenin (b) bendinde sıkıyönetim ve seferberlik haline de yer verilmesi ve olağanüstü haller ibaresinin çıkarılması zorunlu mütalaa edilmiştir.

Alıcı cihazların yerlerinin değiştirilmesi ve kaydının kapatılmasına ilişkin hükümler 25 inci maddede yer almaktadır. Bu madde Danışma Meclisi metninin 32 nci maddesinden alınmıştır.

Ruhsatlı telsiz cihazlarının satışı ve devrinin Ulaştırma Bakanlığının iznine ve ruhsatlarının değiştirilmesine bağlı olduğu 26 ncı maddede hükme bağlanmıştır.

27 nci maddede Harçlarla ilgili hükümler yer almaktadır. Danışma Meclisi metninin muhtelif maddelerinde yer almakta olan harçlarla ilgili hükümleri Komisyonumuzca, bu maddede toplu olarak gösterilmiştir.

Danışma Meclisi metninin 17 nci maddesinde yer alan harca tabi olmayan telsiz tesislerini gösteren hüküm Komisyonumuzca kanun tekniği yönünden, harçlarla ilgili maddeden sonraya alınarak 28 inci maddede düzenlenmiştir. Maddeye ayrıca «cihazları» kelimesi eklenerek ifade yönünden gerekli açıklık getirilmiştir. PTT İşletmesi Genel Müdürlüğü ruhsata tabi olmayacağından harca tabi olmasına da gerek görülmemiş ve bu madde metinden çıkarılmıştır.

Telsiz cihazlarının imal, ithal ve montajında uygulanacak esaslar 29 uncu maddede açıklanmıştır. Maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle radyo ve televizyon alıcıları dışında kalan her türlü telsiz verici, verici - alıcı ve telsiz alıcı cihazlarının Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenen standartlara uygunluğunu sağlamak amacıyla bu cihazları imal ve ithal edenlere yükümlülük getirilmesi ve imalat ve ithalat yapılmadan önce Ulaştırma Bakanlığından izin alınması esası benimsenmiştir. Birinci fıkrada yapılan değişiklik nedeniyle ikinci ve üçüncü fıkralar yeniden düzenlenmiş ve ticarî amaçla söz konusu cihazları satanların sattıkları cihazla beraber, cihazın teknik vasıflarını belirten bilgi formları ile şemalarını satın alanlara vermek zorunda oldukları maddeye dördüncü fıkra olarak eklenmiştir.

Emniyet ve muhafaza tedbirlerini düzenleyen 30 uncu maddeye yapılan ilavelerle, gerçek kişilerle özel tüzelkişilerin kodlu haberleşme yapmalarının yasaklanması kamu kurum ve kuruluşlarının ise ancak Haberleşme Yüksek Kurulunun izni ile bu tür haberleşme yapması uygun mütalaa edilmiştir.

31 inci maddede yasak bölgelerde yabancı uyrukluların kullanacakları telsiz tesisleri hükme bağlanmıştır.

32 nci madde ceza hükümleri ile ilgilidir. Bu maddede Kanunda yer alan ve suç teşkil eden fiiller madde numaralarına göre sayılmıştır. Tasarıda Komisyonumuzca yapılan değişiklikler ve yükümlülükler dikkate alınarak bu madde aynı esaslar içerisinde yeniden düzenlenmiştir.

33 üncü madde, hangi konularda hangi makamlarca yönetmelik çıkarılacağı belirlenerek yeniden düzenlenmiştir.

34 üncü maddede yapılan değişiklikle 3222 Sayılı Telsiz Kanununun bu Kanunun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlükten kaldırılacağı hükme bağlanmıştır.

Geçici 1 inci maddede 34 üncü maddede yapılan değişiklik nedeniyle altı ay süre içerisinde 3222 Sayılı Kanunun nasıl uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Danışma Meclisi metninin geçici 1 inci maddesi ifade yönünden düzeltilerek geçici 2 nci madde olarak benimsenmiştir.

Danışma Meclisince kabul edilen metnin geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrası, başvuru makamı Ulaştırma Bakanlığı şeklinde, ikinci fıkrası, ortaya çıkacak sorunların önce Haberleşme Yüksek Kurulunda incelenerek çözümlenmesine imkân sağlayacak şekilde değiştirilerek benimsenmiştir.

Geçici 4 üncü maddede Başbakanlıkca kurulan birimlerin ve Telsiz İşleri Genel Müdürlüğünün faaliyete başladığı yılın giderlerini karşılamak üzere Maliye Bakanlığına yetki verilmiştir.

Frekans tahsis ve tescil işlemlerinin yapılabilmesi için yeterli personel, cihaz ve malzeme temini zamanla ihtiyaç gösterecektir. Bu nedenle tasarıya eklenen geçici 5 inci madde ile bu işlemlerin Genelkurmay Başkanlığınca yapılmaya devam edilmesi ve Genelkurmay Başkanlığının Ulaştırma Bakanlığına bu konuda her türlü yardımı sağlaması hükme bağlanmıştır.

35 inci madde yürürlük maddesidir. Bu maddede teşkilatla ilgili hükümlerin Kanunun yayımı tarihinde, amatör telsizcilikle ilgili hükümlerin Kanunun yayımı tarihinden bir yıl sonra, diğer hükümlerin ise kaldırılan hükümler ve geçici 1 ve 2 nci maddelerde yapılan değişikliklere paralel olarak Kanunun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe gireceği hükme bağlanmıştır.

36 ncı madde yürütme maddesidir.

Raporumuz Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına saygıyla arz olunur.

Komisyon Başkanı
Cumhur EVCİL
Tuğg.
İhti. Kom. D. Bşk.

Proje Yetkilisi
Altan ATEŞ
Mu. Alb.

Üye
Şahver KOBAL
Başbakanlık
KKTD Bşk. Yrd. V.

Üye
Mehmet SARI
Hv. Kur. Bnb.
Genkur. Mu. Elk. D. Bşk.
Proje Sb.

Üye
Hüseyin ŞAŞMAZ
Alb.
MSB. Pl. Koor. D. Bşk. lığı

Üye
Sunar KOCADERE
Ulaştırma Bakanlığı
Haberleşme D. Bşk. Yrd.

Üye
Mustafa F. AGAOĞLU
Millî Güvenlik Kurulu
Hukuk Müşaviri

Üye
Kâmuran ARIKAN
MİT Müsteşarlığı

Üye
A. Münir CAĞAVI
PTT Tlg. ve Tlf. D. Bşk.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Telsiz Kanunu

Tasarısı

BÖLÜM - I

Genel Hükümler

Tekel

MADDE 1. — Elektromanyetik dalgalar yoluyla açık veya kodlu ses, data ve resim vermeye veya almaya yarayan her türlü telsiz sisteminin kurulması, işletilmesi ve kontrolü bu Kanun hükümlerine göre Devletin Tekeli altındadır.

Bu Tekelin Devlet adına kontrolü, Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca yürütülür. Ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri ve kendi kuruluş kanununda belirtilen görev sahalarıyla ilgili konularda Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) Müsteşarlığı bu Tekelin dışında, 9 uncu madde hükümlerine uymak kaydıyla telsiz kurup işletmeye yetkilidirler.

Tanımlar

MADDE 2. — Kanunda geçen;

a) «Telsiz» terimi, aralarında herhangi bir fizikî ortam olmaksızın elektromanyetik dalgalar yoluyla açık veya kodlu, ses, data ve resimleri vermeye ve/veya almaya yarayan sistemleri,

b) «Telekomünikasyon» terimi, her türlü bilgi veya haberin veya data, kod, yazı, görüntü (resim) ve seslerin telli, radyo, optik veya öteki elektromanyetik sistemler yoluyla gönderilmesi, yayını veya alınması işlemini,

c) «Radyo - Televizyon Yayın» terimi, radyo dalgaları yoluyla doğrudan tüm halk tarafından alınması amacıyla yapılan ses, televizyon veya öteki tip yayınları kapsayan yayın şeklini,

d) «PTT» terimi, Türkiye Cumhuriyeti Posta - Telgraf ve Telefon İşletmesini,

e) «TRT» terimi, Türkiye - Radyo ve Televizyon Kurumunu,

f) «Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı» terimi, çıkarılacak özel bir kuruluş kanunu ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine bağlı olarak kurulacak ve bu kanunlarla ilgili görevleri üstlenecek olan teşkilatı,

g) «Amme Haberleşmesi» terimi, PTT İşletme Genel Müdürlüğünün yürütmekle yükümlü olduğu ve kuruluş kanununda belirtilen haberleşmeyi,

h) «Monitoring» terimi, sabit ve seyyar tesisler aracılığı ile, telsiz yayınlarının ruhsatnamelerinde belirtilen teknik özelliklere uygunluğunun kontrolünü, uygun olmayanların ve kaçak yayın yapanların tespiti,

i) «Enterferans» terimi, ilgili kanun ve tüzüklere uygun olarak sağlanan her türlü haberleşme hizmetini engelleyen, haberleşmede kesinti yaratan veya kalitesini bozan her türlü yayın veya elektromanyetik etkiyi,

j) «Telsiz Yayın Kontrolü (TYK)» terimi, savaşta ve olağanüstü hallerde, ülkenin güvenliğini ilgilendiren durumlarda düşman uçak ve gemilerinin elektromanyetik yayınlarımızdan seyrüsefer yardımcısı olarak istifade etmesine mani olmak amacıyla bu yayınları durdurmayı veya kısıtlamayı,

İfade eder.

Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı

MADDE 3. — Özel bir kanun ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine bağlı olarak Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı kurulur. Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının kuruluşu, görevleri, çalışma usul ve şekilleri, malî kaynakları ve personel rejimi kuruluş kanununda gösterilir. Bu teşkilatın karar organında Genelkurmay Başkanlığı Ulaştırma, Sanayi ve Teknoloji bakanlıkları, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekre-

(Hükümetin Teklifi)

terliği, Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı ve Devlet Planlama Teşkilatı temsilcileri yer alır. Kendileri ile ilgili bir konunun görüşülmesinde ilgili Bakanlık veya kamu kuruluşları da karar organında temsil edilebilirler. Ancak oy hakkına sahip olamazlar.

Anagörev ve yetkileri

MADDE 4. — Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının anagörev ve yetkileri şunlardır :

- a) Teşkilata yapılan her türlü telsiz kurma, kullanma, nakil, değişiklik ve iptali ile ilgili başvuruları inceleyerek karara bağlamak,
- b) Telsiz haberleşmesini Millî Güvenlik, teknik ve işletme bakımından düzenlemek amacıyla MİT Müsteşarlığı tarafından kurulan monitoring sistemlerince tespit edilen kaçak telsiz tesisatı kuranlarla, ruhsatlarındaki niteliklere uymayanlar hakkında kanunî işlemleri yapmak,
- c) Millî Frekans Planlamasını yapmak, frekans tahsisi, tescili ve iptali ile ilgili işlemleri yürütmek,
- d) Amatör telsizcilik izni almak isteyenlerde bulunması gereken vasıfları ve bunların uyacakları hususları belirlemek,
- e) Amatör telsizcilik ruhsatlarını vermek veya iptal etmek,
- f) Enterferansı önleyecek tüm tedbirleri almak ve bu konudaki başvuruları inceleyip sonuçlandırmak,
- g) 697 sayılı Kanunun haberleşme ile ilgili konularında kanun ve yönetmeliklerde verilecek görevleri yürütmek,
- h) Devlet adına telsiz yayınlarının kontrolü (TYK) görevini yürütmek, TYK ile ilgili yönetmelikleri hazırlamak ve yayınlamak,
- i) Konu ile ilgili her türlü teknik ve idarî işleri yapmak,

Telsiz kurma ruhsatı ve kullanma izni

MADDE 5. — Kamu kuruluşlarına, gerçek ve tüzelkişilere; talepleri halinde, PTT imkânları ile sağlanamayan veya sağlanması PTT'ye aşırı malî külfet yükleyen hizmetler için, telsiz kurma, telekomünikasyon tesis etme ruhsatı ve kullanma izni verilebilir. Bu şekilde verilen ruhsatlar PTT imkânlarının sağlanması ile geri alınır. Bu işlemlerin usul, şekil, süre ve işletme tarzları ile ücret tarifeleri ve benzeri hususlar yönetmelikte belirtilir.

Ancak, tahsis edilmiş frekans bandında çalışan belirli gayelere yönelik telsiz cihazları ruhsat ve ücrete bağlı olmaksızın kullanılabilirlerdir. Bu hususlarla ilgili şartlar ve ayrıntılı kullanım sahaları Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

Ruhsat ve ücrete tabi olmayan telsiz tesisleri

MADDE 6. — Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığına ait telsiz tesisleri, 9 uncu madde hükmüne uyulmak kaydıyla, ruhsat ve ücrete tabi değildir.

MADDE 7. — Yabancı devletlerle yapılan anlaşmalara dayanılarak kurulmuş veya kurulacak telsiz tesisleri özel anlaşma hükümlerine tabidir.

Ruhsata tabi olup, ücrete tabi olmayan telsiz tesisleri

MADDE 8. — Aşağıdaki telsiz tesisleri ruhsata bağlı olup, fakat ücrete tabi değildir.

- a) Hastanelerdeki sağlık ve eğitimle ilgili telsiz cihazları,
- b) Müttekabiliyet esasına bağlı olarak, yabancı memleketlerin Türkiye'deki temsilciliklerine ait telsiz tesisleri ile radyo ve televizyon alıcıları,
- c) Telekomünikasyon ve radyo - televizyon yayın amacı ile yayın yapılmamak ve amatör bantda çalışmak kaydıyla Üniversite, yüksek ve orta dereceli okullarda ders aracı olarak kullanılan telsiz cihazları,

(Hükümetin Teklifi)

- d) Kızılay'ın görevlerinin yürütülmesinde kullanacağı telsiz cihazları,
- e) Genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan telsiz cihazları,

Frekans tahsisi ve tescili

MADDE 9. — Her ne şekilde olursa olsun telsiz verici tesisi kurmak talebinde bulunacaklar, gerekli bilgileri Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatına bildirerek, frekans tahsis ve tescil işlemlerini yaptırmak zorundadırlar. İlgili kişi ve/veya kuruluşların bu işlemleri nasıl yapacakları Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca hazırlanacak yönetmelikte belirlenir.

Amatör telsizcilik

MADDE 10. — Hiçbir maddî ve siyasi çıkar gözetmeksizin sadece kişisel istek ve çaba ile radyo tekniği alanında kendini yetiştirmek amacıyla, amatör telsiz istasyonu çalıştırabilecek nitelikte olduğunu, yönetmelikteki esaslara göre belirleyenlere Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca (AMATÖR TELSİZCİLİK BELGESİ) verilir. Reşit olmayanlar ve kamu hizmetlerinden yasaklananlar bu haktan yararlanamazlar.

Amatör telsizcilik belgesi almış olanlar kuracakları her telsiz için Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatından ayrı ruhsat almak zorundadırlar.

Telsiz verici cihazı kullananların ruhsat alma mecburiyeti

MADDE 11. — Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca telsiz verici ve verici-alıcı tesisi kurma ruhsatı verilen kamu kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler, kullanacakları cihazlar için, tarifesine göre gerekli ücreti ödeyerek her cihaz için bir ruhsatname almak mecburiyetindedirler.

Bir cihaz için verilmiş olan ruhsatname yalnız o cihaz için geçerlidir. Ancak, ruhsatnameye esas olan teknik özellikleri aynen kalmak şartıyla, kuruluşun özelliğine göre birden fazla cihaz kullanılması gereken durumlarda uygulanacak usuller Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca çıkartılacak yönetmelikte belirtilir.

Telsizlerin yer, adet, teknik özelliklerinin veya işletme tipinin değiştirilmesi

MADDE 12. — Ruhsat alınarak kurulmuş olan telsiz tesislerinin yer, adet, teknik özellik veya işletme tipinin değiştirilmesi Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının iznine bağlıdır.

Mobil sistemlere uygulanacak usuller yönetmelikle belirlenir.

Telsiz tesislerinin çalıştırılması

MADDE 13. — Kendilerine ruhsat verilmiş olan kamu kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler, telsiz tesisini vücuda getirdikten sonra Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca kontrol edilerek (KULLANMA İZNI) verilmedikçe bunları çalıştıramazlar.

Kontrol, tarifesinde yazılı ücrete tabi olup, başvurunun kuruma bildirilmesi ve ücretin ödenmesinden sonraki bir ay içinde yapılır. Portatif cihazların kontrolü Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca belirlenecek merkeze/merkezlere götürülerek yaptırılır.

Ehliyetsiz telsizci kullanma yasağı

MADDE 14. — Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca ruhsat verilmiş olan kamu kuruluşları, gerçek ve tüzel kişilere ait telsiz tesislerinden hangilerinin operatörle işletileceği yönetmelikte belirtilir. Bu kişi ve kuruluşlar, 15 üncü madde esaslarına göre ehliyet almış operatör bulundurmamak mecburiyetindedirler. Ehliyetnamesiz operatör kullananların ruhsatnameleri yönetmelikte belirtilecek usule göre Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca iptal edilir.

(Hükümetin Teklifi)

Profesyonel telsizci ehliyetnamesi

MADDE 15. — Telsiz operatris ve operatörlerinin Milletlerarası Telekomünikasyon Sözleşmesine ek Radyo Tüzüğü hükümlerine uygun olarak gerekli ehliyetnameleri almaları şarttır. Bu ehliyetnameler yapılacak sınav sonuçlarına göre yönetmelikte belirlenen esaslara uygun olarak Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca verilir.

Telsiz tesislerinin çalıştırılmasının kısıtlanması veya durdurulması

MADDE 16. — Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı, olağanüstü durumlarda ve savaşta, Genelkurmay Başkanlığının talebi üzerine, Millî Güvenlik bakımından bütün telsiz verici, alıcı ve alıcı-verici cihazlarının çalıştırılmasını geçici veya süresiz olarak durdurmaya, kısıtlamaya yetkilidir. Bu uygulama belli tesis ve bölge için olabileceği gibi, bütün ülke için de olabilir.

Telsizlerin denetimi

MADDE 17. — Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı, kamu kuruluşlarına ve Türkiye dahilinde bulunan Türk veya yabancı gerçek ve tüzel kişilere ait her çeşit telsiz tesislerini denetler. (7 nci madde hükümleri saklıdır.)

Tesislerin denetimi sırasında kanun, yönetmelik ve ruhsatlarındaki kayıt ve şartlara aykırı durumları tespit edilenerin kullanma izni gerekli düzeltmeler yapıncaya kadar geri alınır. Yönetmelikte gösterilen sürede bu düzeltme yapılamazsa, ruhsatnameleri verilmesindeki usule göre iptal edilir.

Yabancı devletler tarafından verilmiş ruhsatnameyi haiz deniz ve hava taşıtlarındaki telsiz tesisleri, Milletlerarası Telekomünikasyon Anlaşması ve buna bağlı tüzükler hükümleri saklı kalmak kaydıyla millî mevzuatımıza göre Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca denetlenir. Aykırılık tespiti halinde geçici olarak kapatma kararı alınır ve mahzurlar giderilinceye kadar taşıtların sefer yapmalarına izin verilmez.

Enterferans

MADDE 18. — Gerek doğrudan gerekse hatlar ve enerji şebekeleri yoluyla telsiz cihazlarında enterferans meydana getiren cihaz ve tesisat sahipleri veya bunları işletenler, bu enterferansları gidermek için gereken tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Kıyı telsiz istasyonları kurulması ve işletilmesi

MADDE 19. — Deniz taşıtlarını kara ile amme haberleşmesini sağlayacak olan Sahil Telsiz İstasyonlarını kurma ve işletme yetkisi, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait olanlar dışında, PTT İşletme Genel Müdürlüğüne aittir.

Hava ve Deniz taşıtlarının telsiz haberleşmesi

MADDE 20. — Türk deniz ve hava taşıtlarının hangilerinde, ne miktar telsiz bulundurulacağı ve teknik özellikleri (Türk Silahlı Kuvvetleri hariç) ile, Türk ve yabancı deniz ve hava taşıtlarının, Türk karasularında, limanlarında, ve hava sahasında hareket tarzları ve telsiz haberleşmesinde uymaya mecbur oldukları hususlar, Ulaştırma Bakanlığı e Millî Haberleşme kontrol Teşkilatınca birlikte hazırlanacak yönetmelikte belirtilir.

(Hükümetin Teklifi)

BÖLÜM - II
Telsiz Alıcı Cihazları

Telsiz alıcı cihazları ve çeşitleri

MADDE 21. — Kanuna göre telsiz alıcı cihazları tabi olacakları işlem bakımından iki kısma ayrılırlar.

a) Her çeşit radyo ve televizyon yayınlarını almaya yarayan cihazlar,

b) (a) fıkrasında belirtilenler dışındaki, elektromanyetik dalgalar yoluyla haberleşme niteliğindeki her çeşit resim, ses ve datayı almaya veya kayda yarayan cihazlar.

Alıcı cihazı kullananların ruhsat alma mecburiyeti

MADDE 22. — a) 21 inci maddede belirtilen alıcılardan, radyo ve televizyon yayınlarını almaya mahsus olanları kullanacakların 359 sayılı TRT Kurumu Kanunda gösterildiği şekilde, bunların dışında kalan alıcı cihazları kullanacakların ise Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatında ruhsatname almaları şarttır. Her alıcı cihaz için bir ruhsatname verilir.

b) Türkiyeye turist olarak veya geçici görevle gelen yabancılarla yurt dışında ikamet eden ve geçici olarak yurda dönen vatandaşların beraberlerinde veya taşıtlarında bulunan ve geri götürmek üzere pasaportlarına kaydedilmiş olan 21 inci maddede belirtilen alıcılar ruhsat ve ücrete tabi değildir.

Yasak bölgelerde yabancı uyrukluların kullanacakları alıcı cihazlar

MADDE 23. — Yasak bölgelerde bulunan yabancı uyruklulara, 21 inci maddenin (b) fıkrasında belirtilen alıcı cihaz ruhsatı verilmesi, ilgili askerî makamın müsaadesine bağlıdır. Ruhsat verilen bu gibi kişilerin hüviyetleri ile cihazlarının nitelikleri Genelkurmay Başkanlığına ve İçişleri Bakanlığına bildirilir.

Alıcı cihazlarının başkalarına devri

MADDE 24. — 21 inci maddede belirtilen cihazların herhangi bir şekilde başkalarına satışı veya devri, bu cihazlarla ilgili ruhsatnamelerin de değiştirilmesi şartına bağlıdır. Aksi takdirde ruhsatname sahibinin sorumluluğu devam eder.

Alıcı cihazlarının yerlerinin değiştirilmesi, kullanılmasından vazgeçilmesi ve tekrar kullanılması

MADDE 25. — 21 inci maddede belirtilen cihazların kullanılmasından vazgeçilmesi, yeniden kullanılması ve bunların başka bir yere nakli veya kaydının kapatılması, yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

BÖLÜM - III

Ücretler

MADDE 26. — 21 inci maddede belirtilen alıcılar ve her türlü verici, verici-alıcı kullanımı ile, 10 ve 15 inci maddelere göre amatör telsizcilere, telsiz operatör ve operatrislerine verilecek telsizcilik belgeleri ve Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının yapacağı hizmetler ücrete tabidir. 21 inci maddenin (a) fıkrasındaki alıcılar dışındaki ücretlerin ne zaman, nasıl ve kim tarafından tahsil edileceği Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca çıkartılacak yönetmeliklerde belirtilir. Ruhsat ücretleri Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının karar organının teklifi ile Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

21 inci maddenin (a) fıkrasındaki alıcılar ile ilgili ücretlerin dışındaki ücretler devlet bütçesine gelir kaydedilir.

(Hükümetin Teklifi)

BÖLÜM - IV
Müşterek Hükümler

Cihazların izahname ile montaj şemalarının telsiz teşkilatına bildirilmesi mecburiyeti

MADDE 27. — Her türlü telsiz verici, alıcı ve verici-alıcı cihaz ithalatçıları ve imalatçıları, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü ve Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca müştereken belirlenen standartlara uymakla yükümlüdürler. Ayrıca ithal veya imal ettikleri veya edecekleri cihazların tanımları için gerekli her türlü teknik nitelik ve bilgileri, kullanma izahnamelerini ve montaj şemalarını ithal veya imalât yapılmadan önce ve yapıldığında, ayrıca model değişikliği veya cihaz üzerinde tadilat yapılması halinde bir defa, bu cihazların miktarı ile kimlere satıldığını da her takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle dörder nüsha listeler halinde Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatına vermeye mecburdurlar.

İthalatçı ve imalatçılar dışında kalan ve her türlü verici, alıcı ve verici-alıcı cihazları alıp satan kuruluş ve kişiler de, satın aldıkları ve sattıkları cihazları hangi tarihte nereden ve kimden ne miktar satın aldıklarını ve bunları kime ve ne miktar sattıklarını Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatına her üç ayda bir dörder nüsha listeler halinde bildirmeye ve sattıkları her cihazın teknik vasıflarını belirten bilgi formları ile şemalarını cihazı satın alanlara vermeğe mecburdurlar.

MADDE 28. — 9, 17, 22 ve 27 nci maddelerde belirtilen hususlarda özelliği bulunan Türk Silahlı Kuvvetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının, bu işlemleri nasıl yapacakları Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca hazırlanacak özel yönetmelikte belirlenir.

MADDE 29. — Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı, «Ana Görev ve Yetkileri» bölümündeki işlemler ile bu kanunda yer alan öteki konularla ilgili yönetmelikleri, Uluslararası Anlaşmaları da gözönüne alarak kuruluşu tarihinden itibaren bir yıl içinde hazırlar ve onaylatarak yürürlüğe koyar.

MADDE 30. — Milletlerarası sorumluluklar ile ilgili hususlar Ulaştırma Bakanlığı ve Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatınca hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

BÖLÜM - V
Ceza Hükümleri

MADDE 31. — Aşağıda belirtilen durumlara aykırı davranışları tespit edilenler, filleri ayrı bir suç oluştursa bile ayrıca :

a) 21 inci maddenin (a) fıkrasında belirtilen cihazları ruhsat almadan kullananlar beşbin liradan onbin liraya kadar ağır para cezasına; yapanlar ise onbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezasına,

b) 21 inci maddenin (b) fıkrasında belirtilen cihazları ruhsat almadan yapan veya kullananlar, bir aydan altı aya kadar hapis ve onbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezasına,

c) 17 inci madde uyarınca yapılacak inceleme ve denetlemeler sonucunda aykırı davranışları tespit edilen tesis sahipleri ve işletenleri ve ayrıca uluslararası telekomünikasyon usullerine aykırı haberleşme yaptığı, MİT Müsteşarlığına it monitöring sistemince tespit edilen telsiz, telgraf ve telefon operatörleri bir aydan altı aya kadar hapis ve onbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezasına,

d) 10 uncu maddeye aykırı davranışta bulunanlar, üçbin liradan beşbin liraya kadar ağır para cezasına,

e) Yetkili makamın uyarısına rağmen 18 inci maddede yazılı hükümleri 15 gün içinde yerine getirmeyenlerin ruhsatları iptal edilir ve bunlar ayrıca 15 günden üç aya kadar hapis veya üçbin liradan onbeşbin liraya kadar ağır para cezasına,

f) 20 inci maddeye aykırı hareket edenler üçbin liradan onbeşbin liraya kadar ağır para cezasına,

g) 27 nci madde hükmüne uymayanlar Türk Ceza Kanununun 526 nci maddesi uyarınca,

h) Telsiz haberleşme gizliliğine uymayan veya bu gizliliği bozanlar onbeş günden üç aya kadar hapis ve

(Hükümetin Teklifi)

ya üçbin liradan onbeşbin liraya kadar ağır para cezasına,

i) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen haller dışında bu Kanun hükümlerine aykırı hareket edenler, her aykırı işlemleri için beşbin liradan onbeşbin liraya kadar ağır para cezasına, mahkûm edilirler.

MADDE 32. — Fiilleri daha ağır bir suç oluştursa bile ayrıca bu Kanun hükümlerine aykırı hareket edenler, eylemleri ile Anayasa'da yeralan temel hak ve hürriyetleri ideolojik amaçlarla, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne veya dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayrılığına dayanılarak nitelikleri Anayasa'da belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak maksadıyla işlenen suçlarla bunlara murtabit suçları işlemleri halinde, 31 inci maddede yazılı para cezası üç misli artırılır ve ayrıca üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. Bu Kanunda belirtilen suçlar olağanüstü hallerde ve savaşta işlendiği takdirde cezalar bir misli artırılarak hükmolunur.

MADDE 33. — Bu Kanun gereğince hükmedilecek para cezaları Hazineye gelir kaydedilir.

BÖLÜM - VI

Kaldırılan Hükümler

MADDE 34. — 9 Haziran 1937 tarih ve 3222 sayılı Telsiz Kanunu, ek ve değişiklikleri, çeşitli Kanunların telsiz kurma ve işletme yetkisi veren hükümleri ve diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri kaldırılmıştır.

BÖLÜM - VII

Geçici Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — Kuruluş Kanunlarının verdiği yetkiye göre telsiz kullanma ve mer'i usullere göre aldığı ruhsata istinaden veya ruhsatsız olarak her ne şekilde olursa olsun telsiz tesisatı kuran ve kullanan bütün kamu kuruluşları, gerçek ve tüzelkişiler Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı kuruluş kanununda gösterilecek süre içinde gerekli belgelerle birlikte Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatına başvurarak durumlarını bu Kanun hükümlerine uyduracaklardır. Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı, bu kuruluşların durumlarını inceleyerek ve PTT imkânlarını gözönüne alarak ruhsatnamelerinin yenilenmesi veya iptali yoluna gider.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girişinden itibaren 6 ay içinde, Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı kuruluş kanunu çıkarılarak Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı faaliyete geçirilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı kuruluş kanunu ve ilgili yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 4. — 10 uncu maddede sözü edilen amatör telsizcilere monitöring sistemi kurulup çalışmaya başlayıncaya kadar ruhsat verilmez.

(Hükümetin Teklifi)

BÖLÜM - VIII

Yürürlük

MADDE 35. — Bu Kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 36. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14.8.1981

Başbakan

B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan Yrd. <i>Z. Baykara</i>	Devlet Bak. - Başbakan Yrd. <i>T. Özal</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. İ. Öztrak</i>	Devlet Bakanı <i>M. Özgüneş</i>
Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. M. N. Özdaş</i>	Adalet Bakanı <i>C. Mentek</i>	Milli Savunma Bakanı <i>Ü. H. Bayülken</i>	İçişleri Bakanı <i>S. Çetiner</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. Türkmen</i>	Maliye Bakanı <i>K. Erdem</i>	Milli Eğitim Bakanı <i>H. Sağlam</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Dr. T. Önalp</i>
Ticaret Bakanı <i>K. Canıürk</i>	Sağ. Sos. Yrd. Bak. <i>Prof. Dr. N. Ayanoğlu</i>	Gümrük ve Tekel Bakanı <i>R. Baturalp</i>	Ulaştırma Bakanı <i>N. Özgür</i>
Tarım ve Orman Bakanı <i>Prof. Dr. S. Özbek</i>	Çalışma Bakanı <i>Prof. Dr. T. Esener</i>	Sanayi ve Teknoloji Bakanı <i>Ş. Kocatopçu</i>	Enerji ve Tab. Kay. Bak. <i>S. Bingöl</i>
Turizm ve Tanıtma Bakanı <i>İ. Evliyaoğlu</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>Dr. Ş. Tüten</i>	Köy İşleri ve Koop. Bakanı <i>M. R. Güney</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>V. Özgül</i>
	Sosyal Güvenlik Bakanı <i>S. Şide</i>	Kültür Bakanı <i>C. Baban</i>	

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Telsiz Kanunu Tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Telsiz Tekeli ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam :

MADDE 1. —

a) Amaç :

Bu kanunun amacı elektromanyetik dalgalar yoluyla açık veya kodlu ses, data ve resim vermeye veya almaya yarayan her türlü telsiz sisteminin kurulmasına ve işletilmesine müsaade edilmesi ile kontrolün Devlet tekeline alınması ve haberleşme alanında planlama ve koordinasyon yaparak yatırımları yönlendirilecek politika, hedef ve ilkelerin tespitine yardımcı olacak bir teşkilatın kurulmasıdır.

b) Kapsam :

Bütün kamu kuruluşları, gerçek ve tüzelkişiler bu kanun hükümlerine uymakla yükümlüdürler. Ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri ve kendi kuruluş kanununda belirtilen görev sahaları ile ilgili konularda Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) Müsteşarlığı hakkında bu kanun hükümleri (19 uncu madde hariç) uygulanmaz.

Telsiz Tekeli :

MADDE 2. — Telsiz tekeliyle ilgili görevleri Devlet adına yerine getirmekle Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı yükümlüdür. Ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri ve kendi kuruluş kanununda belirtilen görev sahaları ile ilgili konularda Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) Müsteşarlığı bu tekelin dışında 19 uncu madde hükümlerine uymak kaydıyla telsiz kurup işletmeye yetkilidirler.

Tanımlar :

MADDE 3. — Kanunda geçen;

a) «Telsiz» terimi, aralarında herhangi bir fiziki bağlantı olmaksızın elektromanyetik dalgalar yoluyla açık veya kodlu ses, data ve resimleri vermeye almaya veya yalnızca vermeye veya almaya yarayan sistemler,

b) «Telekomünikasyon» terimi, her türlü bilgi veya haberin veya data, kod, yazı, görüntü (resim) ve seslerin telli, radyo, optik veya öteki elektromanyetik sistemler yoluyla gönderilmesi, yayını ve alınması işlemini,

c) «Radyo Televizyon yayını» terimi, radyo dalgaları yoluyla doğrudan tüm halk tarafından alınması amacıyla yapılan ses, televizyon veya öteki tip yayınları kapsayan yayın şeklini,

d) «Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı» terimi bu kanunla kurulan teşkilatı,

e) «Monitör» terimi, sabit ve seyyar tesisler aracılığı ile, telsiz yayınlarının ruhsatnamelerinde belirtilen teknik özelliklere, kanun ve yönetmeliklere uygunluğunun kontrolünü, uygun olmayanların ve kaçak yayın yapanların tespitini yapan sistemi,

f) «Enterferans» terimi, ilgili kanun ve tüzüklere uygun olarak sağlanan her türlü haberleşme hizmetini engelleyen, haberleşmede kesinti yaratan veya kalitesini bozan her türlü yayın veya elektromanyetik etkiyi,

g) «Telsiz Yayın Kontrolü (TYK)» terimi, savaşta ve olağanüstü haller ile ülkenin güvenliğini ilgilendiren durumlarda; düşman uçak ve gemilerinin elektromanyetik yayınlarımızdan seyrüsefer yardımcısı olarak istifade etmesine mani olmak amacıyla bu yayınları geçici veya süresiz olarak durdurmayı veya kısıtlamayı,

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Telsiz Kanunu Tasarısı

BİRİNCİ KISIM

Genel Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı; haberleşme maksadıyla kullanılan ve elektromanyetik dalgalar yoluyla açık veya kodlu veya kriptolu ses, data ve resim vermeye veya almaya yarayan her türlü telsiz sisteminin kurulmasına, işletilmesine müsaade edilmesi ve kontrolü ile telsiz haberleşmesi alanındaki politika, hedef ve ilkelerin tespitine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

Kapsam

MADDE 2. — Bütün kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler bu Kanun hükümlerine tabidir. Ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri ve kendi kuruluş kanununda belirtilen görev sahaları ile ilgili konularda Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı hakkında 11 inci madde hariç bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Tanımlar

MADDE 3. — Kanunda geçen;

a) «Telsiz» terimi, aralarında herhangi bir fizikî bağlantı olmaksızın elektromanyetik dalgalar yoluyla açık veya kodlu veya kriptolu ses, data ve resimleri vermeye, almaya veya yalnızca vermeye veya almaya yarayan sistemleri,

b) «Radyo - Televizyon Yayını» terimi, radyo dalgaları yoluyla doğrudan kitle haberleşmesi amacıyla yapılan ses, televizyon veya öteki tip yayınları kapsayan yayın şeklini,

c) «Telsiz Yayın Kontrolü» terimi, olağanüstü haller ile ülkenin güvenliğini ilgilendiren durumlarda, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde, düşman uçak, gemi veya diğer muhabere elektronik vasıtalarının, elektromanyetik yayınlarımızdan seyrişer yardımcı olarak veya istihbarat amacı ile istifade etmesine mani olmak üzere, bu yayınları geçici veya süresiz olarak durdurmayı veya kısıtlamayı,

d) «Enterferans» terimi, ilgili kanun ve tüzüklere uygun olarak sağlanan her türlü haberleşme hizmetini engelleyen, haberleşmede kesinti doğuran veya kalitesini bozan her türlü yayın veya elektromanyetik etkiyi,

e) «Kamu Haberleşmesi» terimi, Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün yürütmekle yükümlü olduğu ve kendi kuruluş kanununda belirtilen haberleşmeyi, ifade eder.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

h) «Kamu Haberleşmesi» terimi, PTT İşletme Genel Müdürlüğünün yürütmekle yükümlü olduğu ve kendi kuruluş kanununda belirtilen haberleşmeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı

Kuruluş :

MADDE 4. — Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine bağlı Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı kurulmuştur. Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı; kamu tüzelkişiliğine sahip Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü ile Haberleşme Yüksek Kurulu ve Monitör birimlerinden meydana gelir.

Görev :

MADDE 5. — Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatının görevleri şunlardır :

- a) Devlet adına telsiz tekelini uygulamak;
- b) Türkiye'nin, haberleşme politikasının hedef ve ilkelerinin tespiti, bu alandaki yatırımların yönlendirilmesi konularında Bakanlar Kuruluna yardımcı olmak,
- c) Bakanlar Kurulunca kabul edilen ilke ve hedefler doğrultusunda Devlet Planlama Teşkilatı ile koordineli olarak kısa, orta ve uzun vadeli planları hazırlamak,
- d) Muhtelif bakanlıkların haberleşme politikası ile ilgili faaliyetlerinde koordinasyonu temin etmek, tavsiyelerde bulunmak,
- e) Her türlü haberleşme sistemi ile ilgili standartları tespit ve Bakanlar Kurulunca çıkarılan yönetmeliklerle ilan etmek ve sistemlerin bu standartlara uygunluğunu gözetmek,

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Kuruluş ve Görevler

Genel esaslar

MADDE 4. — Telsiz haberleşmesine ilişkin genel esaslar şunlardır.

- a) Her türlü telsiz sisteminin kurulmasına ve işletilmesine müsaade edilmesi ile kontrolü, Devletin yetki ve sorumluluğu altındadır.
- b) Telsiz sistemlerinin kurulması, kullanılması, nakli, değiştirilmesi, yenilenmesi ve hizmet dışı bırakılması işlemleri; başvuru üzerine yapılan inceleme ve tespitlere göre yürütülür.
- c) Her türlü telsiz yayınının birbirlerini taciz etmemesini ve frekans bantlarının en verimli şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla bölgesel, ülke çapında ve uluslararası frekans planlaması yapılır ve uygulanır.
- d) Telsiz sistemlerinin, ülke ekonomisinin ve sosyal gelişmesinin yararına, âtıl kapasiteye yol açmayacak ve Millî haberleşme şebekesini tamamlayacak şekilde tesisi esastır.
- e) İmal ve ithal edilen telsiz sistem ve cihazlarının çağdaş teknoloji gerekleri göz önünde tutularak yapılacak düzenlemelerle tespit edilen standartlara uygunluğu sağlanır.
- f) Olağanüstü haller ile ülkenin güvenliğini ilgilendiren durumlarda; sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde tüm telsiz cihazları ve sistemleri alınacak tertip ve tedbirlerle, kamu yararına ve Millî Savunma amaçları doğrultusunda kullanılır.
- g) Müsaade edilen veya edilmeyen frekanslarda yapılacak usulsüz yayınların ve enterferansların izlenmesi ve önlenmesi amacıyla gerekli kontrol tertip ve tedbirleri alınır.
- h) Merkez dışı yerlerdeki başvurular ve tebliğler Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü aracılığıyla yapılır.

Kuruluş

MADDE 5. — Dördüncü maddede belirtilen genel esaslar çerçevesinde, Devlet yetki ve sorumluluğunu uygulamak ve bu Kanunla verilen diğer görevleri yapmak üzere; Haberleşme Yüksek Kurulu ile Ulaştırma Bakanlığı merkez teşkilatı bünyesinde Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Ayrıca 4 üncü maddenin (g) bendindeki görevlerin ifası için, lüzum görülen diğer birimler Başbakanlıkça kurulabilir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

- f) Telekomünikasyon ve elektronik endüstrisi alanlarındaki araştırmacı kuruluşlarla işbirliği yaparak gelişmeleri takip etmek ve tavsiyelerde bulunmak,
- g) Telekomünikasyon ile ilgili olarak düzenlenen teknik seviyedeki uluslararası toplantı, konferans ve benzeri faaliyetlere katılmak ve telekomünikasyon hakkında Türkiye'nin, takip edeceği dış politikanın tespiti için Bakanlar Kuruluna veya ilgili bakanlıklara yardımcı olmak;
- h) Telsiz haberleşmesini Millî Güvenlik, teknik ve işletme bakımından düzenlemek, kontrol etmek ve konu ile ilgili işlemleri yürütmek,
- i) Frekans bantlarının en verimli şekilde kullanılmasını temin etmek, bu amaçla bölgesel, ülke çapında ve uluslararası kullanım ile ilgili planlamayı yapmak ve yürütmek,
- j) 697 Sayılı «Ulaştırma ve Haberleşme Hizmetlerinin Olağanüstü Hallerde ve Savaşta Ne Suretle Yürütüleceğine Dair Kanun»un haberleşme hizmetleri ile ilgili hükümlerinin yürütülmesine yardımcı olmak, bu konu ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmeliklerle verilecek görevleri yürütmek,
- k) Bu Kanunda yer alan diğer görevleri yürütmek ve mevcut hükümlerine uymayanlar hakkında suç duyurusu dahil her türlü teknik ve idarî işlemi yapmak.

Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü Teşkilatı :

MADDE 6. — Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü, Genel Müdürlük, Genel Müdür Yardımcılığı, Müşavirlik, Daire Başkanlıkları, Şube Müdürlükleri ve yeteri kadar taşra birimlerinden oluşur.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Haberleşme Yüksek Kurulunun kuruluş, çalışma esasları ve görevleri

MADDE 6. — Haberleşme Yüksek Kurulu, telsiz haberleşmesi alanında genel direktif organı olup Başbakanın veya görevlendireceği bir Devlet Bakanının başkanlığında, İçişleri ve Ulaştırma Bakanları ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri ve Genelkurmay Muhabere Elektronik Başkanından oluşan bir üst kuruldur.

Telsiz İşleri Genel Müdürü ve Başbakanca gerek görülen diğer bakanlar ile kamu kurum ve kuruluşları yetkilileri Kurul toplantılarına katılır.

Kurul, Mart ve Eylül aylarında olmak üzere yılda iki defa toplanır. Başbakan, resen veya Ulaştırma Bakanının teklifi üzerine gerektiğinde ayrıca Kurulu toplantıya çağırabilir.

Kurulun çalışma usul ve esasları Başbakanlıkça düzenlenir.

Haberleşme Yüksek Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) 4 üncü maddede belirtilen genel esaslar dahilinde prensip kararları almak ve direktifler vermek.
- b) Tespit edilen politika ve planlar doğrultusunda yapılan uygulamaları incelemek, değerlendirmek ve yönlendirmek.

Telsiz İşleri Genel Müdürlüğünün kuruluş ve görevleri

MADDE 7. — Ulaştırma Bakanlığı merkez teşkilatı bünyesinde kurulan Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü; Genel Müdür, yeteri kadar genel müdür yardımcısı ile teknik ve idarî bakımdan lüzumlu birimlerden oluşur.

Telsiz İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır :

a) Dördüncü maddede belirtilen genel esaslar çerçevesinde, Haberleşme Yüksek Kurulu ile Ulaştırma Bakanlığının vereceği direktifleri yerine getirmek, gerekli planları hazırlamak ve uygulamak ve ilgili diğer kurum ve kuruluşların bu konudaki faaliyetlerine Ulaştırma Bakanlığı adına nezaret etmek.

b) Telsiz haberleşmesi ve endüstrisi alanlarındaki araştırmacı ve imalatçı kuruluşlarla da işbirliği yaparak elektronik ve elektromanyetik teknolojideki gelişmeleri takip etmek.

c) Bu Kanun uyarınca yapılan uygulamaları takip ve kontrol etmek, incelemek, değerlendirmek ve Ulaştırma Bakanlığınca lüzum görülen konularda Haberleşme Yüksek Kuruluna bilgi sunmak.

d) Radyo ve televizyon verici istasyonları dahil olmak üzere her nevi frekans, planlama, tahsis ve tescil işlemlerini takat ve yayın sürelerini de göz önünde tutarak uluslararası kuruluşlarla işbirliği de yapmak suretiyle yürütmek.

e) Usulsüz yayınları ve enterferansları izleyen ve tespit eden birimlerle karşılıklı işbirliği yaparak gerekli işlemleri yürütmek.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettığı Metin)

Haberleşme Yüksek Kurulu :

MADDE 7. — Haberleşme Yüksek Kurulu; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri, Genelkurmay Muhabere Elektronik Başkanı, İçişleri, Maliye, Ticaret, Ulaştırma, Sanayi ve Teknoloji bakanlıkları Müsteşarları, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı ve Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünden oluşur.

Haberleşme Yüksek Kuruluna, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri Başkanlık eder.

Kurul; Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarının ilk iş gününde çağrı beklemezsizin toplanır. Gerektiğinde Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri normal süreyi beklemeden kurulu toplantıya çağırabilir.

Kurul en az yedi üye ile toplanır ve Kurul üye tamsayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Çekimser oy kullanılamaz. Kendileri ile ilgili bir konunun görüşülmesinde ilgili Bakanlık veya kamu kuruluşları da Kurulda temsil edilebilirler; ancak oy hakkına sahip olamazlar,

Monitör Teşkilatı :

MADDE 8. — Monitör teşkilatı; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğince tespit edilen ve Başbakanlıkça onaylanan birimlerden oluşur.

Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünün Görevleri :

MADDE 9. — Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü, bu Kanunla verilen ve Haberleşme Yüksek Kurulunca belirlenen görevleri yürütür.

Haberleşme Yüksek Kurulunun Görevleri Şunlardır :

MADDE 10. — Kurulun görevleri şunlardır :

a) Haberleşme politikasının hedef ve ilkelerinin tespitinde, yatırımların yönlendirilmesinde, Bakanlar Kuruluna yardımcı olmak ve hazırlanacak planların, kanun ve yönetmeliklerin Bakanlar Kuruluna sunulmadan önce tayin edilen hedef ve ilkelere uygunluğunu incelemek,

b) Haberleşme politikası ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin Bakanlar Kurulu, Bakanlıklar, Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü, kamu kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişilerden gelen istek, teklif ve başvuruları incelemek ve karara bağlamak,

c) Telekomünikasyon alanında Türkiye'nin takip edeceği dış politika ile ilgili olarak Bakanlar Kuruluna yardımcı olmak,

d) Bu Kanun ile verilmiş görevler ve alınan kararlar doğrultusunda Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünün faaliyetlerini yönlendirmek ve denetlemek,

Monitör Teşkilatının Görevleri :

MADDE 11. — Monitör Teşkilatı ülke çapında telsiz haberleşmesini millî güvenlik, teknik ve işletme bakımından düzenler, sabit ve seyyar tesisler aracılığı ile elde ettiği bilgileri Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğüne bildirir.

Kadro :

MADDE 12. — Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü ve Monitör Teşkilatının kadroları; Genelkurmay Başkanlığı ile koordine edilerek Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğince tespit ve Devlet Personel Dairesinin görüşü alınmak suretiyle Bakanlar Kurulu Kararı ile ihdas edilir.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

- f) Bu Kanunda yer alan ve Ulaştırma Bakanlığına verilen görevleri Bakanlık adına yürütmek, her türlü kayıtları tutmak ve mevcut hükümlere uymayanlar hakkında gerekli teknik ve idari işlemleri yapmak.
- g) Haberleşme Yüksek Kurulunun sekreteryaya hizmetlerini yapmak.
- h) Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Atama ve Özlük Hakları :

MADDE 13. — Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürü, elektronik dalında ihtisası bulunan ve bu ihtisasını belgelendiren, yüksek öğrenim görmüş en az 15 yıl 13.12.1960 gün ve 160 sayılı Devlet Personel Dairesi Kurulması Hakkında Kanununun 4 üncü maddesine tabi kurumlarda fiilen çalışmış olanlar arasından Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterinin teklifi üzerine müşterek kararname ile atanır. Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürü aylık ve diğer bütün özlük hakları bakımından 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir.

Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünde Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilgili görevleri yürütmek üzere tesis edilecek kadrolara, Silahlı Kuvvetler mensubu muhabere sınıf subaylarından Genelkurmay Başkanlığınca atama yapılır. İlgililer hakkında, bu teşkilatta görev yaptıkları sürece her türlü özlük hakları 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre yürütülür.

Teşkilatta görev alacak diğer personelin nitelikleri ve atama usulleri yönetmelikle belirlenir. Bu personel özlük hakları bakımından 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Genel Hükümler

Telsiz Kurma Ruhsatı ve Kullanma İzni :

MADDE 14. — Kamu kuruluşlarına, gerçek ve tüzelkişilere; PTT imkânları ile sağlanamayan veya PTT imkânları ile sağlanması Devlete aşırı mali külfet yükleyen, ya da Millî Güvenlik açısından zorunlu olan hizmetler için, talepleri halinde, telsiz kurma veya her türlü telsiz telekomünikasyon tesis etme ruhsatı ve kullanma izni verilebilir. Bu şekilde verilen ruhsatlar PTT'ce imkân sağlanması halinde geri alınabilir.

Ancak, tahsis edilmiş frekans bandında çalışan, belirli gayelere yönelik telsiz cihazları ruhsat ve harca bağlı olmaksızın kullanılabilir.

Özel Anlaşma Hükümleri :

MADDE 15. — Yabancı devletlerle yapılan anlaşmalara dayanılarak kurulmuş veya kurulacak telsiz tesisleri özel anlaşma hükümlerine tabidir.

Ruhsat ve Harca Tabi Olmayan Telsiz Tesisleri :

MADDE 16. — Türk Silahlı Kuvvetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığına ait telsiz tesisleri ruhsat ve harca tabi değildir.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Personel nitelikleri

MADDE 8. — Genel Müdür ile en az bir genel müdür yardımcısının elektronik dalında lisansüstü eğitim yapmış olmaları şarttır. Diğer genel müdür yardımcılarında da en az lisans düzeyinde eğitim yapmaları aranır.

Genel Müdür ve yardımcıları kamu kurum veya kuruluşlarında ihtisasları ile ilgili görevlerde, Genel Müdür en az onbeş yıl, yardımcıları ise en az on yıl çalışmış olanlar arasından atanırlar.

İKİNCİ KISIM
Telsiz Cihazları

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Telsiz kurma ve kullanma esasları

MADDE 9. — Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişilere, Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü imkânları ile haberleşme sağlanamaması veya Millî Güvenlik ya da kamu yararı açısından gerekli olması hallerinde veya eğitim ve öğretim kurumlarına ve gerçek kişilere amatör maksatlar için, talepleri üzerine telsiz kurma veya her türlü telsiz haberleşme sistemi tesis etme ve kullanma izni verilebilir.

Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü imkânları ile sağlanamaması nedeniyle verilen izinler, bu idarece imkân sağlanması halinde geri alınabilir.

Ancak, yönetmelikte belirtilen belirli gayelere yönelik olarak tahsis edilmiş frekans bandında çalışan telsiz cihazları ile Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün kamu haberleşmesini sağlamak amacıyla kurduğu ve işlettiği veya kiraya verdiği telsiz sistem ve cihazları, tescilleri yapılmak kaydıyla ruhsata ihtiyaç göstermeksizin kullanılabilir.

Özel hükümler

MADDE 10. — Yabancı devletlerle yapılan antlaşma veya anlaşmalara dayanılarak kurulmuş veya kurulacak telsiz tesisleri bu antlaşma ve anlaşmalardaki varsa özel hükümlere tabidir.

Yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilciliklerine, münhasıran mensup buldukları hükümet merkezleriyle haberleşme yapmak üzere mütekabiliyet esasına bağlı olarak Bakanlar Kurulu kararı ile telsiz verici, alıcı ve verici - alıcı cihazı kurma ruhsatı ve kullanma izni verilebilir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Ruhsata Bağlı Olup Harca Tabi Olmayan Telsiz Tesisleri :

MADDE 17. — Aşağıdaki telsiz tesisleri ruhsata bağlı olup harca tabi değildir,

- a) Hastanelerdeki sağlık ve eğitimle ilgili telsiz cihazları,
- b) Müttekabiliyet esasına bağlı olarak, yabancı memleketlerin Türkiye'deki temsilciliklerine ait telsiz tesisleri ile radyo ve televizyon alıcıları,
- c) Telekomünikasyon ve radyo - televizyon yayın amacı ile yayın yapılmamak ve amatör bantda çalışmak kaydıyla üniversite, yüksek ve orta dereceli okullarda ders aracı olarak kullanılan telsiz cihazları,
- d) Kızılay'ın görevlerinin yürütülmesinde kullanacağı telsiz cihazları,
- e) Genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan telsiz cihazları,
- f) PTT İşletme Genel Müdürlüğü'nün kurup işlettiği telsiz cihazları,

Frekans Tahsisi ve Tescili :

MADDE 18. — Her ne şekilde olursa olsun telsiz verici tesisi kurmak talebinde bulunacaklar, gerekli bilgileri Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğüne bildirerek, frekans tahsis ve tescil işlemlerini yaptırmak zorundadırlar.

Amatör Telsizcilik :

MADDE 19. — Hiçbir maddî veya siyasi çıkar gözetmeksizin sadece kişisel istek ve çaba ile radyo tekniği alanında kendisini yetiştirmek amacıyla, amatör telsiz istasyonu çalıştırabilecek nitelikte olduğunu, yönetmelikteki esaslara göre belirleyenlere Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünce her beş senede bir yenilenen amatör telsizcilik belgesi verilir. Reşit olmayanlar ve kamu hizmetlerinden yasaklananlar ile affa uğramış olsalar bile siyasi ve ideolojik amaçlı bir fiilden dolayı mahkûm edilmiş bulunanlar bu haktan yararlanamazlar. Amatör telsizcilik belgesinin verilme ve işlemleri harca tabidir. Amatör telsizcilik belgesi almış olanlar yönetmelikte müsaade edilen miktarla sınırlı olmak kaydıyla kuracakları her telsiz için Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünden ayrı ruhsat almak zorundadırlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Telsiz Verici, Verici - Alıcı Cihazları

Telsiz Verici ve Verici - Alıcı Cihazı Kullananların Ruhsat Alma Mecburiyeti :

MADDE 20. — Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünce telsiz verici - alıcı tesisi kurma ruhsatı verilen kamu kuruluşları, gerçek ve tüzelkişiler kullanacakları cihazlar için, tarifesine göre gerekli harcı ödeyerek her verici ve verici - alıcı cihaz için bir ruhsatname almak mecburiyetindedir. Ancak 17 nci maddede belirtilen kuruluşlar bu işlem için harç ödemezler,

Bir cihaz için verilmiş olan ruhsatname yalnız o cihaz için geçerlidir. Ancak ruhsatnameye esas olan teknik özellikleri aynen kalmak şartıyla, kuruluşun özelliğine göre birden fazla cihaz kullanılması gereken durumlarda ve mobil sistemlerde uygulanacak usuller yönetmelikte belirtilir.

Telsiz verici ve verici - alıcıların kullanılmasından vazgeçilmesi halinde ruhsatları iptal edilir.

Telsizlerin Yer - Teknik Özellik Veya İşletme Tipinin Değiştirilmesi :

MADDE 21. — Ruhsat alınarak kurulmuş olan sabit telsiz tesislerinin yer, teknik özellik veya tipinin değiştirilmesi Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü'nün iznine bağlıdır. İzin verilirken ruhsat değişikliği de yapılır. «Ruhsat değişikliği», tarifesinde yazılı harca tabidir,

İzin alınmadan yapılan değişikliklerde telsiz tesisinin ruhsatı iptal edilir ve söz konusu telsiz tesisi için 20 nci madde hükümleri uygulanır.

Mobil sistemlere uygulanacak usuller yönetmelikle belirlenir.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Frekans tahsisi ve tescili

MADDE 11. — Her ne şekilde olursa olsun telsiz verici cihazı kurmak talebinde bulunacaklar, gerekli bilgileri Ulaştırma Bakanlığına bildirerek, frekans tahsis ve tescil işlemlerini yaptırmak zorundadırlar. Frekans tahsislerinde Türk Silahlı Kuvvetlerine ve emniyet teşkilatına öncelik tanınır.

Amatör telsizcilik

MADDE 12. — Hiçbir maddî ve siyasi çıkar gözetmeksizin ve Millî Güvenlik gereklerine mutlaka bağlı kalmak şartıyla sadece kişisel istek ve çaba ile radyo tekniği alanında kendisini yetiştirmek amacıyla amatör telsiz istasyonu çalıştırabilecek nitelikte olduğu, yönetmelikteki esaslara göre belirlenenlere, Ulaştırma Bakanlığınca her üç senede bir yenilenmek üzere amatör telsizcilik belgesi verilir.

Reşit olmayanlar ve kamu hizmetlerinden yasaklananlar ile affa uğramış olsalar bile Türk Ceza Kanununun 2 nci kitabının 1 inci babında yazılı suçlardan, 312 nci maddesinin 2 nci fıkrasında yazılı halkı sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik etmek suçlarından mahkûm olanlar ve Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı kanunun 537 nci maddesinin 1, 2, 3, 4, 5 inci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemekten hükmü giyenlere, amatör telsizcilik belgesi verilmez, verilmiş olanların belgesi iptal edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Telsiz Verici, Verici - Alıcı Cihazları

Ruhsat alma mecburiyeti

MADDE 13. — Ulaştırma Bakanlığınca telsiz verici ve verici-alıcı tesisi kurma ruhsatı verilen kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler kullanacakları her verici veya verici-alıcı cihaz için bir ruhsatname almak mecburiyetindedirler.

Bir cihaz için verilmiş olan ruhsatname yalnız o cihaz için geçerlidir. Ancak ruhsatnameye esas olan teknik özellikleri aynen kalmak şartıyla, kuruluşun özelliğine göre birden fazla cihaz kullanılması gereken durumlarda ve mobil sistemlerde uygulanacak usuller yönetmelikte belirtilir.

Telsiz verici ve verici - alıcıların kullanılmasından vazgeçilmesi halinde ruhsatları iptal edilir.

Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün kurup işleteceği telsizler bu madde hükmü dışındadır.

Yer, teknik özellik veya işletme tipinin değiştirilmesi

MADDE 14. — Ruhsat alınarak kurulmuş olan sabit telsiz tesislerinin, yer, teknik özellik veya işletme tipinin değiştirilmesi Ulaştırma Bakanlığının iznine bağlıdır. İzin verilirken ruhsat değişikliği de yapılır.

İzin alınmadan yapılan değişikliklerde, telsiz tesisinin ruhsatı iptal edilir ve söz konusu telsiz tesisi için 13 üncü madde hükümleri uygulanır.

Mobil sistemlere uygulanacak usuller yönetmelikle belirlenir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Telsiz Tesislerinin Çalıştırılması :

MADDE 22. — Kendilerine ruhsat verilmiş olan kamu kuruluşları, gerçek ve tüzelkişiler telsiz tesisini, Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünce incelenip kontrol edilerek kullanma izni verilmedikçe test çalışmaları hariç işletemezler.

Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü de bu konudaki müracaatları 45 gün içinde neticelendirmeye mecburdur. Aksi takdirde tesis, sahibince işletilebilir.

17 nci maddede belirtilen kuruluşlara ait olanlar hariç olmak üzere, telsiz tesislerinin inceleme ve kontrolü tarifesinde yazılı harca tabidir.

Ehliyetli Operatör Kullanma Mecburiyeti :

MADDE 23. — Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünce ruhsat verilmiş olan kamu kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişilere ait telsiz tesislerinden hangilerinin ehliyetnameli operatörlerle işletileceği yönetmelikte belirtilir. Ehliyetnamesiz operatör kullananların ruhsatnameleri yönetmelikte belirtilecek usule göre Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünce iptal edilir.

Operatör Ehliyetnamesi :

MADDE 24. — 23 üncü maddede belirtilen telsiz tesislerinde çalışan telsiz operatörlerinin Milletlerarası Telekomünikasyon Sözleşmesine ek Radyo Tüzüğü hükümlerine uygun olarak ehliyetname almaları şarttır. Bu ehliyetnameler Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünce düzenlenecek sınav sonuçlarına göre verilir ve beş senede bir yenilenir.

Ehliyetnamelerin verilme ve yenilenme işlemleri tarifesinde yazılı harca tabidir.

Telsiz Tesislerinin Çalıştırılmasının Kısıtlanması veya Durdurulması :

MADDE 25. — Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü Genelkurmay Başkanlığının talebi üzerine telsiz Yayın Kontrolünü (TYK) uygular. Bu uygulama belli tesis ve bölge için olabileceği gibi, bütün ülke içi olabilir.

Telsizlerin Denetimi :

MADDE 26. — Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü, Türkiye'deki kamu kuruluşlarına, gerçek ve tüzelkişilere ait her çeşit telsiz tesislerini denetler. Ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri, MİT Müsteşarlığı, özel anlaşma hükümlerine tabi yabancı devletlere ait telsiz tesisleriyle diplomatik temsilciliklerin telsiz sistemleri bu hükmün dışındadır.

Tesislerin denetimi sırasında kanun, yönetmelik ve ruhsatlarındaki kayıt ve şartlara aykırı durumları tespit edilenlerin kullanma izni gerekli düzeltmeler yapıncaya kadar geri alınır. Yönetmelikte gösterilen sürede bu düzeltme yapılamazsa, ruhsatnameleri, verilmesindeki usule göre iptal edilir.

Yabancı devletler tarafından verilmiş ruhsatnameyi haiz kara, deniz ve hava taşıtlarındaki telsiz tesisleri, Milletlerarası Telekomünikasyon Anlaşması ve buna bağlı tüzüklerin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, millî mevzuatımıza göre Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünce denetlenir. Aykırılık tespiti halinde geçici olarak kapatma kararı alınır ve mahzurlar giderilinceye kadar taşıtların sefer yapmalarına izin verilmez.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Telsiz cihazlarının çalıştırılması

MADDE 15. — Kendilerine ruhsat verilmiş olan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler telsiz cihazlarını, Ulaştırma Bakanlığınca incelemiş kontrol edilerek kullanma izni verilmemişçe işletemezler.

Ulaştırma Bakanlığınca bu konudaki müracaatlar otuz gün içinde sonuçlandırılır.

Ehliyetli operatör kullanma mecburiyeti

MADDE 16. — Ulaştırma Bakanlığınca ruhsat verilmiş olan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişilere ait telsiz cihazlarından hangilerinin ehliyetnameli operatörlerle işletileceği yönetmelikte belirtilir. Ehliyetnamesiz operatör kullananların ruhsatnameleri, yönetmelikte belirtilecek usule göre Ulaştırma Bakanlığınca iptal edilir.

Operatör ehliyetnamesi

MADDE 17. — Onaltıncı maddede belirtilen telsiz cihazlarını çalıştıran telsiz operatörlerinin «Milletlerarası Telekomünikasyon Sözleşmesine ek Radyo Tüzüğü» hükümlerine uygun olarak ehliyetname almaları şarttır.

Bu ehliyetnameler Ulaştırma Bakanlığınca düzenlenecek sınav sonuçlarına göre verilir ve beş sene bir yenilenir.

Telsiz Yayın Kontrolü

MADDE 18. — Ulaştırma Bakanlığı Bakanlar Kurulunun veya Genelkurmay Başkanlığının talebi üzerine Telsiz Yayın Kontrolünü ilan ederek uygular. Bu uygulama belli tesis ve bölge için olabileceği gibi, bütün ülke için de olabilir.

Telsizlerin denetimi

MADDE 19. — Ulaştırma Bakanlığı, Türkiye'deki kamu kurum ve kuruluşlarına, gerçek ve tüzelkişilere ait her çeşit telsiz tesislerini denetler. Ancak, özel anlaşma hükümlerine tabi yabancı devletlere ait telsiz tesisleriyle diplomatik temsilciliklerin telsiz sistemleri bu hükmün dışındadır.

Telsizlerin denetimi sırasında kanun, yönetmelik ve ruhsatlarındaki kayıt ve şartlara aykırı durumları tespit edilenlerin kullanma izni, gerekli düzeltmeler yapılmaya kadar geri alınır ve cihazları mühürlenir. Yönetmelikte gösterilen sürede bu düzeltme yapılmazsa, ruhsatnameleri verilmesindeki usule göre iptal edilir.

Türk sularına ve limanlarına giren yabancı deniz taşıtlarıyla, Türk havalarına giren veya hava limanlarına inen yabancı hava taşıtlarındaki telsiz tesisleri «Milletlerarası Telekomünikasyon Sözleşmesi» ve buna bağlı tüzük ve protokollerin hükümlerine uygunluğu açısından Türk mevzuatı ile belirtilen esaslar içinde Ulaştırma Bakanlığınca denetlenir. Bu denetlemeye ilişkin usul ve esaslar ile Türkiye'ye giren yabancı kara taşıtlarında haberleşme amacıyla kullanılmak üzere bulunan her nevi telsiz cihazına yapılacak işlemler yönetmeliklerle düzenlenir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Enterferansın Giderilmesi :

MADDE 27. — Telsiz cihazlarında tesis ve işletilmesindeki teknik veya usulüne uygun olmayan bir hattan dolayı, enterferans meydana getiren cihaz ve tesisat sahipleri veya bunları işletenler, bu enterferansı gidermek için gereken tedbirleri almakla yükümlüdürler. Bu konuda ortaya çıkacak anlaşmazlıklar Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünce incelenip sonuçlandırılır.

Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünce belirtilen süre içinde enterferansa neden olan telsiz cihazı ile ilgili tedbirleri almayan cihaz sahiplerinin o cihaza ait ruhsatı iptal edilir.

Kıyı Telsiz İstasyonları :

MADDE 28. — Deniz taşıtlarının kara ile kamu haberleşmesini sağlayacak olan Sahil Telsiz İstasyonlarını kurma ve işletme yetkisi, PTT İşletme Genel Müdürlüğüne aittir.

Hava ve Deniz Taşıtlarının Telsiz Haberleşmesi :

MADDE 29. — Türk Deniz ve hava taşıtlarının ve limanlarının hangilerinde ne miktar telsiz bulundurulacağı ve teknik özellikleri ile Türk ve yabancı deniz ve hava taşıtlarının, Türk karasularında, limanlarında ve hava sahasında hareket tarzları ve telsiz haberleşmesinde uymaya mecbur oldukları hususlar yönetmelikle belirlenir.

Yönetmelikte belirtilen miktar ve teknik özellikte cihaz bulundurmayan deniz ve hava taşıtlarının sefer yapmalarına izin verilmez.

Yukarıdaki fıkralar hükümleri Türk Silahlı Kuvvetlerine uygulanmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Telsiz Alıcı Cihazları

Telsiz Alıcı Cihazları ve Çeşitleri :

MADDE 30. — Telsiz alıcı cihazları tabi olacakları işlem bakımından iki kısma ayrılırlar :

- a) Her çeşit radyo ve televizyon yayınlarını almaya yarayan cihazlar,
- b) (a) bendinde belirtilenler dışındaki, elektromanyetik dalgalar yoluyla haberleşme niteliğindeki her çeşit resim, ses ve data almaya veya kayda yarayan cihazlar.

Alıcı Cihazı Kullananların ve Bulunduranların Ruhsat Alma Mecburiyeti :

MADDE 31. — a) 30 uncu maddede belirtilen alıcılardan, radyo ve televizyon yayınlarını almaya mahsus olanları kullanacakların, ilgili kurumundan; bunların haricinde kalan alıcı cihazları satış amacı dışında bulunduracakların ise Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünden ruhsat almaları zorunludur. 17 nci maddede sayılan kuruluşlara ait olanlar dışında 30 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı ruhsatları, tarifesinde yazılı harca tabidir. Her alıcı cihaz için bir ruhsatname verilir. Ancak ruhsatnameye esas olan teknik özellikleri aynen kalmak şartıyla, kuruluşun özelliğine göre birden fazla cihaz kullanılması gereken durumlarda uygulanacak usuller yönetmelikte belirtilir.

b) Türkiye'ye turist olarak veya geçici görevle gelen yabancılarla, yurt dışında ikamet eden ve geçici olarak yurda dönen vatandaşların beraberinde getirilen veya taşıtlarında monte edilmiş bulunan ve geri götürülmek üzere pasaportlarına kaydedilmiş olan 30 uncu maddede belirtilen alıcılar ruhsat ve harca tabi değildir. Ancak, olağanüstü hallerde ve savaşta Bakanlar Kurulu kararı ile 30 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen cihazların yurda sokulması yasaklanabilir.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Enterferansın giderilmesi

MADDE 20. — Telsiz işlemlerindeki tekniklere ve usullere uyulmamasından doğan hatalardan dolayı telsiz cihazlarında enterferans meydana getiren telsiz sistemine dahil diğer cihaz ve tesisat sahipleri veya bunları işletenler, sebep oldukları bu enterferansı gidermek için gereken tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Bu konuda ortaya çıkacak anlaşmazlıklar Ulaştırma Bakanlığınca incelenip sonuçlandırılır.

Ulaştırma Bakanlığınca belirtilen süre içinde enterferansa neden olan cihaz veya tesisat ile ilgili tedbirleri almayan cihaz ve tesisat sahiplerinin o cihaza ait ruhsatı iptal edilir ve tesisatın faaliyeti durdurulur.

Sahil telsiz istasyonları

MADDE 21. — Deniz taşıtlarının kara ile kamu haberleşmesini sağlayacak olan sahil telsiz istasyonlarını kurma ve işletme yetkisi, sadece Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğüne aittir.

Hava ve deniz taşıtlarının telsiz haberleşmesi

MADDE 22. — Türk deniz ve hava taşıtlarının ve limanlarının hangilerinde ne miktar telsiz bulundurulacağı ve teknik özellikleri ile Türk ve yabancı deniz ve hava taşıtlarının, Türk karasularında, limanlarında ve hava sahasında hareket tarzları ve telsiz haberleşmesinde uymaya mecbur oldukları hususlar yönetmelikle belirlenir.

Yönetmelikte belirtilen miktar ve teknik özellikte cihaz bulundurmayan deniz ve hava taşıtlarının sefer yapmalarına izin verilmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Telsiz Alıcı Cihazları

Telsiz alıcı cihazları

MADDE 23. — Telsiz alıcı cihazları tabi olacakları işlem bakımından iki kısma ayrılırlar :

- a) Radyo ve televizyon yayınlarını almaya yarayan cihazlar.
- b) (a) bendinde belirtilenler dışındaki, elektromanyetik dalgalar yoluyla haberleşme maksadıyla kullanılan ve her çeşit resim, ses ve data almaya veya kayda yarayan telsiz cihazları.

Ruhsat alma mecburiyeti

MADDE 24. — Yirmi üçüncü maddenin (a) bendinde belirtilen alıcıları kullanacakların ilgili kurumdan, (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarını satış amacı dışında bulunduracakların ise Ulaştırma Bakanlığınca, ruhsat almaları zorunludur. Her alıcı cihaz için bir ruhsatname verilir. Ancak ruhsatnameye esas olan teknik özellikler aynen kalmak şartıyla, kuruluşun özelliğine göre birden fazla cihaz kullanılması gereken durumlarda uygulanacak usuller yönetmelikte belirtilir.

Türkiye'ye turist olarak veya geçici görevle gelen yabancılarla, yurt dışında ikâmet eden ve geçici olarak yurda dönen vatandaşların beraberinde getirilen veya taşıtlarında monte edilmiş bulunan ve geri götürülmek üzere pasaportlarına kaydedilmiş olan 23 üncü maddede belirtilen alıcılar ruhsata tabi değildir. Ancak, sıkıyönetim seferberlik ve savaşta Bakanlar Kurulu kararıyla 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen cihazların yurt içinde kullanılmasına kısıtlama konabilir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Alıcı Cihazlarının Yerlerinin Değiştirilmesi ve Kaydının Kapatılması :

MADDE 32. — 30 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen cihazların başka bir yere naklinin veya kaydının kapatılmasının Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğüne bildirilmesi zorunludur.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Verici, Verici - Alıcı veya Alıcı Telsiz Cihazlarının Başkalarına Satışı veya Devri :

MADDE 33. — Ruhsatlı verici, verici - alıcı veya 30 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının herhangi bir şekilde başkalarına satışı veya devri Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü'nün iznine ve ilgili ruhsatnamelerin değiştirilmesi şartına bağlıdır.

Ruhsatname değişikliği, tarifesinde yazılı harca tabidir.

Harçlar :

MADDE 34. — Bu Kanunda yer alan Harçlar ile ilgili işlemler Harçlar Kanunu hükümlerine tabidir.

Telsiz Cihazlarının İmal - İthal ve Montajında Uygulanacak Esaslar :

MADDE 35. — Her türlü telsiz verici, alıcı ve verici - alıcı cihazları ithal ve imal edenler; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü ve Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğüne müştereken belirlenen standartlara uymakla yükümlüdürler.

Bunlar ithal veya imal ettikleri veya edecekleri cihazların tanımları için gerekli her türlü teknik nitelik ve bilgileri, kullanma izahnamelerini ve montaj şemalarını ithal veya imalat yapılmadan önce ve yapıldığın-

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Alıcı cihazlarının yerlerinin değiştirilmesi ve kaydının kapatılması

MADDE 25. — Yirmi üçüncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının başka bir yere naklinin, naklinden önce veya kaydının kapatılmasını müteakip otuz gün içinde Ulaştırma Bakanlığına bildirilmesi zorunludur.

Yirmitüçüncü maddenin (a) bendinde belirtilen cihazların başka bir yere nakli veya kaydının kapatılması işlemleri özel kanun hükümlerine göre yapılır.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Çeşitli Hükümler

Telsiz cihazlarının satış ve devri

MADDE 26. — Ruhsatlı verici, verici - alıcı veya 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının herhangi bir şekilde başkalarına satışı veya devri Ulaştırma Bakanlığının iznine ve ilgili ruhsatnamelerin değiştirilmesi şartına bağlıdır.

Harçlar

MADDE 27. — Bu Kanunda yer alan aşağıdaki işlemler 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümlerine göre harca tabidir :

- a) 11 inci maddeye göre yapılacak çalışma frekansı dışındaki yedek frekans tahsisi ve tescili,
- b) 12 nci maddeye göre yapılacak amatör telsizcilik belgesinin verilme ve yenilenme işlemleri,
- c) 13 üncü maddeye göre verilecek telsiz verici ve verici - alıcı ruhsatı,
- d) 14 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen ruhsat değişikliği,
- e) 15 inci maddede belirtilen kullanma izni,
- f) 17 nci maddeye göre yapılacak operatör ehliyetnamesi verilme ve yenileme işlemleri,
- g) 24 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcılarına verilecek ruhsatlar,
- h) 26 ncı maddede belirtilen ruhsatname değişikliği.

Harca tabi olmayan telsiz tesis ve cihazları

MADDE 28. — Aşağıdaki telsiz tesis ve cihazları ruhsata bağlı olup harca tabi değildir :

- a) Hastanelerdeki sağlık ve eğitimle ilgili telsiz cihazları,
- b) Müteakabiliyet esasına bağlı olarak, yabancı devletlerin Türkiye'deki temsilciliklerine ait telsiz tesisleri,
- c) Eğitim ve öğretim maksadıyla veya radyo-televizyon yayın amacı ile yayın yapılmamak ve amatör bantda çalışmak kaydıyla üniversite, yüksek ve orta dereceli okullarda ders aracı olarak kullanılan telsiz cihazları,
- d) Kızılay'ın görevlerinin yürütülmesinde kullanacağı telsiz cihazları,
- e) Genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan telsiz tesis ve cihazları.

Telsiz cihazlarının imal-ithal ve montajında uygulanacak esaslar

MADDE 29. — Her türlü telsiz verici, verici-alıcı ve 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının ithal ve imali; Haberleşme Yüksek Kurulunun teklifi ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenen standartlara uygunluk bakımından izne tabidir. Bu standartlara uymayan cihazların ithal ve imaline müsaade edilmez. Ancak araştırma, geliştirme amacıyla yapılan prototip imalat bu hükmün dışındadır.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

da, ayrıca model değişikliği veya cihaz üzerinde tadilat yapılması halinde her defa, bu cihazların miktarı ile kimlere satıldığını da her takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle dörder nüsha listeler halinde Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğüne vermeğe mecburdurlar.

Yukarıda belirtilenler dışında kalan ve her türlü verici, verici - alıcı ve 30 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen alıcı cihazları alıp satan kuruluş ve kişiler de, satın aldıkları ve sattıkları cihazları hangi tarihte nereden ve kimden ne miktar satın aldıklarını ve bunları kime ve ne miktar sattıklarını Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğüne her takvim yılının üçer aylık dönemlerinde dörder nüsha listeler halinde bildirmeğe ve sattıkları her cihazın teknik vasıflarını belirten bilgi formları ile şemalarını cihazı satın alanlara vermeye mecburdurlar.

Türk Silahlı Kuvvetleri, MİT Müsteşarlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ihtiyacı olan özel amaçlı cihazların imal ve ithali ile gerçek kişiler tarafından zati eşya olarak getirilen 30 uncu maddenin (a) bendindeki alıcı cihazların ithali bu madde hükmü dışındadır.

Emniyet ve Muhafaza Tedbirleri :

MADDE 36. — Telsiz işleten kamu kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler tesislerin yakın emniyetini sağlamak ve cihazların muhafazasından, bu tesisler üzerinde gizlilik dereceli haberleşmeyi yapanlar her türlü emniyet tedbirlerini almaktan sorumludur.

Yasak Bölgelerde Yabancı Uyrukluların Kullanacakları Telsiz Cihazları :

MADDE 37. — Yasak bölgelerde bulunmalarına müsaade edilen yabancı uyruklulara verici, verici - alıcı ve 31 inci maddenin (b) bendinde belirtilen alıcı cihazlar için ruhsat verilmesi Genelkurmay Başkanlığının müsaadesine bağlıdır. Ruhsat verilen bu gibi kişilerin hüviyetleri ile cihazlarının nitelikleri Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğüne Genelkurmay Başkanlığına ve İçişleri Bakanlığına bildirilir.

Ceza Hükümleri :

MADDE 38. — Aşağıda belirtilen fiiller başka bir suç oluşturursa bile ayrıca bunlardan :

a) 19 uncu ve 20 nci maddelere göre gerekli ruhsatı almaksızın verici veya verici - alıcı telsiz tesisi kuranlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına ve tesislerin müsadereesine; bu fiilleri dış veya iç güvenliğinin söz konusu olduğu olağanüstü hallerde, sıkıyönetim süresince veya savaşta işledikleri takdirde beş yıldan on yıla kadar ağır hapis cezasına ve tesislerin müsadereesine;

b) 21 inci maddeye göre gerekli izni almaksızın sabit telsiz tesislerinin yer, teknik özellik veya işletme tipini değiştirenler beş bin liradan onbeş bin liraya kadar ağır para cezasına;

c) 22 nci maddede öngörülen kullanma iznini almaksızın telsiz tesisatını çalıştıranlar beş bin liradan onbeş bin liraya kadar ağır para cezasına;

d) 25 inci maddede belirtildiği şekilde telsiz alıcı, verici, verici - alıcı cihazlarının çalıştırılmasının durdurulmasına veya kısıtlanmasına ilişkin Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü'nün duyurusuna uymayan verici veya verici - alıcı cihazı işletenler beş yıldan on yıla kadar ağır hapis cezasına;

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

İthalat ve imalatçılar, ithal veya imal ettikleri cihazların tanımları için gerekli her türlü teknik nitelik ve bilgileri, kullanma açıklamalarını ve montaj şemalarını ithalat veya imalat yapıldığında, model değişikliği veya cihaz üzerinde tadilat yapılması halinde ise derhal bu değişiklik veya tadilata ilişkin belgeleri, bu cihazların miktarını ve kimlere satıldığını gösteren listeleri her takvim yılının üçer aylık dönemleri itibariyle dörder nüsha halinde Ulaştırma Bakanlığına vermeye mecburdurlar.

Her türlü verici, verici-alıcı ve 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının ticaretini yapan kuruluş ve kişiler de, sattıkları cihazları hangi tarihte kime ve ne kadar sattıklarını Ulaştırma Bakanlığına takvim yılının üçer aylık dönemlerinde dörder nüsha halinde bildirmeye mecburdurlar.

Satıcılar sattıkları her cihazın teknik vasıflarını belirten bilgi formları ile şemalarını cihazı satın alanlara vermek zorundadırlar.

Türk Silahlı Kuvvetleri ile Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün ihtiyacı olan özel amaçlı cihazların imal ve ithali bu madde hükmünün dışındadır.

Emniyet ve muhafaza tedbirleri

MADDE 30. — Telsiz işleten kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzelkişiler, cihazlarının yetkisiz kişilerin eline geçmesine ve bu kişiler tarafından kullanılmasına mani olucu muhafaza tedbirleri almakla mükelleftirler.

Kamu kurum ve kuruluşları dışında kalan tüzelkişiler ile gerçek kişiler telsiz sistemleri üzerinden kodlu veya kriptolu haberleşme yapamazlar.

Kamu kurum ve kuruluşlarının telsiz sistemleri üzerinden kodlu haberleşmesi Haberleşme Yüksek Kurulunun izni ve kararı ile yapılabilir.

Telsiz haberleşme sistemleri üzerinden kriptolu haberleşme yapmaya Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî İstihbarat Teşkilatı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Dışişleri Bakanlığı yetkilidir. Ayrıca yukarıda belirtilen kurumlara ait olanlar dışında hangi telsiz sistemleri üzerinden kriptolu haberleşme yapılacağına Genelkurmay Başkanlığınca karar verilir. Buna ilişkin hususlar bir yönetmelikle belirlenir.

Yasak bölgelerde yabancı uyrukluların kullanacakları telsiz cihazları

MADDE 31. — Yasak bölgelerde bulunmalarına müsaade edilen yabancı uyruklulara verici, verici-alıcı ve 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazları için ruhsat verilmesi Genelkurmay Başkanlığının müsaadesine bağlıdır. Ruhsat verilen bu gibi kişilerin hüviyetleri ile cihazların bulunduğu yer ve nitelikleri Ulaştırma Bakanlığınca Başbakanlığa, Genelkurmay Başkanlığına ve İçişleri Bakanlığına bildirilir.

Ceza hükümleri

MADDE 32. — Aşağıda belirtilen fiilleri işleyenler, bu fiilleri başka bir suç oluşturursa bile ayrıca bu madde hükümlerine göre de cezalandırılırlar :

a) 12 nci maddeye göre ruhsatsız verici veya verici-alıcı telsiz tesisi kuranlar veya ruhsat aldıktan sonra bu tesisleri maddî çıkar veya siyasî amaçlarla kullananlar altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

13 üncü maddeye göre gerekli ruhsatı almaksızın verici veya verici - alıcı telsiz tesisi kuranlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı fiiller, Anayasanın 120 nci maddesi gereğince ilan edilen olağanüstü halde veya sıkıyönetim veya seferberlik veya savaş halinde işlendiği takdirde verilecek cezalar; birinci fıkrada yazılı halde iki yıldan beş yıla kadar hapis, ikinci fıkrada yazılı halde beş yıldan on yıla kadar ağır hapis cezasıdır.

Bu bent hükümlerine göre mahkûmiyet halinde ayrıca tesislerin müsaadesine de hükmolunur.

b) 14 üncü maddeye göre gerekli izni almaksızın sabit telsiz tesislerinin yer veya teknik özellik veya işletme tipini değiştirenler iki aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünün duyurusuna rağmen cihazlarını çalıştırmaya devam eden sorumlulardan kendilerine yapılan yazılı ikaza uymayan cihaz işleticileri, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezanın bir misli fazla ağır hapis cezasına ve cihazların müsaderesine,

e) 27 nci madde hükmüne göre Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünün uyarısına rağmen belirtilen sürede gerekli tedbirleri almayanlar onbeş günden üç aya kadar hapis veya üç bin liradan onbeş bin liraya kadar ağır para cezasına;

f) 30 uncu maddenin (b) bendinde yazılı telsiz alıcı cihazlarını ruhsat almadan bulunduranlar on bin liradan otuz bin liraya kadar ağır para cezasına;

Dış veya iç güvenliğin söz konusu olduğu olağanüstü hallerde, sıkıyönetim süresince veya savaş zamanında bu fiili işleyenler altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına;

g) 30 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının başka yere naklinde veya kaydının kapatılmasında 32 nci madde hükümlerine uymayanlar üç bin liradan on bin liraya kadar ağır para cezasına;

h) 33 üncü madde hükmüne göre Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünden izin almadan telsiz verici veya verici - alıcı cihazlarını alan, satan veya devreden ve devralanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına ve cihazların müsaderesine;

30 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarını izin almadan alan ve satan veya devreden ve devralanlar onbin liradan otuz bin liraya kadar ağır para cezasına ve cihazların müsaderesine;

Yukarıdaki fiilleri dış veya iç güvenliğin söz konusu olduğu olağanüstü hallerde, sıkıyönetim süresince veya savaşta işleyenler yukarıdaki fıkralarda yazılı cezaların bir misli fazla hapis veya ağır para cezasına ve cihazların müsaderesine;

i) 35 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen mecburiyetlere uymayan her türlü alıcı, verici, verici - alıcı telsiz cihazı ithal veya imal edenler iki aydan altı aya kadar hapis ve üç bin liradan on bin liraya kadar ağır para cezasına, 35 inci maddenin üçüncü fıkrası hükümlerine uymayanlar üç bin liradan on bin liraya kadar ağır para cezasına;

j) 36 ncı maddeye göre telsiz tesislerinin yakın emniyetinin sağlanması ve muhafazası ile gizlilik dereceli haberleşme konularında gerekli emniyet tedbirlerini almayanlar altı aydan üç yıla kadar hapis ve üç bin liradan on bin liraya kadar ağır para cezasına;

mahkûm edilir.

Yönetmelikler :

MADDE 39. — Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin hususlar Uluslararası anlaşmalar da gözüünde tutularak hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur.

(Thtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

c) 15 inci maddede öngörülen kullanma iznini almaksızın telsiz tesisatını çalıştıranlar otuzbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

d) 18 inci maddede belirtilen telsiz verici veya verici - alıcı cihazlarının çalıştırılmasının durdurulması veya kısıtlanmasına ilişkin Ulaştırma Bakanlığının Telsiz Yayın Kontrolü duyurusuna uymayıp cihazlarını işletenlerin beş yıldan on yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılmalarına ve cihazların müsaderesine hükmolunur.

e) 20 nci madde hükmüne göre cihazlarının ruhsatı Ulaştırma Bakanlığınca iptal edilenler bir aydan üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

f) 23 üncü maddenin (b) bendinde yazılı telsiz alıcı cihazlarını 24 üncü maddede belirtildiği şekilde ruhsat almadan bulunduranlar otuzbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu fiili Anayasanın 120 nci maddesi gereğince ilan edilen olağanüstü halde veya sıkıyönetim veya seferberlik veya savaş halinde işleyenler altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

g) 23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarının başka yere naklinde veya kaydının kapatılmasında 25 inci madde hükümlerine uymayanlar onbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

h) 26 ncı madde hükmüne göre Ulaştırma Bakanlığından izin almadan telsiz verici veya verici - alıcı cihazını alan veya satan veya devreden veya devralanların bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmalarına ve cihazların müsaderesine hükmolunur.

23 üncü maddenin (b) bendinde belirtilen telsiz alıcı cihazlarını izin almadan alan veya satan veya devreden veya devralanların otuzbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılmalarına ve cihazların müsaderesine hükmolunur.

Yukarıdaki fiilleri Anayasanın 120 nci maddesi gereğince ilan edilen olağanüstü halde veya sıkıyönetim veya seferberlik veya savaş halinde işleyenlere verilecek ceza bir misli artırılır.

i) 29 uncu maddenin birinci fıkrası hükümlerine aykırı olarak standartlara uymayan cihaz ithal veya imal edenler altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

29 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen mecburiyetlere uymayan her türlü verici veya alıcı veya verici - alıcı telsiz cihazı ithal veya imal edenler veya ticarî amaçla satanlar iki aydan altı aya kadar hapis ve otuzbin liradan yüzbin liraya kadar ağır para cezası ile 29 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümlerine uymayanlar onbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

j) 30 uncu maddenin birinci fıkrasına göre telsiz tesislerinin muhafazası ile ilgili gerekli olan emniyet tedbirlerini yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde almayanlar onbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezası ile; bu durumları Ulaştırma Bakanlığınca tespit edilerek, verilen süre içinde gerekli tedbirleri almayanlar üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

30 uncu maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak telsiz sistemleri üzerinden kodlu veya kriptolu haberleşme yapan veya yaptıranların altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmalarına ve cihazların müsaderesine hükmolunur.

30 uncu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak Haberleşme Yüksek Kurulunun izni olmaksızın telsiz sistemleri üzerinden kodlu haberleşme yapan veya yaptıranlar üç aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Bu bentte belirtilen fiilleri Anayasanın 120 nci maddesi gereğince ilan edilen olağanüstü halde veya sıkıyönetim veya seferberlik veya savaş halinde işleyenlere verilecek ceza bir misli artırılır.

Yönetmelikler

MADDE 33. — Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü ile Başbakanlıkça kurulan birimlerin çalışma esas ve usulleri ve bunların birbirleri ve bağlı oldukları makamlarla ilişkileri Başbakanlığın koordinatörlüğünde ilgili Bakanlık ve kurumlarca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 40. — 9 Haziran 1937 tarih ve 3222 sayılı Telsiz Kanunu ile ek ve değişiklikleri, çeşitli kanunların telsiz kurma ve işletme yetkisi veren hükümleri ve diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Hükümler :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girişinden itibaren 3 ay içinde, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğince Millî Haberleşme Kontrol Teşkilatı faaliyete geçirilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Kuruluş kanunlarının verdiği yetkiye göre telsiz kullanan, yürürlükteki usullere göre aldığı ruhsata istinaden veya ruhsatsız olarak her ne şekilde olursa olsun telsiz tesisatı kuran ve kullanan bütün kamu kuruluşları, gerçek ve tüzelkişiler, kanunla ilgili yönetmeliklerin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde gerekli belgelerle birlikte Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğüne başvurarak durumlarını bu kanun hükümlerine uygun hale getirirler.

Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğü, bu kuruluşların durumlarını inceleyerek ve PTT imkânlarını göz önüne alarak ruhsatnamelerinin yenilenmesi veya iptali yoluna gider. Bu konuda kamu kuruluşları arasında çıkabilecek sorunlar Bakanlar Kurulu Kararı ile çözümlenir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanun ile ilgili yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 4. — 19 uncu maddede sözü edilen amatör telsizcilere monitör sistemi kurulup çalışmaya başlayıncaya kadar ruhsat verilmez.

GEÇİCİ MADDE 5. — 492 sayılı Harçlar Kanununda, bu Kanun uyarınca alınacak harçlar ile ilgili değişiklikler yapıncaya kadar 3222 sayılı Telsiz Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 6. — Millî Haberleşme Kontrol Genel Müdürlüğünün faaliyete başladığı yılın giderleri o mali yılın Başbakanlık bütçesinden karşılanır.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Uluslararası Antlaşmalarda göz önünde tutularak Ulaştırma Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili Bakanlık, kurum ve kuruluşların iştiraki ile hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur.

Kaldırılan hükümler

MADDE 34. — 9 Haziran 1937 tarih ve 3222 sayılı Telsiz Kanunu ile ek ve değişiklikleri ve diğer kanunların telsiz kurma ve işletme yetkisi veren hükümleri bu Kanunun yayımı tarihini izleyen altı ay sonra yürürlükten kalkar.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. — a) 9 Haziran 1937 tarih ve 3222 sayılı Telsiz Kanununun 36 ve 37 nci maddede hükümleri, 492 sayılı Harçlar Kanununda bu Kanun uyarınca alınacak harçlarla ilgili değişiklik yapılincaya kadar uygulanmaya devam olunur.

b) Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulduktan sonra, bu Kanun hükümleri yürürlüğe girinceye kadar, 9 Haziran 1937 tarih ve 3222 sayılı Telsiz Kanunu hükümleri, Ulaştırma Bakanlığınca tespit edilecek esaslara göre bu Genel Müdürlük ve ilgili diğer birimler tarafından yerine getirilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde Telsiz İşleri Genel Müdürlüğü kurulur.

GEÇİCİ MADDE 3. — Kuruluş kanunlarının verdiği yetkiye göre telsiz kullanan, yürürlükteki usullere göre aldığı ruhsata istinaden veya ruhsatsız olarak her ne şekilde olursa olsun telsiz tesisatı kuran ve kullanan Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü hariç bütün kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzelkişiler, kanunla ilgili yönetmeliklerin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde gerekli belgelerle birlikte Ulaştırma Bakanlığına başvurarak durumlarını bu Kanun hükümlerine uygun hale getirirler.

Ulaştırma Bakanlığı, bu kuruluşların durumlarını inceleyerek Posta Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün imkânlarını göz önüne alarak ruhsatnamelerinin yenilenmesi veya iptali yoluna gider. Bu konuda kamu kurum ve kuruluşları arasında çıkabilecek sorunlar Haberleşme Yüksek Kurulu ve gerektiğinde Bakanlar Kurulu Kararı ile çözümlenir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Başbakanlıkça kurulan birimlerin, Telsiz İşleri Genel Müdürlüğünün faaliyete başladığı yılın giderlerini karşılamak amacıyla Başbakanlık ve Ulaştırma Bakanlığı bütçelerinde özel tertip açmaya, açılan tertiplere ilgili Bakanlık bütçelerinden gerekli ödenekleri aktarmaya ve kaydetmeye ve bu hususa ilişkin her türlü işlemi ve düzenlemeleri yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunun 11 inci maddesi hükmüne göre «Frekans Tahsis ve Tescil İşlemleri» yeterli personel, cihaz ve malzeme temin edilinceye kadar Genelkurmay Başkanlığınca yapılır ve Ulaştırma Bakanlığınca eğitim dahil gerekli her türlü destek sağlanır.

(Danışma Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük :

MADDE 41. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 42. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 35. — Bu Kanunun;

- a) Teşkilatla ilgili hükümleri Kanunun yayımı tarihinde,
 - b) Amatör telsizcilikle ilgili hükümleri Kanunun yayımı tarihinden bir yıl sonra,
 - c) Diğer hükümleri Kanunun yayımı tarihinden altı ay sonra,
- yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 36. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

